

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Σεπτέμβριος 2021

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A.1 ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΧΩΡΑΣ	3
A.2 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3
A.3 ΒΑΣΙΚΑ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΑΓΟΡΑΣ	3
1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)	4
2. Τομείς οικονομικής δραστηριότητας	5
3. Πληθωρισμός	5
4. Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	5
5. Ιδιωτική, Δημόσια Δαπάνη και Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου	6
6. Αγορά Εργασίας - Αμοιβές	6
7. Εξωτερικό Εμπόριο Γερμανίας	6
8. Κρατικός Προϋπολογισμός - Δημόσιο Χρέος	7
9. Οικονομικές προβλέψεις για το 2021 και το 2022	8
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	10
B.1 ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	10
B.1.1. Νομικές μορφές εταιρειών	10
α) Κεφαλαιουχικές Εταιρείες	10
β) Προσωπικές Εταιρείες	12
B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας	15
B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων	17
B.1.4 Σήμανση/Πιστοποίηση προϊόντων	18
B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία - διαδικασίες εισαγωγής - ποσοτικοί και άλλοι περιορισμοί	19
B.1.6 Εξασφάλιση πιστώσεων- χρηματοδοτήσεων	20
α) Υπολογία τραπεζικών ιδρυμάτων	20
β) Είδη τραπεζικών λογαριασμών	20
γ) Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού	21
B.1.7 Καθεστώς Ιδιοκτησίας	22
B.1.8 Εργασιακό Καθεστώς	22
α) Είδη Απασχόλησης	22
β) Όροι απασχόλησης	23
γ) Αμοιβές	24
δ) Ωράρια	25
ε) Άδειες	25
στ) Αναζήτηση εργαζομένων	26
B.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ	26
B.2.1 Αναζήτηση συνεργασίας με εταιρείες/αντιπροσώπους/δίκτυα διανομής	26
B.2.2 Προώθηση - Διαφήμιση	26
B.2.3 Έλεγχος αξιοπιστίας εταιρειών/πρακτικές οδηγίες	27
B.3 ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	27
B.4 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ	29
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ	32
Γ.1 ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	32
Γ.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	32
Γ.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	33
Γ.4 ΕΙΔΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ	34
Γ.5 ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ Η ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΖΩΝΕΣ	36
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	37
Δ.1 ΚΙΝΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	37
Δ.1.1 Άμεσες Επιχορηγήσεις	37
Δ.1.1.α. Γενικές επιχορηγήσεις	37
Δ.1.1.β. Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α)	39
Δ.1.2 Δημόσια Χρηματοδοτικά Εργαλεία για Εκκίνηση και Αρχική Ανάπτυξη	42
Δ.1.3 Εξασφάλιση τραπεζικών δανείων με δημόσιες εγγυήσεις	45
Δ.1.4 Εταιρείες Συμμετοχών	46
Δ.2 ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ	46
Δ.3 ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΧΩΡΑΣ – ΚΙΝΔΥΝΟΙ/ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	47
Ε. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	49

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Α.1 Γενικά Χαρακτηριστικά Χώρας

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας καταλαμβάνει έκταση 357.050 χλμ². Αποτελεί την 7^η μεγαλύτερη χώρα της ευρωπαϊκής ηπείρου και την 4^η σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από άποψη πληθυσμού είναι το μεγαλύτερο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνορεύει με: Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία, Δανία, Ελβετία, Κάτω Χώρες, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Τσεχία. Βρέχεται από τη Βόρεια και τη Βαλτική Θάλασσα. Το πολίτευμα της Γερμανίας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Α.2 Δημογραφικά Στοιχεία

Διοικητικά, η Γερμανία διαιρείται σε 16 ομόσπονδα κρατίδια. Η πρωτεύουσα της χώρας το Βερολίνο, με άνω των 3,68 εκατ. κατοίκους, αποτελεί τη μεγαλύτερη σε πληθυσμό πόλη της Γερμανίας. Ακολουθούν: Αμβούργο (1,9 εκ.), Μόναχο (1,5 εκ.), Κολωνία (1,1 εκ.) και Φρανκφούρτη (730.000) κατοίκους.

Ο πληθυσμός της Γερμανίας, σύμφωνα με στοιχεία 2020, διαμορφώθηκε σε 83,19 εκ., από 83,02 εκ. στις 31.12.2018. Επί του συνόλου του πληθυσμού οι αλλοδαποί ανέρχονταν σε 10,54 εκ. (έναντι 10,09 εκ. το 2018), ενώ οι κάτοικοι με μεταναστευτικές καταβολές σε 21,2 εκ. (25% του πληθυσμού), σημειώνοντας αύξηση κατά 1,8%, η πλειονότητα των οποίων προέρχεται από Τουρκία (περίπου 1,46 εκ. ή 12,8% επί του συνόλου), Πολωνία (866.690 ή 7,6% επί του συνόλου) και Συρία (818.460 ή 7,2% επί του συνόλου).

Η συγκέντρωση και πυκνότητα του πληθυσμού παρουσιάζει ανομοιογένεια, με ορισμένα γεωγραφικά διαμερίσματα έντονα πυκνοκατοικημένα και άλλα αραιοκατοικημένα. Το κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας, επί παραδείγματι, με σχεδόν 18 εκ. κατοίκους (στοιχεία 2019), αποτελεί, διαχρονικά, την πλέον πολυπληθή περιφέρεια της Γερμανίας (17,93 εκ.) και έντονα πυκνοκατοικημένη, με 528 κατ. ανά χλμ², ωστόσο υπολείπεται αισθητά, όπως είναι αναμενόμενο, των πόλεων-κρατιδίων, Βερολίνου (4.090 κάτ./ χλμ²), Αμβούργου (2.438 κάτ./ χλμ²) και Βρέμης (1.629 κάτ./ χλμ²). Γενικότερα, η μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού σημειώνεται στα οικονομικά εύρωστα κρατίδια, ήτοι Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας (17,93 εκ.), Βαυαρίας (13,13 εκ.) και Βάδης-Βυρτεμβέργης (11,12 εκ.).

Α.3 Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη Αγοράς

	2018	2019	2020
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές δις €)	3.356,41	3.449,05	3.336,18
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	1,5	0,6	-3,3
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (€)	40.843	41.346	40.116
Πληθωρισμός (%)	1,8	1,4	0,5
Ανεργία (%)	5,2	5,0	5,9
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών (δις €)	1.585,8	1.612,2	1.462,3
Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών (δις €)	1.379,7	1.404,5	1.271,6
Εξαγωγές αγαθών (δις €)	1.317,4	1.327,6	1.205,1
Εισαγωγές αγαθών (δις €)	1.088,7	1.104,1	1.025,6
Εμπορικό Ισοζύγιο (δις €)	228,7	223,6	180
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δις €)	206,1	207,8	232
ΑΞΕ στη Γερμανία (δις €) (stock, τέλος έτους αναφοράς 31.12)	768,0	556	-
ΑΞΕ Γερμανίας σε υπόλοιπο κόσμο (δις €) (stock, τέλος έτους αναφοράς 31.12)	1.236,3	1.372	-
Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (δις €)	62,4 (1,9% ΑΕΠ)	49,8 (1,4% ΑΕΠ)	-189,2 (5,7% ΑΕΠ)
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ)	61,9	60,0	70,0

Πηγή: Ομοσπονδιακή Κεντρική Τράπεζα (Deutsche Bundesbank), Γερμανική Στατιστική Υπηρεσία (Destatis)-
Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδος στο Βερολίνο, Ιούνιος 2021

1. Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ)

Η γερμανική οικονομία διατηρεί επί σειρά ετών την κορυφαία θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ ως προς το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της, με τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και την Πολωνία να ακολουθούν, ενώ και σε παγκόσμιο επίπεδο κατατάσσεται διαχρονικά στην 5^η θέση, μετά από Κίνα, ΗΠΑ, Ιαπωνία και Ινδία (τα τελευταία χρόνια).

Ωστόσο το γερμανικό ΑΕΠ, σε τρέχουσες τιμές, μειώθηκε κατά 3,3%, έναντι ανόδου κατά 0,6% το 2019, 1,5% το 2018 και 2,5% το 2017, υπερτερώντας αισθητά του μέσου ρυθμού ανάπτυξης τόσο της ΕΕ (ΕΕ 27: -7,4%), όσο και της Ευρωζώνης (-7,8%), κατά το ίδιο έτος αναφοράς. Παρά τη μείωση του ΑΕΠ το 2020 είναι άξιο να σημειωθεί ότι η γερμανική οικονομία κατάφερε να αντιμετωπίσει καλύτερα τις επιπτώσεις της πανδημίας έναντι άλλων κ-μ της ΕΕ και άλλων οικονομικών ή εμπορικών της εταίρων.

Τη μεγαλύτερη συμβολή στην ανάπτυξη του γερμανικού ΑΕΠ το 2020 είχαν κατά σειρά οι εξής κλάδοι: Δημ. Υπηρεσίες- Εκπαίδευση-Υγεία 19,7 % (2019: 18,8%), Εμπόριο- Μεταφορές- Φιλοξενία- Εστίαση 15,7% (2019: 16,2%), Παροχή εταιρικών υπηρεσιών 11,2% (2019: 11,5%), Υπηρεσίες Ακινήτων και Κατοικιών 11,1% (2019: 10,6%), ΤΠΕ 5,1% (2019: 4,6%), Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές Υπηρεσίες 3,9% (2019: 3,9%), Άλλες Υπηρεσίες 3,6% (2019: 3,8%), Γεωργία-Δασοκομία-Αλιεία 0,7% (2019: 0,9%). Ειδικότερα ως προς τον κατασκευαστικό κλάδο επισημαίνεται η σημαντική συμβολή του κατά τα τελευταία χρόνια (2020: 6%, 2019: 5,6%) στην ανάπτυξη του γερμανικού ΑΕΠ, με δεδομένο μάλιστα ότι πέρσι, και παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, αποτέλεσε τον μοναδικό κλάδο ο οποίος κατέγραψε αύξηση της ποσοστιαίας συμβολής του στο ΑΕΠ (κατά 1,4%).

Στη διατήρηση κατά τρόπον τινά της αναπτυξιακής δυναμικής της γερμανικής οικονομίας το 2020 παρά τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας συνετέλεσαν:

- Η αύξηση των κρατικών δαπανών κατά 7,4% για τον 'ισοσκελισμό' μειωμένης ιδιωτικής κατανάλωσης (σε πραγματικές τιμές) κατά 2,9 % (2019: + 1,8%).
- Η συγκρατημένη μείωση των εξαγωγών (προϊόντα & υπηρεσίες: -9,9%, προϊόντα: -9,2%, υπηρεσίες: -0,8%) και των εισαγωγών (προϊόντα & υπηρεσίες: -8,6%, προϊόντα: -7,1%, υπηρεσίες: -1,5%).
- Η συγκρατημένη μείωση του εμπορικού πλεονάσματος, το οποίο το 2020 ανήλθε σε € 180 δις έναντι €223,6 δις το 2019 και €228,7 δις το 2018.
- Η σημαντική αύξηση (σε πραγματικές τιμές) των κρατικών επενδύσεων κατά περίπου 4,5% (2019: 3,2%) ισοσκέλισε την επίσης σημαντική μείωση των μη κρατικών κατά περίπου 4,5% (2019: 2,4%).
- Η συγκρατημένη μείωση των θέσεων εργασίας κατά 324 χιλ. ή -0,8%, διαμορφώνοντας το συνολικό εργατικό δυναμικό σε 40,8 εκατ., έναντι 45,3 εκατ. απασχολούμενων το 2019 και 44,8 εκατ. το 2018.
- Η μείωση κατά περίπου -3 % του κατά κεφαλήν εισοδήματος (σε τρέχουσες τιμές), από €41.346 το 2019 σε €40.116 ανά κάτοικο.

Εξέλιξη Βασικών Μεγεθών και Σχηματισμός ΑΕΠ Γερμανίας 2018-2020

(σε δις €)	2018	2019	2020
ΑΕΠ	3.344,4	3.435,2	3.336,2
Ιδιωτική Κατανάλωση	1.743,7	1.793,9	1.708,9
Κρατικές Δαπάνες	665,6	698,82	750,6
Ακαθάριστες Επενδύσεις σε Πάγιο Κεφάλαιο	707,7	746,1	733,2
- Μηχανολογικός Εξοπλισμός	235,3	239,0	212,9
- Πάγιες εγκαταστάσεις	344,3	373,3	385,7
Εξαγωγές προϊόντων & υπηρεσιών	1.585,8	1.612,2	1.462,3

Εισαγωγές προϊόντων & υπηρεσιών	1.379,7	1.404,5	1.271,6
---------------------------------	---------	---------	---------

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία (Destatis), Ιούνιος 2021, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας της Ελλάδος στο Βερολίνο

2. Τομείς οικονομικής δραστηριότητας

Αγροτικός Τομέας

Η συμβολή του αγροτικού τομέα (γεωργία, δασοκομία, κτηνοτροφία, αλιεία, ιχθυοκαλλιέργειες) στη διαμόρφωση του ΑΕΠ ανήλθε, το 2020, σε 0,7%, συνυπολογιζομένου όμως του ευρύτερου κλάδου τροφίμων αποτελεί το περίπου 5,55% αυτού.

Βιομηχανία- Βιομηχανική Παραγωγή

Η μεταποίηση συγκαταλέγεται διαχρονικά μεταξύ των πλέον σημαντικών τομέων της γερμανικής οικονομίας και, από κοινού με τον τριτογενή τομέα, καθιστούν τη Γερμανία ισχυρότερη οικονομία της ΕΕ και μεγαλύτερη ευρωπαϊκή εξαγωγική δύναμη.

Η συμβολή της βιομηχανίας στο σχηματισμό του ΑΕΠ το 2020 εκτιμάται σε 22,9%, συνυπολογιζομένων δε των κατασκευών ανέρχεται σε σχεδόν 29%. Η βαριά βιομηχανία της Γερμανίας κατασκευάζει πλήθος ανταγωνιστικών και υψηλών προδιαγραφών προϊόντων, επενδύοντας σημαντικά ποσά σε έρευνα για τη βελτίωση της τεχνολογίας και την παραγωγή ανταγωνιστικών και καινοτόμων προϊόντων. Η Γερμανική Κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο, στο πλαίσιο της «Βιομηχανικής Στρατηγικής 2030», την εκτεταμένη χρήση έξυπνων και ψηφιοποιημένων δικτύων σε νευραλγικούς κλάδους της οικονομίας και βιομηχανίας ειδικότερα. Το ήμισυ περίπου των προϊόντων βιομηχανικής παραγωγής κατευθύνεται σε αγορές του εξωτερικού, γεγονός που καταδεικνύει την διαχρονική απήχηση και αποδοχή που απολαμβάνουν τα γερμανικά προϊόντα ανά τον κόσμο.

Τομείς, όπως αυτοκινητοβιομηχανία, μηχανολογικός εξοπλισμός, ιδίως για την κατασκευή οδικών και λοιπών έργων, μεταλλουργία, ηλεκτρονικές συσκευές, χημικά, πλαστικά, και φαρμακευτικά προϊόντα συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον σημαντικών και υψηλής προστιθέμενης αξίας κλάδων της γερμανικής βιομηχανίας, στους οποίους απασχολείται μεγάλος αριθμός εργαζομένων.

Υπηρεσίες

Ο τριτογενής τομέας της γερμανικής οικονομίας, ακολουθώντας τις τάσεις των περισσότερων ανεπτυγμένων οικονομιών ανά τον κόσμο, σημειώνει συνεχή διεύρυνση και συνέβαλε, το 2020, κατά 70,4 % στο σχηματισμό του ΑΕΠ, λειτουργώντας, βέβαια, σε μεγάλο βαθμό συμπληρωματικά προς την ισχυρή εγχώρια βιομηχανία.

3. Πληθωρισμός

Το 2020, η μέση τιμή του γενικού Δείκτη Τιμών Καταναλωτού (ΔΤΚ) σημείωσε μείωση κατά 64%, έναντι 2019 και διαμορφώθηκε στο επίπεδο του 0,5%, υποχωρώντας μετά από δύο συναπτά έτη ανόδου. Ο Πίνακας 4 αποτυπώνει την πορεία του γενικού ΔΤΚ την τελευταία τετραετία:

4. Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Έτος	Δείκτης Τιμών Καταναλωτού (γενικός Δείκτης)
2017	1,5
2018	1,8
2019	1,4
2020	0,5

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία (Destatis), Ιούν. 2021

5. Ιδιωτική, Δημόσια Δαπάνη και Επενδύσεις Παγίου Κεφαλαίου

Σημαντική ώθηση για την αποσόβηση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας το 2020 έδωσαν οι κρατικές δαπάνες οι οποίες ανήλθαν σε €750,6 δις σημειώνοντας αύξηση κατά 3,4% σε σχέση με το 2019 (€ 698,8 δις). Αντίθετα, οι ιδιωτικές δαπάνες οι οποίες ανήλθαν σε €1.655,94 δις παρουσίασαν μείωση κατά 6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (€1.793,9 δις) όπως και οι (ιδιωτικές και δημόσιες) ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου παρουσίασαν επίσης μείωση κατά 6,8%, ανερχόμενες σε €733,19 δις (2019: €746,1 δις). Σε ποσοστιαίες μονάδες με βάση το ΑΕΠ 2020 η συνολική μείωση των (δημοσίων και ιδιωτικών) δαπανών και ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου ανήλθε σε -3,9%.

6. Αγορά Εργασίας - Αμοιβές

Λόγω της επιβράδυνσης της οικονομίας, ο αριθμός των κενών θέσεων εργασίας μειώθηκε κατά περίπου 20%, από 774.345 το 2019 σε 613.445 το 2020, διακόπτοντας έτσι την προηγούμενη ανοδική πορεία. Το σύνολο του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού μειώθηκε σε 44,8 εκ., έναντι 45,3 εκ. το 2019 (2018: 44,8 εκατ.), με το ποσοστό ανεργίας να αυξάνεται κατά μία ποσοστιαία μονάδα σε 5,9%.

7. Εξωτερικό Εμπόριο Γερμανίας

Ο τομέας των εξαγωγών, καταγράφοντας από το 2010 και έπειτα ιδιαίτερα θετικές επιδόσεις και σημειώνοντας μείωση το 2020, παραμένοντας όμως θετικό, διατήρησε τη Γερμανία στις κορυφαίες θέσεις μεταξύ των εξαγωγικών χωρών παγκοσμίως. Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας (Destatis), το Εμπορικό Πλεόνασμα της Γερμανίας διαμορφώθηκε, το 2020, σε €180 δις, έναντι €223,2 δις το 2019 (στοιχεία Πίνακα 6).

Εξωτερικό Εμπόριο Γερμανίας, 2018-2020

	2018 (σε εκατ. €)	2019 (σε εκατ. €)	2020 (σε εκατ. €)	Μεταβολή 2020/2019 (%)
Εξαγωγές	1.317.440	1.327.772	1.205.280	-9,2
Εισαγωγές	1.088.720	1.104.568	1.025.343	-7,2
Εμπορικό Ισοζύγιο	228.720	223.204	179.936	-19,4
Όγκος Εμπορίου	2.406.160	2.432.340	2.230.624	-8,3

Πηγή: Destatis, Ιούνιος 2021, προσωρινά στοιχεία - Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Πρεσβείας Ελλάδος στο Βερολίνο

Η Γερμανία, είναι κατ' εξοχήν βιομηχανική χώρα, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στη διάρθρωση του γερμανικού Εξωτερικού Εμπορίου, τόσο ως προς το σκέλος των εξαγωγών, όσο και ως προς το σκέλος των εισαγωγών. Σημαντικότερες εξαγωγικές κατηγορίες προϊόντων αποτελούν: μηχανοκίνητα οχήματα και ανταλλακτικά αυτοκινήτων, με μερίδιο 15,55% το 2020 επί συνόλου γερμανικών εξαγωγών, μηχανές με 14,56%, χημικά με 9,26% και συσκευές επεξεργασίας δεδομένων με 9,1%. Ακολουθούν από κοντά τα φαρμακευτικά προϊόντα (7,3%) και ο ηλεκτρικός εξοπλισμός (7,1%).

Όσον αφορά στις εισαγωγές, τις πρώτες θέσεις καταλαμβάνουν οι συσκευές επεξεργασίας δεδομένων (11,24%), τα μηχανοκίνητα οχήματα και ανταλλακτικά αυτοκινήτων με μερίδιο 10,85% και ακολουθούν χημικά (7,8%), μηχανές (7,72%), ηλεκτρικός εξοπλισμός (6,53%) και φαρμακευτικά προϊόντα (6,28%) κλπ.

Το 68,3% των εξαγωγών της Γερμανίας, το 2020, αξίας €823,29 δις κατευθύνθηκε προς ευρωπαϊκές χώρες. Ειδικότερα, τα Κ-Μ Ευρωζώνης, απορρόφησαν γερμανικά προϊόντα αξίας €441 δις ή το 36,6% του συνόλου των γερμανικών εξαγωγών. Αντιστοίχως, 53,4% των γερμανικών εισαγωγών αξίας €547,8 δις, προήλθε από τα Κ-Μ ΕΕ. Από χώρες Ευρωζώνης προήλθε το 36,4% του συνόλου των γερμανικών εισαγωγών, το οποίο αντιστοιχεί σε €372,9 δις.

Η κατανομή των γερμανικών εξαγωγών ανά γεωγραφική περιφέρεια έχει κατά φθίνουσα σειρά ως εξής: Ευρώπη €823,29 δις (68,3%), Ασία €207,6 δις (17,2%), Αμερική €141,7 δις (11,75%), Αφρική €20,1 δις (1,66%), Αυστραλία/Ωκεανία €10,66 δις (0,9%). Αντιστοίχως, η περαιτέρω κατανομή των γερμανικών

εισαγωγών ανά γεωγραφική περιφέρεια έχει κατά φθίνουσα σειρά ως ακολούθως: Ευρώπη €683,62 δις (66,6%), Ασία €224,2 δις (21,86%), Αμερική €93,95 δις (9,1%), Αφρική €18,67 δις (1,8%), Αυστραλία/Ωκεανία €3,9 δις (0,4%).

Το 2020 η Κίνα διατήρησε την 1η θέση μεταξύ των εμπορικών εταίρων της Γερμανίας. Η αξία του όγκου εμπορίου των δύο χωρών ανήλθε σε €212,74 δις, έναντι €205,67 δις το 2019. Στην 2η θέση κατετάγη και το 2020 η Ολλανδία με €172,4 δις και στην 3η οι ΗΠΑ, με αξία διμερούς όγκου εμπορίου, €171,5 δις αντιστοίχως, υπερκεράζοντας την 4η πλέον Γαλλία με €147,3 δις, η οποία αποτελούσε επί σειρά ετών τον πρώτο εμπορικό εταίρο της Γερμανίας και επομένων Πολωνίας (€123,3 δις), Ιταλίας (€114,4 δις), και Ελβετίας, με αξία διμερούς εμπορίου €101,8 δις (στοιχεία Πίνακα 6).

Διμερές Εμπόριο Ελλάδας- Γερμανίας

Η **Ελλάδα**, με αξία διμερούς εμπορίου της τάξεως των €8,3 δις (σύμφωνα με στοιχεία Destatis), ανέβηκε από την 41η στην 38η θέση μεταξύ των εμπορικών εταίρων της Γερμανίας. Από τα προσφάτως δημοσιευθέντα στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας (Destatis), αναφορικά με το εξωτερικό εμπόριο της Γερμανίας για το α' εξάμηνο του 2021, συγκρατούμε τα ακόλουθα:

Σημαντική αύξηση της τάξης του 18,2% παρουσίασαν οι ελληνικές εξαγωγές προς τη Γερμανία κατά το α' εξάμηνο του 2021 σε σύγκριση με το α' εξάμηνο του 2020. Η συγκεκριμένη αύξηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αξιοσημείωτη αύξηση των ελληνικών εξαγωγών ειδών καπνού, φρούτων, λαχανικών και ηλεκτρικών συσσωρευτών. Μήνας κορύφωσης των ελληνικών εξαγωγών προς τη Γερμανία ήταν ο Μάιος με ποσό που ξεπέρασε σε αξία τα € 240 εκ. και τα φάρμακα να κατατάσσονται πρώτα στη λίστα των εξαγωγών της Ελλάδας με ποσό που ανήλθε στα € 49,2 εκ. Επιπρόσθετα, ο συνολικός όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας- Γερμανίας αυξήθηκε φέτος σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα πέρυσι κατά 20,5%, στοιχείο το οποίο αποδίδεται κυρίως στην εξίσου σημαντική -με την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών- αύξηση των γερμανικών εξαγωγών προς τη χώρα μας κατά 17,2%, το οποίο παράλληλα, όμως, οδήγησε στην αύξηση του εμπορικού ελλείμματος σε βάρος της Ελλάδας κατά 11,1% σε σύγκριση με το α' εξάμηνο του 2020, οπότε και είχε καταγραφεί για πρώτη φορά μείωση κατά 17%.

Διμερές Εμπόριο Ελλάδας – Γερμανίας			
	Α' Εξάμηνο 2020 (αξία σε δις €)	Α' Εξάμηνο 2021 (αξία σε δις €)	Ποσοστιαία μεταβολή %
Εξαγωγές στη Γερμανία	1,1	1,3	18,2%
Εισαγωγές από Γερμανία	2,9	3,4	17,2%
Συνολικός Όγκος	3,9	4,7	20,5%
Εμπορικό Ισοζύγιο	-1,8	-2,0	11,1%

Πηγή Destatis- Επεξεργασία Γραφείο ΟΕΥ Βερολίνου Σεπτέμβριος 2021

8. Κρατικός Προϋπολογισμός - Δημόσιο Χρέος

Η πανδημική κρίση οδήγησε επίσης για πρώτη φορά στην ιστορία της -μετά την επανένωση- τη γερμανική οικονομία στη μεγαλύτερη ετήσια αύξηση του εθνικού της χρέους (+€ 275 δις σε σύγκριση με το 2019), το οποίο ανήλθε σε € 2.332 τρις. Κατά αυτόν τον τρόπο ο δείκτης χρέους, δηλαδή το δημόσιο χρέος υπολογιζόμενο ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, ανήλθε το 2020 στο 70% (+10,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σύγκριση με το 2019).

Ένα χρόνο νωρίτερα, ο δείκτης χρέους είχε αποκλιμακωθεί περαιτέρω ανερχόμενος στο 59,7% (2018: 60,1%, 2017: 63,9%), ικανοποιώντας για πρώτη φορά μετά το 2002 την τιμή αναφοράς της Συνθήκης του Μάαστριχτ «οροφή» του 60% επί του ΑΕΠ. Το δημόσιο χρέος της Γερμανίας, ως ποσοστό του

ΑΕΠ, αποκλιμακωνόταν σταθερά επί 9ετία, επιτυγχάνοντας μείωση μεγαλύτερη του 20% μεταξύ 2012 και 2019. Συγκριτικά: Κατά τη διάρκεια της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, ο δείκτης χρέους αυξήθηκε κατά 16,8 εκατοστιαίες μονάδες το 2009 και το 2010 μαζί - και επίσης λόγω της εξαγοράς εκτεταμένων σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων από τον τραπεζικό τομέα - είχε φτάσει στο προηγούμενο υψηλό του 82,5%.

Η σημαντική αύξηση του δημόσιου χρέους της Γερμανίας, το 2020, αποδίδεται κατά κύριο λόγο στα ελλείμματα των ομοσπονδιακών, πολιτειακών, τοπικών και κοινωνικών ταμείων, συνολικού ύψους € 140 δις.

Οι κρατικές δαπάνες κατά το 2020 ανήλθαν σε € 1,678,6 δις (+12,1% σε σύγκριση με το 2019), στοιχείο το οποίο με την ταυτόχρονη μείωση των εσόδων, τα οποία ανήλθαν σε € 1,489,4 δις (-3,5% σε σύγκριση με το 2019) οδήγησε τη γερμανική οικονομία στο πρώτο οικονομικό της έλλειμμα από το 2011 και το δεύτερο υψηλότερο μετά την επανένωση της Γερμανίας, ύψους €189,2 δις, ανατρέποντας τα δημοσιονομικά πλεονάσματα ύψους €49,8 δις το 2019 (1,4% του ΑΕΠ) και €62,4 δις το 2018 (έτος-ρεκόρ, 1,9%/ΑΕΠ).

9. Οικονομικές προβλέψεις για το 2021 και το 2022

Συνολικά για το 2020 η κρίση του κορωνοϊού και τα συνεχή αυστηρά μέτρα περιορισμού της πανδημίας οδήγησαν τη γ/οικονομία σε μία από τις βαθύτερες κρίσεις της μεταπολεμικής περιόδου.

Η κρίση της πανδημίας κατέδειξε με τον πλέον σαφή τρόπο πόσο ευάλωτη είναι η γερμανική οικονομία λόγω της παγκόσμιας δικτύωσής της μέσω των αλυσίδων εφοδιασμού. Από τη μία πλευρά ο παγκόσμιος ανταγωνισμός έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Από την άλλη, οι μεγάλες διεθνείς εμπορικές εκθέσεις, οι οποίες είναι σημαντικές για τις πωλήσεις των γ/προϊόντων, πιθανότατα δεν θα είναι σε θέση να πραγματοποιηθούν με τον συνηθισμένο τρόπο για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα. Ως εκ τούτου δεν είναι τυχαίο ότι τους τελευταίους μήνες καταβάλλονται προσπάθειες ‘επανεθνικοποίησης’ των αλυσίδων εφοδιασμού και της βιομηχανικής παραγωγής σε νευραλγικούς τομείς της οικονομίας της χώρας.

Την ώρα που η συνεχιζόμενη κρίση της πανδημίας απειλεί την επιβίωση του 15% των γερμανικών επιχειρήσεων η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας στο τέλος Οκτωβρίου 2020 προχώρησε στην άμεση λήψη επιπρόσθετων μέτρων οικονομικής στήριξης, τα οποία παρατάθηκαν στις αρχές Φεβρουαρίου τ.έ. προκειμένου να παρέχει εκτεταμένη και στοχευμένη βοήθεια σε εταιρείες, εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους που πλήττονται άμεσα από τα μέτρα που εγκρίθηκαν για τον περιορισμό του νέου κύματος της πανδημίας.

Για το 2021 συνολικά προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 3,3% και 4,3% για το 2022. Συνολικά οι οικονομολόγοι εκτιμούν ότι η κρίση του κορωνοϊού θα οδηγήσει τη γερμανική οικονομία σε απώλειες ύψους € 382 δις έως το 2022, έτη κατά τα οποία προ της πανδημικής κρίσης αναμενόταν ετήσια αύξηση κατά 1,2%.

Στα θετικά των οικονομικών προβλέψεων για το 2021 καταγράφεται η πορεία σημαντικών για την ανάκαμψη της γερμανικής οικονομίας κλάδων, όπως η φαρμακευτική βιομηχανία, η αυτοκινητοβιομηχανία και η χημική βιομηχανία, οι οποίοι δείχνουν να έχουν ήδη προσαρμόσει την παραγωγή τους στις απαιτήσεις των νέων συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία. Ωστόσο η πλειοψηφία των κλαδικών ενώσεων της χώρας αναμένει ότι εντός του έτους αρκετές ΜμΕ στη Γερμανία θα παγώσουν τις δραστηριότητές τους, με τις πρώτες εκτιμήσεις να αναφέρουν μέχρι και 50.000 πτωχεύσεις έως το τέλος του 2021. Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Απασχόλησης το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 7% τον Ιανουάριο τ.έ. σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο 2020 και κατά 19,5% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρσι., στοιχείο το οποίο αναμένεται να ανατραπεί έως τα τέλη του 2021, οπότε και αναμένεται μείωση της ανεργίας κατά 12,5% σε σύγκριση με τα τέλη του 2020, οπότε και η χώρα βρισκόταν εν μέσω ενός πολύ σκληρού δεύτερου lockdown.

Λόγω των χαμηλότοκων επιτοκίων και της υψηλής ζήτησης για εύρεση κατοικίας σε ολόκληρη τη χώρα, οι επενδύσεις στις κατασκευές συνεχίζουν να αυξάνονται με πολύ υψηλό ρυθμό. Ωστόσο μετά από μία

πολύ δυναμική χρονιά το 2019, το 2020 μειώθηκε ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης στον κλάδο των κατασκευών, ενώ για το 2021 αναμένεται αύξηση των επενδύσεων στις κατασκευές κατά 1,4% και για το 2022 κατά 2,8%. Οι κρατικές δαπάνες βαίνουσες αυξανόμενες θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν τη ζήτηση για τα επόμενα δύο έτη (2021: + 5,2%, 2022: + 0,3%), ενώ για το 2022, μετά από δύο έτη συνεχούς αύξησης αναμένεται ελαφρά μείωση των κρατικών επενδύσεων (2021: + 6,0%, 2022: -2,1%).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της γερμανικής Κυβέρνησης, η εγχώρια οικονομία δεν αναμένεται να επανέλθει στα προ κρίσης κορωνοϊού επίπεδα απόδοσης πριν τα τέλη του 2022. Πιο συγκεκριμένα στην εαρινή του πρόβλεψη το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWI) ανέμενε για το 2021 αύξηση του εποχιακά προσαρμοσμένου ΑΕΠ κατά 3,5% και 3,6% για το 2022, εξαιτίας της χαλάρωσης των περιορισμών που έχουν αρχίσει ήδη να λαμβάνουν χώρα, της εκτεταμένης οικονομικής ενίσχυσης προς τους ελεύθερους επαγγελματίες και των επιχειρήσεων η χορήγηση της οποίας έχει επεκταθεί έως τον Σεπτέμβριο 2021, αλλά κυρίως λόγω της ισχυρής ανάκαμψης των παραγγελιών στον κλάδο της βιομηχανίας, της αύξησης της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης και της ανάκαμψης των εξαγωγών υψηλής έντασης κεφαλαίου με τις οποίες συνδέονται στενά οι επενδύσεις σε εξοπλισμό.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

B.1 Θεσμικό Πλαίσιο

B.1.1. Νομικές μορφές εταιρειών

Με δεδομένη την ελευθερία εγκατάστασης φυσικού ή νομικού προσώπου εντός ΕΕ, καθώς και αφενός ότι το ευρωπαϊκό εταιρικό δίκαιο είναι εν μέρει κωδικοποιημένο στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 και αφετέρου ότι τα κράτη μέλη συνεχίζουν να εφαρμόζουν χωριστές νομοθετικές πράξεις περί εταιρειών, οι οποίες ενίοτε τροποποιούνται, ώστε να συμμορφώνονται προς τις οδηγίες και τους κανονισμούς της ΕΕ, χρήσιμη είναι η μελέτη του σχετικού γερμανικού θεσμικού πλαισίου πριν την ίδρυση επιχείρησης στη χώρα. Ημεδαπές επιχειρήσεις θεωρούνται για τη Γερμανία αυτές, οι οποίες έχουν συσταθεί σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο και οι οποίες φυσικά έχουν την έδρα τους στη Γερμανία.

Στη Γερμανία υπάρχουν οι εξής βασικές μορφές επιχειρήσεων:

- Κεφαλαιουχικές εταιρείες (*Kapitalgesellschaften*)
- Προσωπικές εταιρείες (*Personengesellschaften*)

Κυριότερα νομοθετήματα της γερμανικής έννομης τάξης τα οποία ρυθμίζουν τα ανωτέρω είναι τα εξής: Αστικός Κώδικας [*Bürgerliche Gesetzbuch (BGB)*], Νόμος για τις ΕΠΕ [*GmbH-Gesetz (GmbHG)*], Εμπορικός Κώδικας [*Handelsgesetzbuch (HGB)*], Νόμος περί ΑΕ [*Aktiengesetz (AktG)*].

Η επιλογή της ειδικότερης νομικής μορφής μίας επιχείρησης είναι καθοριστική διότι άπτεται όλων των επί μέρους παραμέτρων ίδρυσης, λειτουργίας και λύσης της (*διαδικασία ίδρυσης και λύσης, ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός εταίρων και κεφάλαιο, φορολογικές υποχρεώσεις, λήψη αποφάσεων κλπ*).

Βασικό πλεονέκτημα μίας προσωπικής εταιρείας είναι ότι μπορεί να δημιουργηθεί γρήγορα και εύκολα, δεδομένου ότι το μετοχικό της κεφάλαιο είναι ελεύθερα επιλέξιμο, καθώς δεν υπάρχει ελάχιστη νόμιμη κατάθεση και βασικό της μειονέκτημα είναι ο υψηλός οικονομικός και επιχειρηματικός κίνδυνος, δεδομένου ότι οι εταίροι ενέχονται προσωπικά και εις ολόκληρο για τις ευθύνες τους.

Βασικό πλεονέκτημα μιας κεφαλαιουχικής εταιρείας είναι ο αυστηρός διαχωρισμός (νομικός, λογιστικός, φορολογικός) μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας και των ιδιωτικών περιουσιακών στοιχείων των μετόχων (αρχή διαχωρισμού).

Ειδικότερα:

α) Κεφαλαιουχικές Εταιρείες

i. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης—GmbH

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (*Gesellschaft mit beschränkter Haftung—GmbH*) είναι η πιο διαδεδομένη νομική μορφή επιχείρησης στην Γερμανία. Οι νομικές διατάξεις βρίσκονται κυρίως στο νόμο που ρυθμίζει τις ΕΠΕ (GmbHG). Επίσης υπάρχουν διατάξεις για γενικότερα θέματα, που αφορούν και άλλους εταιρικούς τύπους, κυρίως οι διατάξεις §§ 238 – 342a του εμπορικού κώδικα σχετικά με τους λογαριασμούς, ο νόμος περί μετασχηματισμών, ο νόμος περί πτώχευσης κλπ.

Η γερμανική ΕΠΕ μπορεί να ιδρυθεί από ένα μόνο πρόσωπο (μονοπρόσωπη) ή και περισσότερα. Η διαδικασία είναι σχετικά απλή, ενώ απαιτεί την υπογραφή του καταστατικού ίδρυσης και λειτουργίας της εταιρείας παρουσία συμβολαιογράφου, στο οποίο θα προβλέπονται η επωνυμία, η έδρα, ο σκοπός το ύψος του κεφαλαίου και των εταιρικών μεριδίων. Εταίροι μπορούν να είναι τόσο φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα, ακόμη και άλλες εταιρίες, π.χ. ΟΕ, ΕΕ, αστική εταιρία και κοινωνίες κληρονόμων. Ο χρόνος που απαιτείται για την ίδρυσή μιας GmbH υπολογίζεται σε τουλάχιστον 2 έως 3 εβδομάδες, ενώ το κόστος ίδρυσης ανέρχεται σε €700 ως €800 (μη συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικηγορικών αμοιβών). Η ίδρυση μιας GmbH συντελείται με την καταχώρηση της στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister). Στην συνέχεια απαιτείται εγγραφή και στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μίας GmbH είναι €25.000, το οποίο μπορεί να συνίσταται και σε εμπράγματα συνεισφορά (ακίνητα, πατέντες, εξοπλισμός κλπ). Κατά την στιγμή της σύστασης της εταιρείας, τουλάχιστον το ήμισυ του κεφαλαίου (€12.500) πρέπει να έχει καταβληθεί σε τραπεζικό λογαριασμό.

Απαιτείται ο ορισμός τουλάχιστον ενός ατόμου με διευθυντικό ρόλο στην εταιρεία, ο οποίος δεν αποτελεί υποχρεωτικώς εταίρο της εταιρείας ή Γερμανό πολίτη. Τα διευθυντικά στελέχη διευθύνουν και εκπροσωπούν νομικώς την εταιρεία, ενώ οι εταίροι μπορούν να επηρεάζουν άμεσα την διοίκηση της εταιρείας, δίνοντας δεσμευτικές εντολές προς τα διευθυντικά στελέχη.

Η GmbH πρέπει να καταχωρηθεί στο αρμόδιο δικαστήριο (ειρηνοδικείο) του τόπου όπου έχει την έδρα της, προς δήλωσή της στο εμπορικό μητρώο (τμήμα Β). Η καταχώρηση μπορεί να γίνει μόνο εφόσον έχει καταβληθεί το 1/4 της εταιρικής συμμετοχής και τουλάχιστον το ήμισυ του ελαχίστου κεφαλαίου. Εισφορές σε είδος πρέπει να κατατίθενται στην εταιρία με τέτοιο τρόπο, ώστε αυτή να τις έχει πλήρως στη διάθεσή της (§ 7 III GmbHG). Στο πλαίσιο της καταχώρησης γίνεται έλεγχος από το δικαστήριο και ακολουθεί η καταχώρηση στο εμπορικό μητρώο.

ii Μίνι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης—Mini GmbH

Η μίνι-ΕΠΕ [Mini GmbH (Unternehmergesellschaft UG - haftungsbeschränkt)] δεν αποτελεί αυτοτελή μορφή εταιρείας αλλά επί της ουσίας ειδική μορφή της GmbH (ΕΠΕ) με χαμηλότερες προϋποθέσεις και κόστος ίδρυσης.

Οι διαδικασίες ίδρυσης, όπως και οι υποχρεώσεις μίας mini GmbH (1-Euro-GmbH), δεν διαφέρουν εκείνων της ίδρυσης μίας κανονικής. Ο χρόνος που απαιτείται για την ίδρυσή της εταιρείας είναι τουλάχιστον 2 έως 3 εβδομάδες και το κόστος δεν ξεπερνά τα €300, χάρις στο χαμηλό κεφάλαιο ίδρυσης και τα τυποποιημένα καταστατικά.

Μία mini GmbH μπορεί να δημιουργηθεί και με αρχικό κεφάλαιο €1. Εν αντιθέσει με την «πλήρη» ΕΠΕ, δεν γίνονται δεκτές εμπράγματα εισφορές. Ελλείψει ικανού αρχικού κεφαλαίου, η εταιρεία υποχρεούται σε παρακράτηση του 1/4 τουλάχιστον των ετησίων κερδών της, έως ότου συγκεντρωθεί το κεφάλαιο των €25.000. Μόλις συμπληρωθεί το ποσό, μετατρέπεται τότε σε μετοχικό κεφάλαιο και η εταιρεία αποκτά πλήρη νομική μορφή Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης (GmbH).

iii Ανώνυμη Εταιρεία—AG

Το κόστος ίδρυσης και λειτουργίας μίας Μετοχικής Εταιρείας (Aktiengesellschaft—AG) AG είναι σχετικώς υψηλό, ενώ πέραν τούτου, η AG έχει υψηλότερες οργανωτικές απαιτήσεις σε ό,τι αφορά την καθημερινή της λειτουργία.

Για την ίδρυση μίας AG (Aktiengesellschaft) χρειάζονται ένα ή περισσότερα πρόσωπα. Η επικύρωση του καταστατικού διενεργείται από συμβολαιογράφο. Το ελάχιστο απαιτούμενο μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε €50.000 καταβλητέο από τους μετόχους κατά την στιγμή της ίδρυσης. Το κεφάλαιο κατανέμεται σε μετοχές, οι οποίες είναι μεταβιβάσιμες και διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστήριο αξιών. Υπάρχουν μετοχές ονομαστικής αξίας και μετοχές -τμήματα του κεφαλαίου (Nenbetragsaktien και Stuckaktien αντίστοιχα). Οι πρώτες έχουν μία συγκεκριμένη ονομαστική αξία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από €1. Οι μετοχές της δεύτερης κατηγορίας δεν αναφέρουν συγκεκριμένη ονομαστική αξία, αλλά ένα συγκεκριμένο ποσοστό επί του βασικού κεφαλαίου, χωρίς όμως να αναφέρεται το ακριβές ποσοστό, καθώς σε μία αύξηση ή μείωση κεφαλαίου μπορεί η πραγματική συμμετοχή να τροποποιείται.

Η εταιρεία συστήνεται με την εγγραφή της στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister). Η αίτηση εγγραφής πρέπει να υπογραφεί από όλους τους ιδρυτικούς εταίρους, τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και τα διευθυντικά στελέχη ενώπιον συμβολαιογράφου.

Τέλος, η AG πρέπει επίσης να καταχωρηθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Η AG έχει τρία όργανα: τη γενική συνέλευση των μετόχων, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο. Η AG διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση ορίζει τον πρώτο ελεγκτή (Abschlussprüfer) και το Εποπτικό Συμβούλιο (Aufsichtsrat), το οποίο με την σειρά του, ορίζει το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο (Vorstand). Οι αποφάσεις αυτές πρέπει να επικυρωθούν από συμβολαιογράφο.

Η Γενική Συνέλευση και το Εποπτικό Συμβούλιο δεν ασκούν άμεση επιρροή επί του Διοικητικού Συμβουλίου.

iv. Περιορισμένος μετοχικός συνεταιρισμός—KGaA

Ο Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός (Kommanditgesellschaft auf Aktien—KGaA) αποτελεί συνδυασμό των εταιρικών μορφών Μετοχικής Εταιρείας (AG) και Περιορισμένου Συνεταιρισμού (Kommanditgesellschaft/KG—αναλύεται πιο κάτω), συγκεράζοντας τα χαρακτηριστικά τους. Δεν αποτελεί συχνή επιλογή εταιρικής μορφής στην Γερμανία.

Ο Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός μπορεί να περιγραφεί ως μία μετοχική εταιρεία, η οποία ωστόσο, διοικείται από προσωπικά υπεύθυνους εταίρους αντί Διοικητικού Συμβουλίου (managementboard).

Δύναται να έχει απεριόριστο αριθμό ετερόρρυθμων εταίρων/μετόχων, οι οποίοι έχουν εν πολλοίς τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους μετόχους μίας AG, ενώ κατά την εγγραφή απαιτείται η δήλωση τουλάχιστον ενός ομόρρυθμου εταίρου στο ιδρυτικό εταιρικό σχήμα.

Προκειμένου να λογίζεται ως ενεργή, η εταιρεία οφείλει να εγγραφεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister), ενώ απαιτείται εξίσου και καταχώρηση στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο για την ίδρυση μίας KGaA είναι €50.000.

β) Προσωπικές Εταιρείες

Το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η προσωπική συμβολή των εταίρων στην λειτουργία της εταιρείας. Οι προσωπικές εταιρείες απαιτούν τουλάχιστον 2 εταίρους.

Η ευθύνη των εταίρων ως προς τις υποχρεώσεις της εταιρείας ποικίλλει, αναλόγως της ειδικότερης νομικής της μορφής. Δύναται να εκτείνεται στο σύνολο της προσωπική περιουσίας των εταίρων ή να μην υπερβαίνει το ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Δεν υπάρχει ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο.

Οι λογιστικές απαιτήσεις, καθώς και οι απαιτήσεις δημοσίευσης στοιχείων, είναι μικρότερες, εν συγκρίσει με τις μετοχικές εταιρείες.

Οι προσωπικές εταιρείες δεν υπόκεινται σε εταιρικό φόρο, παρά μόνον μέσω της φορολόγησης του εισοδήματος που αποκομίζουν οι εταίροι από την επιχειρηματική τους δραστηριοποίηση, βάσει της μετοχικής τους συμμετοχής σε αυτές. Οι προσωπικές εταιρείες υπόκεινται, ωστόσο, σε φόρο επιτηδεύματος επί των εμπορικών συναλλαγών. Η μέση φορολογική επιβάρυνση περιορίζεται σε επίπεδα κάτω του 30%, ενώ σε ορισμένες περιοχές, λόγω του τοπικώς κυμαινόμενου συντελεστού του Φόρου Επιτηδεύματος, δεν ξεπερνά το 23%.

Οι βασικές διαφορές μεταξύ των 4 διαφορετικών μορφών προσωπικής εταιρείας έγκεινται στον βαθμό ευθύνης των εταίρων και στις απαιτούμενες διαδικασίες σύστασης.

i. Εταιρεία Αστικού Δικαίου—GbR

Η Εταιρεία Αστικού Δικαίου (Gesellschaftbürgerlichen Rechts—GbR) ορίζεται ως η σύμπραξη, μέσω σύμβασης, φυσικών ή νομικών προσώπων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Ενδείκνυται για την ίδρυση μίας νέας εταιρείας «από το μηδέν», επί τη βάσει μιας επιχειρηματικής ιδέας, σε συνεργασία με άλλους, εξ ου και συνήθως επιλογή εταιρικής μορφής για νεοφυείς επιχειρήσεις (startups).

Η διαδικασία ίδρυσης είναι απλή: Τουλάχιστον 2 εταίροι πρέπει να συμφωνήσουν για την σύσταση της GbR και να συνάψουν σχετικό συμφωνητικό συνεργασίας. Συνιστάται η συμφωνία να γίνει γραπτώς, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Οι εταίροι ευθύνονται από κοινού και με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας, για τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει η εταιρεία.

Μία GbR μπορεί να έχει «περιορισμένο» κύκλο εργασιών και συγκεκριμένα έως €250.000 ετησίως και κέρδη έως €25.000. Εάν ασκεί εμπόριο, οποιουδήποτε είδους, υποχρεούται να εγγραφεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Άπαξ και η επιχείρηση υπερβεί τα προαναφερθέντα όρια ετησίου κύκλου εργασιών/κερδών ή/και άλλα αντικειμενικά κριτήρια που θέτει ο νόμος (πχ. αριθμός υπαλλήλων, κεφαλαίων κ. ά.), θεωρείται πλέον

εμπορική επιχείρηση και μετατρέπεται αυτομάτως σε ανοικτή εμπορική εταιρεία (οHG –αναλύεται στη συνέχεια).

Οι εταιρείες αστικού δικαίου δεν καταχωρούνται στο Εμπορικό Μητρώο. Αρκεί η καταχώρηση στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

ii. Ανοικτή Εμπορική Εταιρεία—οHG

Η Ανοικτή Εμπορική Εταιρεία (offeneHandelsgesellschaft—οHG) είναι η συνηθέστερη νομική μορφή μικρών και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων στην Γερμανία. Προσομοιάζει, ιδίως ως προς τον βαθμό ευθύνης των εταίρων, την ελληνική ομόρρυθμη εταιρεία (Ο.Ε.).

Ως προς την μορφή της, προσομοιάζει στην Εταιρεία Αστικού Δικαίου—GbR, οι λειτουργικές και λογιστικές απαιτήσεις μίας Ανοικτής Εμπορικής Εταιρείας είναι, ωστόσο, υψηλότερες.

Τουλάχιστον 2 εταίροι πρέπει να συμφωνήσουν ως προς το περιεχόμενο του Καταστατικού, το οποίο συνιστάται να είναι γραπτό, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Η οHG υποχρεούται να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και να δηλωθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και να είναι θεωρημένη από συμβολαιογράφο, ο οποίος και την καταθέτει.

Όλοι οι εταίροι ευθύνονται από κοινού και με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας για τις υποχρεώσεις και τα χρέη της εταιρείας. Το κόστος ίδρυσης μπορεί να ποικίλει, υπολογίζεται ωστόσο σε €400 περίπου.

iii. Περιορισμένος Συνεταιρισμός—KG

Οι Περιορισμένοι Συνεταιρισμοί (Kommanditgesellschaft—KG) αποτελούν συνήθη επιλογή μορφής για ΜΜΕ στην γερμανική αγορά. Προσομοιάζουν σημαντικά στις οHG, με την κύρια διαφορά να εντοπίζεται στο ποσοστό προσωπικής ευθύνης των εταίρων. Η συγκεκριμένη νομική μορφή είναι παραπλήσια προς την ετερόρρυθμη εταιρεία (ΕΕ) του ελληνικού δικαίου.

Τουλάχιστον 2 εταίροι, ένας εκ των οποίων υποχρεωτικώς ομόρρυθμος και ένας ετερόρρυθμος, πρέπει να συμφωνήσουν ως προς το περιεχόμενο του Καταστατικού, το οποίο συνιστάται να είναι γραπτό. Συνιστάται η συμφωνία τους να γίνει γραπτώς, αν και αυτό δεν απαιτείται.

Η KG οφείλει να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) της Γερμανίας. Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και υποβάλλεται, θεωρημένη, υποχρεωτικώς από συμβολαιογράφο. Στην συνέχεια, η KG καταχωρείται και στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt).

Οι εταίροι διακρίνονται σε ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους. Στις KG πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος (Komplementär), ο οποίος (ή οι οποίοι) ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της εταιρείας με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας, ενώ οι ετερόρρυθμοι εταίροι (Kommanditisten) ευθύνονται μόνον έως το ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής.

Χάρis σε αυτή την διάκριση, η KG προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία, καθώς είναι ευκολότερο να προσελκύσει νέους ετερόρρυθμους εταίρους, προκειμένου να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο. Το κόστος ίδρυσης εκτιμάται σε περίπου €400.

iv. Εταιρικός Συνεταιρισμός—GmbH&Co.KG

Ο Εταιρικός Συνεταιρισμός (Gesellschaft mit beschränkter Haftung & Compagnie Kommanditgesellschaft—GmbH&Co.KG) αποτελεί ένα υβρίδιο μεταξύ KG και GmbH.

Πρόκειται για έναν Περιορισμένο Συνεταιρισμό (KG) στον οποίο ο ομόρρυθμος εταίρος αποτελεί Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (GmbH).

Αυτός ο τύπος εταιρείας είναι κατάλληλος για επιχειρηματίες που επιθυμούν να απολαμβάνουν την ευελιξία που προσφέρει η GmbH, έχοντας παράλληλα περιορισμένη ευθύνη. Ενδείκνυται για ΜΜΕ και οικογενειακές επιχειρήσεις.

Απαιτείται η σύνταξη Καταστατικού μεταξύ του νομίμου εκπροσώπου της GmbH και των ετερόρρυθμων εταίρων, κατά προτίμηση γραπτώς. Συνήθως, οι μέτοχοι της GmbH, η οποία αναλαμβάνει τον ρόλο του ομορρυθμού εταίρου, ταυτίζονται με τους ετερόρρυθμους εταίρους της GmbH&Co.KG.

Ο Εταιρικός Συνεταιρισμός πρέπει να καταχωρηθεί στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και να δηλωθεί στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Η αίτηση προς το Εμπορικό Μητρώο πρέπει να υπογράφεται από όλους τους εταίρους και κατατίθεται, θεωρημένη, από συμβολαιογράφο.

Η GmbH, ως ομόρρυθμος εταίρος, ευθύνεται πλήρως με την εταιρική της περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, ενώ η ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων περιορίζεται στο ύψος της εταιρικής τους συμμετοχής. Το κόστος ίδρυσης ανέρχεται σε περίπου €400.

Υποκαταστήματα

Κάθε αλλοδαπή εταιρεία με έδρα και λειτουργία εκτός Γερμανίας μπορεί να ιδρύσει υποκατάστημα στην Γερμανία. Η ίδρυση υποκαταστήματος ενδείκνυται για ξένες εταιρείες, που επιθυμούν να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν επιχειρηματικές επαφές με γερμανικές επιχειρήσεις.

Ένα υποκατάστημα δεν διαθέτει ανεξάρτητη ή χωριστή νομική προσωπικότητα από την μητρική του εταιρεία. Από νομικής και οργανωτικής απόψεως, αποτελεί τμήμα της μητρικής εταιρείας και συνεπώς υπόκειται στους νόμους που ρυθμίζουν την λειτουργία της. Συνεπώς, η μητρική, αλλοδαπή εταιρεία είναι πλήρως υπεύθυνη για τυχόν υποχρεώσεις ή/και χρέη που δημιουργούνται από το υποκατάστημά της στην Γερμανία και φέρει τις νομικές συνέπειες της λειτουργίας του.

i. Ανεξάρτητο Υποκατάστημα

Ένα Ανεξάρτητο Υποκατάστημα (selbständige Zweigniederlassung) επιτρέπεται να ιδρυθεί στην Γερμανία, μόνον εφ' όσον η μητρική του εταιρεία είναι καταχωρημένη στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) της χώρας όπου εδρεύει ή κάποιον ανάλογο θεσμό. Η απόφαση ίδρυσης λαμβάνεται από την διοίκηση της μητρικής εταιρείας.

Εξαρτάται από την μητρική εταιρεία σε όρους εσωτερικής λειτουργίας, διαθέτει ωστόσο σημαντικό βαθμό αυτονομίας έναντι της μητρικής εταιρείας, δική του διοίκηση με εκτελεστική εξουσία, χωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς, χωριστό οικονομικό απολογισμό και λογιστήριο, καθώς και χωριστά περιουσιακά στοιχεία. Παρά ταύτα, η μητρική εταιρεία είναι υπεύθυνη για τις εμπορικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ανεξάρτητου Υποκαταστήματός της.

Το ανεξάρτητο υποκατάστημα έχει υποχρέωση εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και την τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Η αίτηση εγγραφής πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερείς πληροφορίες για την ξένη εταιρεία και από, επικυρωμένο από συμβολαιογράφο, αποδεικτικό έγγραφο της καταχώρησης της ξένης εταιρείας στο Εμπορικό Μητρώο της χώρας όπου εδρεύει, απ' όπου να προκύπτει η ύπαρξή της, η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και το Καταστατικό της.

Όλα τα έγγραφα πρέπει να υποβάλλονται μεταφρασμένα στην γερμανική γλώσσα από πιστοποιημένο μεταφραστή και επικυρωμένα από συμβολαιογράφο.

Το Ανεξάρτητο Υποκατάστημα δύναται να χρησιμοποιεί δική του εμπορική επωνυμία, υποχρεούται ωστόσο να εμφανίζει σε αυτήν και το όνομα της μητρικής εταιρείας (π.χ.: GmbH -Υποκατάστημα Βερολίνου).

ii. Εξαρτημένο Υποκατάστημα

Ένα Εξαρτημένο Υποκατάστημα (unselbständige Zweigstelle) δεν διαθέτει αυτονομία έναντι της μητρικής εταιρείας και στοχεύει κατά κύριο λόγο στην επιχειρηματική ανάπτυξη και την σύναψη εμπορικών σχέσεων με γερμανικές εταιρείες, εκ μέρους της μητρικής, αλλοδαπής εταιρείας. Ως εκ τούτου δεν διαθέτει αυτόνομη διοίκηση ή εκτελεστική εξουσία, ούτε ξεχωριστή επωνυμία, ενώ τυχόν τιμολόγια εκδίδονται στο όνομα της μητρικής εταιρείας.

Δεν απαιτείται η εγγραφή του στο γερμανικό Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister), όμως είναι απαραίτητη η εγγραφή του στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt), από την οποία, κατά περίπτωση, απαιτούνται δικαιολογητικά που αφορούν την μητρική αλλοδαπή εταιρεία.

B.1.2 Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Η ίδρυση εταιρείας είναι σχετικά εύκολη, δεδομένου ότι υπάρχουν διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν, οι οποίες όμως είναι τυποποιημένες και ξεκάθαρες.

Για την ίδρυση της εταιρείας απαιτείται η δήλωση στην Αρχή Φόρων Επιτηδεύματος (Gewerbesteueramt) και την Ομοσπονδιακή Φορολογική Αρχή (Finanzamt)

Ως γενική αρχή, οι νέες εταιρείες πρέπει να εγγράφονται στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) και την τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt). Υποχρέωση εγγραφής στο Εμπορικό Μητρώο (Handelsregister) έχουν όλες οι εταιρείες, εξαιρουμένων των εταιρειών Αστικού Δικαίου (GbR), των ελευθέρων επαγγελματιών και των Εξαρτημένων Υποκαταστημάτων.

Αρμόδια για την τήρηση του Εμπορικού Μητρώου είναι τα κατά τόπους Δικαστήρια (Amtsgericht). Μέσω της τήρησης όλων των επιχειρηματικών σχέσεων από τα Δικαστήρια, διασφαλίζεται η νομική ασφάλεια του συστήματος.

Οι αιτήσεις καταχώρησης στοιχείων στο Εμπορικό Μητρώο υποβάλλονται σε ηλεκτρονική μορφή και απαραίτητως επικυρωμένες από συμβολαιογράφο.

Σε περίπτωση κατά την οποία υπό ίδρυση εταιρεία, για την οποία απαιτείται εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο, κάνει έναρξη εμπορικών εργασιών πριν ολοκληρωθεί η εγγραφή της, τότε οι εταίροι της ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για τυχόν υποχρεώσεις που θα προκύψουν έως την στιγμή αυτή. Το ίδιο ισχύει και για τις GmbH και AG.

Το ελάχιστο κόστος εγγραφής ανέρχεται για τις προσωπικές εταιρείες σε €250, τις GmbH σε €400 και τις ανώνυμες εταιρείες σε €500, μη συμπεριλαμβανομένου του συμβολαιογραφικού κόστους.

Σε κάθε ενδιαφερόμενο επιτρέπεται να ερευνήσει το Μητρώο άνευ κόστους προς ανεύρεση πληροφοριών αναφορικά με γερμανικές εταιρείες με τις οποίες επιθυμεί να συνεργαστεί.

Από το 2007 το Εμπορικό Μητρώο τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή <https://www.handelsregister.de> (και https://www.handelsregister.de/rp_web/welcome.do?language=en&sec_ip=88.73.64.80 στα αγγλικά)

Συμπληρωματικά προς το Εμπορικό Μητρώο υφίσταται, σε ηλεκτρονική μορφή και Μητρώο Επιχειρήσεων (Unternehmensregister), με επιπλέον στοιχεία που αφορούν τις καταχωρημένες επιχειρήσεις, προσβάσιμα μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης <https://www.undernehmensregister.de> (και <https://www.undernehmensregister.de/ureg/?submitaction=language&language=en> στα αγγλικά).

Μετά την εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο ακολουθεί η εγγραφή στην τοπική Υπηρεσία Έναρξης Επιτηδεύματος (Gewerbeamt), η οποία υπάγεται στον Δήμο όπου έχει την έδρα της η εταιρεία.

Από την υποχρέωση εγγραφής εξαιρούνται μόνον οι ελεύθεροι επαγγελματίες.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ/ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΑ			ΕΥΘΥΝΗ	ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ					
Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	Gesellschaft mit beschränkter Haftung	GmbH	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	25.000 €	Τουλάχιστον 1 άτομο
Μίνι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης	Mini Gesellschaft mit beschränkter Haftung	Mini GmbH	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	1 €	Τουλάχιστον 1 άτομο
Μετοχική Εταιρεία	Aktiengesellschaft	AG	Έως το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου	50.000 €	Τουλάχιστον 1 άτομο
Περιορισμένος Μετοχικός Συνεταιρισμός	Kommanditgesellschaft auf Aktien	KGaA	Ομόρρυθμος εταίρος: απεριόριστη προσωπική ευθύνη	50.000 €	Τουλάχιστον 1 Ομόρρυθμος εταίρος
			Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του		
ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ					
Εταιρεία ΑστικούΔικαίου ΑνοιχτήΕμπορική Εταιρεία	Gesellschaft bürgerlichen Rechts Offene Handelsgesellschaft	GbR cHG	Απεριόριστη προσωπική ευθύνη Απεριόριστη προσωπική ευθύνη	0 € 0 €	Τουλάχιστον 2 άτομα Τουλάχιστον 2 άτομα
	Κομμανδιτγκεσellschafft	KG	Ομόρρυθμος εταίρος: απεριόριστη προσωπική ευθύνη	0 €	Τουλάχιστον 2 άτομα
Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του					
Εταιρικός Συνεταιρισμός	Gesellschaft mit beschränkter Haftung &Compagnie Kommanditgesellschaft	GmbH&Co .KG	Ετερόρρυθμος εταίρος: ευθύνη έως το ύψος των μεριδίων του	0 €	Τουλάχιστον 1 μέτοχος της GmbH πρέπει να είναι μέτοχος και της Ετερόρρυθμης Εταιρείας
			Γενικός εταίρος: (ΕΙΠΕ) έως το ύψος της δικής του μετοχικής συμμετοχής		
ΥΠΟΚΑΣΤΗΜΑΤΑ					
ΕξαρτημένοΥποκατάστημα	Unselbstständige Niederlassung		Αναλόγως της νομικής μορφής της μητρικής εταιρείας	0 €	Τουλάχιστον 1 άτομο
Ανεξάρτητο Υποκατάστημα	Selbstständige Zweigniederlassung		Αναλόγως της νομικής μορφής της μητρικής εταιρείας	0 €	Τουλάχιστον 1 άτομο

B.1.3 Καθεστώς αδειοδοτήσεων

α) Αδειοδότηση επιχειρήσεων

Για την εγγραφή ορισμένων δραστηριοτήτων στην τοπική Εμπορική Αρχή (Gewerbeamt) απαιτείται η ύπαρξη ειδικής αδειάς, π.χ. εστιατόρια, ασφαλιστικές εταιρείες, παραγωγή φαρμάκων κλπ. Για την εγγραφή ορισμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων επαγγέλματος (πχ. αρτοποιοί, ξυλουργοί, μηχανικοί, κλπ.) απαιτείται η κατοχή αδειάς άσκησης αυτής της δραστηριότητας (Handwerkskarte). Οι άδειες εκδίδονται από το Βιομηχανικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο (Handwerkskammer) και το κόστος αυτός κυμαίνεται συνήθως από 20-70€

Αναλόγως με το αντικείμενο της υπό ίδρυση εταιρείας, δύναται να απαιτηθεί η υποβολή διαφόρων πιστοποιητικών. Πχ.:

- Εταιρείες υγειονομικού χαρακτήρα χρειάζονται πιστοποιητικό συμμόρφωσης προς τις ισχύουσες διατάξεις, το οποίο εκδίδει η Υγειονομική Υπηρεσία (Gesundheitsamt).
- Εταιρείες με αντικείμενο οικοδομικές εργασίες ή επισκευές κτιρίων χρειάζονται έγκριση από την Πολεοδομική Υπηρεσία (Bauamt).
- Επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό απαιτείται να το ασφαλίζουν στο Ταμείο Ασφάλισης Ατυχημάτων Απασχόλησης.
- Επιχειρήσεις που έχουν τεχνικό χαρακτήρα, όπως επισκευές, ηλεκτρολογικές εργασίες, κλπ. απαιτούν εγγραφή στο Επαγγελματικό Επιμελητήριο (Handwerkskammer).

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) διαθέτει ειδικό «Οδηγό» (Wegweiser) των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων κατά την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας, τόσο για Γερμανούς, όσο και για αλλοδαπούς επίδοξους επιχειρηματίες, ο οποίος είναι διαθέσιμος υπό <http://www.bmwi-wegweiser.de/bmwibufw/> (στα γερμανικά).

Τέλος, η ανεύρεση συμβολαιογράφου, όπου αυτό απαιτείται, είναι δυνατή μέσω του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου και της ιστοσελίδας <http://www.notar.de/> (στα γερμανικά).

β) Αδειοδότηση δόμησης

Η ευθύνη για την υιοθέτηση κανόνων δόμησης και επίβλεψη των δημοσίων κατασκευών κατανέμεται τόσο σε Ομοσπονδιακό Επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Ομόσπονδων Κρατιδίων.

Χρήσεις γης: Ο γενικός καθορισμός των χρήσεων γης (Bauplanungsrecht) αποτελεί τμήμα του ομοσπονδιακού δικαίου και προβλέπει το είδος χρήσης που είναι επιτρεπτό για κάθε ακίνητο.

Όροι δόμησης: Οι όροι δόμησης (Bauordnungsrecht), βάσει των οποίων καθορίζονται οι ειδικότερες προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να πληροί ο κτιριακός σχεδιασμός, αποτελεί αρμοδιότητα των Ομόσπονδων Κρατιδίων. Σημειώνεται ότι τα περισσότερα Κρατίδια έχουν υιοθετήσει ενιαίους κανονισμούς, οι οποίοι επιτρέπουν σχετική τυποποίηση των όρων δόμησης κατασκευών.

Άδεια δόμησης: Η άδεια δόμησης χορηγείται από την τοπική Πολεοδομική Αρχή (Bauamt), εφ' όσον τα σχέδια πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, σε ό,τι αφορά τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης και τους όρους δόμησης.

Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα προβλεπόμενα αρχιτεκτονικά και στατικά σχέδια, καθώς και, κατά περίπτωση, από μελέτες θέρμανσης, αποφυγής θορύβου και πυροπροστασίας. Οι μελέτες αυτές πρέπει, επίσης, να τίθενται στην διάθεση και των ιδιοκτητών των γειτονικών κτιρίων.

Για κάθε αίτηση ορίζεται ένα άτομο ως αρμόδιος χειριστής. Για την απλοποίηση της διαδικασίας, η υποβολή μελέτης επιπτώσεων, εάν αυτή απαιτείται, και η αίτηση παροχής αδειάς δόμησης είναι ενιαία.

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί συνταγματικώς κατοχυρωμένη αρχή. Σε εφαρμογή αυτής έχει θεσπισθεί σειρά νόμων και διατάξεων. Η υποβολή μελέτης επιπτώσεων είναι απαραίτητη για τις εξής χρήσεις:

- μεταποίηση
- διαχείριση απορριμμάτων

- εργοστάσια παραγωγής ενέργειας
- αυτοκινητόδρομοι και σιδηροτροχιές
- αεροδρόμια
- πλωτοί ποταμοί
- μονάδες παραγωγής ή χρήσης βάσει γενετικής τροποποίησης

Οι προϋποθέσεις προβλέπονται στον Ομοσπονδιακό Νόμο Ελέγχου Επιπτώσεων (Bundesimmissionsschutzgesetz, BImSchG) και τα διατάγματα που έχουν εκδοθεί βάσει αυτού. Την ευθύνη της εφαρμογής του έχουν οι περιβαλλοντικές υπηρεσίες των Κρατιδίων. Ο νόμος αποβλέπει στην προστασία του πληθυσμού από την μόλυνση αέρα και υδάτων, τον θόρυβο, τις δονήσεις, το φως, την ακτινοβολία, κλπ. Επίσημη άδεια απαιτείται σε κάθε περίπτωση κατασκευής, τροποποίησης και λειτουργίας.

Η τυπική διαδικασία έγκρισης δόμησης για εμπορική χρήση διαρκεί έως 7 μήνες, σε περιπτώσεις μικρότερων κατασκευών/μονάδων, ωστόσο, με περιορισμένο περιβαλλοντικό «αποτύπωμα», η προθεσμία έγκρισης ανέρχεται σε τρίμηνο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Ακόμη και σε περιπτώσεις χρήσεων, οι οποίες εξαιρούνται από την ανάγκη υποβολής μελέτης επιπτώσεων, η ευθύνη για την προστασία του περιβάλλοντος βαρύνει τους εμπλεκόμενους.

B.1.4 Σήμανση/Πιστοποίηση προϊόντων

Τα προϊόντα που εισάγονται και διακινούνται στην Γερμανία, διέπονται από τις υποχρεωτικές προδιαγραφές επισήμανσης που ισχύουν για την Ενιαία Ευρωπαϊκή Αγορά. Υπάρχουν, ωστόσο, κατηγορίες προϊόντων για τις οποίες ισχύουν ειδικότερες προδιαγραφές, όπως: τρόφιμα, υφάσματα, ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές, επικίνδυνα υλικά κ. ά., με γνώμονα πρωτίστως την ασφάλεια του καταναλωτή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι ευρωπαϊκές προδιαγραφές επισήμανσης προϊόντων μπορούν να ανευρεθούν στην ιστοσελίδα της ΕΕ, υπό <http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/consumers/0905.html?root=0905>.

Σε γενικές γραμμές, ισχύουν στην Γερμανία τα πρότυπα και οι προδιαγραφές που ισχύουν σε όλα τα Κ-Μ της ΕΕ, όσον αφορά στην ασφάλεια του καταναλωτή κατά την χρήση ή κατανάλωση προϊόντων, με τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις, όπως η ευρωπαϊκή σήμανση CE για τεχνικά προϊόντα, η ενεργειακή επισήμανση ή η σήμανση κατηγοριών τροφίμων. Οι κοινές αυτές, ευρωπαϊκές προδιαγραφές καλύπτουν περίπου το 90% των προϊόντων που διακινούνται στην ΕΕ.

Σε συγκεκριμένες κατηγορίες ειδικού ενδιαφέροντος, όπως προϊόντα που προορίζονται για κατανάλωση ή έρχονται σε άμεση επαφή με το ανθρώπινο σώμα, όπως υφάσματα και κοσμήματα, αλλά και τα παιδικά παιχνίδια επί παραδείγματι, οι προδιαγραφές που ισχύουν στην Γερμανία δύνανται να είναι αυστηρότερες των κοινών ευρωπαϊκών και η κυκλοφορία τους να απαιτεί ειδική άδεια από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή και Ασφάλειας Τροφίμων (Bundesamt für Verbraucherschutz und Nahrungsmittelsicherheit/BVL).

Στην ιστοσελίδα του BVL (https://www.bvl.bund.de/EN/Home/home_node.html στην Αγγλική) ανευρίσκονται πληροφορίες που αφορούν τις προδιαγραφές προϊόντων

Η εισαγωγή και διακίνηση διατροφικών προϊόντων στην Γερμανία δεν απαιτεί ειδική άδεια, ειδικά δε για όσα παράγονται εντός της ΕΕ και συμμορφώνονται με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές. Σημειώνεται, μάλιστα, ότι ακόμη και προϊόντα τα οποία δεν πληρούν τις, κατά περίπτωση, αυστηρότερες προδιαγραφές του γερμανικού νόμου, δύνανται να εισαχθούν και διακινηθούν στην Γερμανία, εφόσον κυκλοφορούν νομίμως σε έτερο Κ-Μ ΕΕ, απαιτείται ωστόσο ειδική άδεια από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή και Ασφάλειας Τροφίμων.

Ειδικές προδιαγραφές ισχύουν στην Γερμανία επίσης για την πώληση «νέων τροφίμων» (novel foods, ή προϊόντα χωρίς επαρκές «ιστορικό» κατανάλωσης, κατά την ευρωπαϊκή κατηγοριοποίηση), καθώς και για προϊόντα που προορίζονται για διαβητικούς.

Όσον αφορά την σήμανση των τροφίμων, ισχύουν οι, από 13.12.2014 υποχρεωτικές σε όλα τα Κ-Μ ΕΕ, κοινές ευρωπαϊκές προδιαγραφές, βάσει του Κανονισμού 1169/2011 περί Σήμανσης Τροφίμων (περισσότερες πληροφορίες υπό <https://tinyurl.com/ycklodqr> στην ιστοσελίδα του γερμανικού Ομοσπονδιακού Υπουργείου Τροφίμων και Γεωργίας υπό <https://tinyurl.com/ycawz37t>).

Σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, οι συσκευασίες των προϊόντων διατροφής φέρουν υποχρεωτικά τις εξής πληροφορίες:

- Περιγραφή/ονομασία του προϊόντος
- Τα συστατικά του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των 14 σημαντικότερων ουσιών και των ενδεχόμενων αλλεργιών ή πεπτικών διαταραχών που μπορεί να προκληθούν από την κατανάλωση του προϊόντος
- Την ημερομηνία λήξης ή κατανάλωσης
- Καθαρό βάρος
- Επωνυμία/εταιρείας, Δ/νση
- Θρεπτική αξία.

Όλες οι υποχρεωτικώς αναγραφόμενες πληροφορίες πρέπει να είναι ευανάγνωστες και σαφείς και να ευρίσκονται σε ευδιάκριτη θέση επί της συσκευασίας του προϊόντος. Την τήρηση των προδιαγραφών επιβλέπει η Αρχή για την Παρακολούθηση των Προϊόντων Διατροφής των Ομόσπονδων γερμανικών Κρατιδίων.

Σε ορισμένα είδη διατροφής ισχύουν ειδικές υποχρεωτικές επισημάνσεις, πχ η προέλευση του προϊόντος. Τα προϊόντα αυτά είναι:

- Βοδινό κρέας (ακατέργαστο), όπου πρέπει να αναγράφεται η χώρα γέννησης, εκτροφής, σφαγής και τεμαχισμού του ζώου
- Κρέας από χοίρους, αιγοπρόβατα και πουλερικά, όπου πρέπει να αναγράφεται ο τόπος εκτροφής και σφαγής
- Αυγά και νωπά οπωροκηπευτικά, όπου πρέπει να αναγράφεται η χώρα παραγωγής
- Μέλι, ελαιόλαδο και συσκευασμένα βιολογικά προϊόντα με το λογότυπο BIO της ΕΕ: Χώρα παραγωγής και, σε περίπτωση που υπάρχουν περισσότερες της μίας, η ένδειξη „EU“, „Nicht-EU“ ή „EU/Nicht-EU“.

(http://www.bmel.de/DE/Ernaehrung/Kennzeichnung/kennzeichnung_grafik_node.html)

Για τα βιολογικά προϊόντα, επιπλέον της ευρωπαϊκής πιστοποίησης, μπορεί να τεθεί και η γερμανική σφραγίδα πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων. Περισσότερες πληροφορίες μπορούν να αναζητηθούν σε ειδικότερη κλαδική έρευνα του Γραφείου ΟΕΥ Βερολίνου στον κάτωθι ιστότοπο: <https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/infofile/73642>.

B.1.5 Τελωνειακή νομοθεσία - διαδικασίες εισαγωγής -ποσοτικοί και άλλοι περιορισμοί

Η κυκλοφορία αγαθών εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι καταρχήν ελεύθερη. Τα συνοδευτικά έγγραφα εμπορεύματος όπως τιμολόγιο, φορτωτική, packing list, πιστοποιητικό προέλευσης αφορούν στην εκάστοτε συμφωνία με τον Γερμανό εισαγωγέα.

Η εισαγωγή προϊόντων στην Γερμανία από την Ελλάδα και τα άλλα Κ-Μ της ΕΕ είναι επί της αρχής ελεύθερη και δεν υπόκειται σε δασμούς ή ποσοτικούς ή άλλους περιορισμούς.

Παρά ταύτα, διάφορες κατηγοριών προϊόντων υπόκεινται σε τελωνειακούς ελέγχους ή απαιτούν ειδικές άδειες εισαγωγής, προκειμένου να εισέλθουν στην γερμανική αγορά, όπως (μεταξύ άλλων):

- Όπλα, πυρομαχικά και εκρηκτικά
- Επικίνδυνες χημικές ουσίες
- Χημικές ουσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή εκρηκτικών ή/και χημικών όπλων
- Προϊόντα διττής χρήσης
- Διάφορα φαρμακευτικά σκευάσματα και ναρκωτικές ουσίες
- Προϊόντα απομίμησης ή πειρατείας
- Απόβλητα κ. ά.

Η ιστοσελίδα των Γερμανικών Τελωνείων (https://www.zoll.de/EN/Businesses/Movement-of-goods/Movement-of-goods-within-the-EU/movement-of-goods-within-the-eu_node.html στην Αγγλική) διαθέτει πληροφορίες προς ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, γύρω από τις διαδικασίες εισαγωγής και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που ισχύουν για το ενδοκοινοτικό εμπόριο, τις κατηγορίες προϊόντων που

υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (excise goods, όπως τα αλκοολούχα ποτά, τα τσιγάρα αλλά και γύρω από τυχόν περιορισμούς εισαγωγής.

B.1.6 Εξασφάλιση πιστώσεων- χρηματοδοτήσεων

Πέρα από τα ίδια κεφάλαια, βασική πηγή εταιρικής χρηματοδότησης και εξασφάλισης πιστώσεων στην γερμανική οικονομία, συνιστούν οι τράπεζες.

α) Τυπολογία τραπεζικών ιδρυμάτων

Το γερμανικό τραπεζικό σύστημα γνωρίζει βασική διάκριση μεταξύ τριών «τύπων» τραπεζών:

i. Ιδιωτικές, Εμπορικές Τράπεζες

Σε αυτές ανήκουν οι μεγάλες τράπεζες «εθνικής εμβέλειας», όπως η DeutscheBank, η Commerzbank, αλλά και μικρότερες ιδιωτικές τράπεζες, ο αριθμός των οποίων ανέρχεται σε περίπου 200, καθώς και τα υποκαταστήματα διεθνών εμπορικών τραπεζών.

Το 40% περίπου των τραπεζών που λειτουργούν στην Γερμανία είναι ιδιωτικές εμπορικές τράπεζες, εκ των οποίων τα 2/3 περίπου ανήκουν στους μεγάλους τραπεζικούς ομίλους.

ii. Δημόσια Αποταμιευτικά Ιδρύματα

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν ταμειυτήρια και περιφερειακές τράπεζες (*Ταμειυτήρια/ Sparkassen και Περιφερειακές Τράπεζες/Landesbanken*), με βασικούς μετόχους είτε τοπικές και περιφερειακές Κυβερνήσεις, είτε κοινωφελή ιδρύματα και ιδρύματα ειδικού σκοπού.

iii. Συνεταιριστικές Τράπεζες

Σε αυτές ανήκουν τα δίκτυα των τραπεζών Volksbank -Raiffeisenbank, με 30 εκατ. πελάτες σε περισσότερες από 1.000 «λαϊκές» συνεταιριστικές τράπεζες (Genossenschaftsbanken) και 12 χιλ. υποκαταστήματα σε όλη την Γερμανία, καθώς και η Συνεταιριστική Τράπεζα DZ-Bank (Deutsche Zentral-Genossenschaftsbank), η οποία λειτουργεί ταυτόχρονα, τόσο ως «κεντρική» τράπεζα του συνεταιριστικού δικτύου, αποτελώντας το δεύτερο σε κεφαλαιοποίηση χρηματοπιστωτικό ίδρυμα στην Γερμανία, όσο και ως εμπορική και επενδυτική τράπεζα.

Τα Ταμειυτήρια αποτελούν τις πιο «δημοφιλείς» τράπεζες στην Γερμανία, ακολουθούμενα από το δίκτυο των συνεταιριστικών τραπεζών, συγκεντρώνοντας από κοινού περί τα 50 εκατ. πελάτες. Η μεγαλύτερη εμπορική τράπεζα είναι η Deutsche Bank, η οποία, μαζί με την θυγατρική της Postbank, εξυπηρετεί περίπου 12 εκ. πελάτες, ακολουθούμενη από την Commerzbank με περίπου 4 εκατ. πελάτες.

β) Είδη τραπεζικών λογαριασμών

Οι τύποι τραπεζικών λογαριασμών διαφέρουν αισθητά ανά τραπεζικό ίδρυμα, οι τρεις βασικές κατηγορίες ωστόσο είναι οι εξής:

i. Λογαριασμός Κίνησης ή Girokonto

Πρόκειται για «κλασικούς» λογαριασμούς κίνησης κεφαλαίων, όπως οι λογαριασμοί μισθοδοσίας. Συνοδεύονται από «απλή» χρεωστική κάρτα πληρωμών και ανάληψης μετρητών. Κατά κανόνα είναι άτοκοι, αν και ορισμένα τραπεζικά ιδρύματα προσφέρουν ένα πολύ μικρό επιτόκιο. Για την διατήρηση ενός Girokonto πολλές γερμανικές τράπεζες χρεώνουν ένα μικρό μηνιαίο ποσό (στην Deutsche Bank, επί παραδείγματι, ανέρχεται σε €6/μηνιαίως).

ii. Λογαριασμοί Καταθέσεων (Verzinst Bankkonten für Geldanlagen)

Διακρίνονται σε:

- Βιβλιάριο Αποταμίευσης (Sparbuch)

Αποτελεί τον συνήθη και πιο διαδεδομένο έντοκο λογαριασμό αποταμίευσης, καθώς τα ποσά είναι «ανοιχτά» και αναλήψιμα σε σχετικά μικρές προθεσμίες, ενώ η τήρησή του δεν χρεώνεται. Το «κλασικό» βιβλιάριο έχει πλέον αντικατασταθεί (ή συμπληρωθεί) από Κάρτα Ηλεκτρονικών Συναλλαγών (SparCard). Μειονέκτημα θεωρείται ο πολύ χαμηλός τόκος, ο οποίος συχνά υπολείπεται του πληθωρισμού.

- «Ημερήσιο» Βιβλιάριο Αποταμίευσης(Tagesgeldkonto)

Αποτελεί εκδοχή του «κλασικού» εντόκου Βιβλιαρίου, με παρόμοιους όρους λειτουργίας αλλά δυνατότητα πρόσβασης στα κεφάλαια σε ημερήσια βάση. Το επιτόκιο είναι μεταβλητό και, κατά κανόνα, υψηλότερο ενός «κλασικού» Βιβλιαρίου Αποταμίευσης.

- «Κλειστό» Βιβλιάριο Αποταμίευσης (Festgeldkonto)

Σε αντίθεση με τα δύο προηγούμενα, ο «προθεσμιακός» αυτός έντοκος λογαριασμός αποταμίευσης προβλέπει «κλειστές» προθεσμίες, κατά τις οποίες τα κεφάλαια δεν είναι διαθέσιμα, ενώ το «σπάσιμο» των προθεσμιών συνεπάγεται κόστος. Η τήρησή του δεν χρεώνεται, ενώ το επιτόκιο είναι το συγκριτικά υψηλότερο και συμφωνείται ad hoc μεταξύ τράπεζας και πελάτη, βάσει του ύψους των κεφαλαίων και της προθεσμιακής διάρκειας.

- Λογαριασμός Πιστωτικής Κάρτας(Konto mit Kreditrahmen)

Πρόκειται στην ουσία για Λογαριασμό Κίνησης, με δυνατότητα απόκτησης πιστωτικής κάρτας, βάσει πιστοληπτικής ικανότητας του αιτούντος (Πιστοποιητικό Πιστοληπτικής Ικανότητας “Schufa Credit Report”).

iii. Εταιρικοί τραπεζικοί λογαριασμοί

Εμπορικές τράπεζες, ταμιευτήρια και συνεταιριστικές τράπεζες, αλλά και οι διαδικτυακές τράπεζες στην Γερμανία στο σύνολό τους, διαθέτουν τραπεζικούς λογαριασμούς που απευθύνονται σε επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες και στοχεύουν στην κάλυψη των ειδικών αναγκών λειτουργίας και διαχείρισης μίας επιχείρησης ή ενός επιτηδευματία, όπως οι πληρωμές εργαζομένων και προμηθευτών, η είσπραξη αμοιβών, η μεταφορά κεφαλαίων, η διαχείριση δανείων κλπ.

Η τήρηση ξεχωριστού εταιρικού λογαριασμού συνιστάται, πέραν από το προφανές πλεονέκτημα της διάκρισης προσωπικών και εταιρικών οικονομικών και για λογιστικούς και φοροτεχνικούς λόγους.

Οι εταιρικοί λογαριασμοί διαθέτουν μεν τις ίδιες βασικές λειτουργίες με τους προσωπικούς τραπεζικούς λογαριασμούς, ήτοι καταθέσεις και αναλήψεις, μεταφορές, πάγιες εντολές κλπ., η βασική τους διαφορά έγκειται ωστόσο στην δυνατότητα άμεσης είσπραξης (χρέωσης) από λογαριασμούς τρίτων (πελατών). Παράλληλα, παρουσιάζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους, ως προς τους όρους τήρησης (πχ. πάγιο μηνιαίο κόστος, χρεώσεις κινήσεων, κόστος εταιρικών πιστωτικών καρτών, επιτόκια κλπ.), βάσει της πολιτικής του κάθε τραπεζικού ιδρύματος (ενδεικτική σύγκριση μεταξύ εταιρικών τραπεζικών λογαριασμών υπό: <https://www.zentraler-kreditausschuss.de/geschaeftskonto-vergleich/>, στο portal του γερμανικού Τραπεζικού Ινστιτούτου Deutsche Kreditwirtschaft/DK, στα γερμανικά)

Το άνοιγμα ενός εταιρικού τραπεζικού λογαριασμού απαιτεί, κατά κανόνα, πέραν από τα συνήθη δικαιολογητικά ταυτοποίησης, αποδεικτικά που αποδεικνύουν την έναρξη της επιχειρηματικής δραστηριοποίησης (εγγραφή στο Εμπορικό Μητρώο, εταιρικό ΑΦΜ), κατά περίπτωση πιστοποιητικό φερεγγυότητας Schufa, βεβαιώσεις αποδοχών κλπ., ενώ σε περιπτώσεις Ανωνύμων Εταιρειών τα στοιχεία ενδέχεται να είναι απαιτητά από όλους τους εταίρους.

γ) Άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού

Σύμφωνα με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, από 19 Ιουνίου 2016 όλοι οι πολίτες της ΕΕ δικαιούνται το άνοιγμα «βασικού» λογαριασμού σε ένα κράτος-μέλος ΕΕ, χωρίς να διαμένουν υποχρεωτικώς σε αυτή την χώρα.

Ως βασικός, νοείται τραπεζικός λογαριασμός πληρωμών, ο οποίος καλύπτει τις κυριότερες συναλλαγές της καθημερινότητας, όπως κατάθεση και ανάληψη μετρητών, είσπραξη και καταβολή πληρωμών κλπ., ενώ συνεπάγεται την έκδοση κάρτας ανάληψης μετρητών, χρεωστικών αγορών (ηλεκτρονικών και μη) κλπ. Οι τράπεζες υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικές τραπεζικές υπηρεσίες, μέσω του λογαριασμού, όχι όμως και πιστωτικές διευκολύνσεις, δικαιώματα υπερανάληψης κλπ. Επίσης, οι τράπεζες εξακολουθούν να δικαιούνται την χρέωση ετήσιου τέλους για έναν τέτοιο βασικό τραπεζικό λογαριασμό, το οποίο όμως πρέπει να κινείται σε λογικά επίπεδα.

Το άνοιγμα πιο «σύνθετων» τραπεζικών λογαριασμών, ωστόσο, όπως λογαριασμοί καταθέσεων, αποταμίευσης, πιστωτικής κάρτας κλπ., προϋποθέτει την προσκόμιση επιπρόσθετων δικαιολογητικών, πέραν των εγγράφων ταυτοποίησης, όπως η Δήλωση Κατοικίας (Meldebescheinigung,

Einwohnermeldeamt), αποδεικτικά μισθοδοσίας κ. ά., βάσει της πολιτικής του κάθε τραπεζικού ιδρύματος¹.

Πληροφορίες για το Πιστοποιητικό Πιστοληπτικής Ικανότητας Schufa υπό <https://www.schufa.de/en/> (στην Αγγλική), για την διαδικασία απόκτησης του Πιστοποιητικού από ιδιώτες υπό <https://www.meineschufa.de/index.php?site=11> (στα γερμανικά) και επιχειρήσεις υπό <https://www.schufa.de/en/corporate-customers/credit-rating/> (στα αγγλικά), η δε αίτηση απόκτησης του Πιστοποιητικού υπό https://www.meineschufa.de/downloads/SCHUFA_Infoblatt-BA-Antrag-englisch.pdf (στην Αγγλική). Το κόστος απόκτησης του Πιστοποιητικού Schufa, για ιδιώτες, ανέρχεται σε €29,95 (συμπεριλ. ταχυδρομικών τελών).

B.1.7 Καθεστώς Ιδιοκτησίας

Μετά από την κτήση ενός ακινήτου από επαχθή ή μη αιτία, απαιτείται η εγγραφή του στο κτηματολόγιο για την ενημέρωση της αλλαγής της ιδιοκτησίας επί αυτού. Απαιτείται αίτηση από τον συμβολαιογράφο που καταρτίζει τη σύμβαση μεταβίβασης και να υπάρχει, ήδη, καταγεγραμμένος στο κτηματολόγιο ο προηγούμενος κάτοχος του ακινήτου (εάν υφίσταται).

Απαραίτητα έγγραφα:

- Γραπτή αίτηση η οποία περιλαμβάνει την ονομασία και τη θέση του ακινήτου και τις εγγραφές που πρέπει να γίνουν στο κτηματολόγιο
- Συμβόλαιο
- Δήλωση έγκρισης της καταχώρισης
- Πιστοποιητικό φορολογικής εκκαθάρισης
- Απόδειξη εκπροσώπησης (όπου αυτή απαιτείται), πχ πληρεξούσιο
- Αρνητικό πιστοποιητικό για το δημοτικό δικαίωμα πρώτης άρνησης σύμφωνα με τον κτιριακό κώδικα
- Συγκατάθεση συνιδιοκτητών (σε περίπτωση που υπάρχουν)
- Έγκριση κληρονομικών δικαιωμάτων δόμησης

B.1.8 Εργασιακό Καθεστώς

α) Είδη Απασχόλησης

i. Συμβάσεις Αορίστου Χρόνου

Μία σύμβαση αορίστου χρόνου, όταν δεν ορίζεται κάτι αντίθετο σε αυτήν, έχει αόριστη διάρκεια. Ο τύπος της μπορεί να είναι τόσο γραπτός όσο και προφορικός (§ 105 Εμπορικός Κώδικας/GewO). Η λήξη της δύναται να επέλθει κατόπιν καταγγελίας της ή κατόπιν συμβιβαστικής συμφωνίας.

ii. Συμβάσεις ορισμένου χρόνου

Οι εταιρείες μπορούν να προσφέρουν συμβάσεις ορισμένου χρόνου, οι οποίες λήγουν με το πέρας της καθορισμένης ημερομηνίας, χωρίς να απαιτείται άλλη ειδοποίηση ή απόλυση για την λήξη της σχέσης. Η ευχέρεια ανανέωσης ή μη μίας σύμβασης ευρίσκεται στα χέρια του εργοδότη. Η διάρκεια της σύμβασης ορισμένου χρόνου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2 έτη. Μπορεί να ανανεωθεί έως 3 φορές, εφ' όσον η συνολική διάρκεια της απασχόλησης δεν υπερβαίνει την διετία.

Παράδειγμα: Σύμβαση απασχόλησης 6 μηνών μπορεί να ανανεωθεί άλλες 3 φορές, κάθε φορά για 6 μήνες, με αποτέλεσμα η συνολική διάρκεια απασχόλησης να είναι 24 μήνες.

Κατ' εξαίρεση, ωστόσο, την πρώτη τετραετία λειτουργίας μίας εταιρείας, μία σύμβαση ορισμένου χρόνου μπορεί, μία φορά ή με τις ανανεώσεις, να επεκταθεί έως την τετραετία.

¹Η Δήλωση Κατοικίας (Meldebescheinigung) γίνεται στα κατά τόπους Ληξιαρχεία (Einwohnermeldeamt), προς χρήση έναντι δημοσίων και ιδιωτών και, πέραν των προσωπικών στοιχείων ταυτοποίησης, περιλαμβάνει την ιθαγένεια του αιτούντος, όπως φυσικά και την τρέχουσα διεύθυνση κατοικίας του

iii. Προσωρινή απασχόληση

Η Γερμανική νομοθεσία παρέχει διάφορες ελαστικές μορφές απασχόλησης όπως τον περιορισμό του ωραρίου (Teilzeit classic), την μίξη πλήρους και μειωμένου ωραρίου (Teilzeit Classic Vario), την τηλεργασία (Teilzeit Home), την επιμερισμένη απασχόληση (Teilzeit Jobsharing), την μερική απασχόληση εντός ομάδας έργου (Teilzeit Team), την πλήρη απασχόληση με μειωμένες αποδοχές και αποταμίευση (Auszeit), την εποχιακή απασχόληση (Teilzeit Saison).

Μία εταιρεία έχει την δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού χωρίς την σύναψη συμβολαίου, όταν το προσωπικό προσλαμβάνεται μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης. Σε αυτή την περίπτωση το συμβόλαιο, το οποίο ρυθμίζει τους όρους απασχόλησης, συνάπτεται με την εταιρεία παροχής προσωπικού. Ο εργαζόμενος θεωρείται υπάλληλος της εταιρείας παροχής προσωπικού, η οποία του παρέχει αμοιβή και λοιπά οφέλη, χωρίς να υπάρχει απευθείας συμβατική σχέση με την εταιρεία η οποία στην πραγματικότητα τον απασχολεί. Η τελευταία καταβάλλει τις αμοιβές προς την εταιρεία προσωρινής απασχόλησης, βάσει συμβολαίου. Η διάρκεια της απασχόλησης και οι λοιποί όροι διέπονται αποκλειστικά από το συμβόλαιο μεταξύ των 2 εταιρειών. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. <https://www.bmas.de/DE/Themen/Arbeitsrecht/Leiharbeit-Werkvertraege/leiharbeit-werkvertraege.html>

Παρά ταύτα, γενικοί όροι, όπως ο μέγιστος αριθμός ωρών εβδομαδιαίας εργασίας και η ελάχιστη αμοιβή, μπορεί να καθορίζονται από υφιστάμενες συλλογικές συμβάσεις εργαζομένων μεταξύ συνδέσμων εργοδοτών και εργαζομένων.

iv. Απόσπαση εργαζομένων

Σύμφωνα με το νόμο για την απόσπαση των εργαζομένων (Arbeitnehmer-Entsendegesetz), αλλοδαποί εργοδότες δύνανται να απασχολούν εργαζομένους τους στην Γερμανία, υπό τους ίδιους όρους τους οποίους προβλέπει η εκάστοτε ισχύουσα υποχρεωτική συλλογική σύμβαση εργασία. Για περισσότερες λεπτομέρειες βλ. <https://www.bmas.de/DE/Themen/Arbeitsrecht/Entsendung-von-Arbeitnehmern/entsendung-von-arbeitnehmern.html>.

v. Mini και midi θέσεις εργασίας

Ως mini θέσεις εργασίας (MiniJobs) θεωρούνται αυτές που αμείβονται με μηνιαίο αντιμισθίο έως €450 (ή €5.400 ετησίως) και η διάρκειά τους δεν υπερβαίνει τους 2 μήνες ή τις 50 εργάσιμες ημέρες ετησίως. Οι εργοδότες καταβάλλουν το 30,1% της ακαθάριστης αμοιβής τους για εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φόρους (ενδεικτικά: 13% ασφάλιση υγείας, 15% συνταξιοδοτική κάλυψη, 2% φόροι κ. ά.). Οι εργαζόμενοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ακόμη και αν έχουν παράλληλα άλλη εργασία πλήρους απασχόλησης, είναι ωστόσο υπόχρεοι ασφαλιστικών εισφορών εάν διατηρούν παράλληλα 2 (ή περισσότερες) miniθέσεις εργασίας.

Ως midi θέσεις εργασίας (MidiJobs) θεωρούνται αυτές που αμείβονται με €450,01 έως €850 μηνιαίως. Οι εργαζόμενοι είναι υπόχρεοι καταβολής μειωμένων εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, οι δε εργοδότες εισφέρουν ασφαλιστικά το 19,3% της ακαθάριστης αμοιβής.

vi. Ελεύθεροι Επαγγελματίες- Αυτοαπασχολούμενοι

Είναι μία από τις πλέον ευέλικτες μορφές εργασίας καθώς δεν προβλέπονται εργοδοτικές εισφορές για κοινωνική ασφάλιση ούτε ανάγκη καταγγελίας της εργασιακής σχέσης για τη λήξη της. Ο ελεύθερος επαγγελματίας δεν δεσμεύεται από οδηγίες και έχει ελεύθερο ως προς την επιλογή του χώρου και του χρόνου παροχής της εργασίας του. Οι εργασιακές σχέσεις που αναπτύσσει με εταιρείες ή πελάτες είναι συνήθως χαλαρές αλλά μπορούν να είναι πλείονες και παράλληλες.

vii. Φοιτητική Απασχόληση

Αποτελεί ένα είδος ευέλικτης απασχόλησης για φοιτητές χωρίς υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών εκτός και αν ο χρόνος εργασίας ξεπερνάει τις 20 ώρες την εβδομάδα.

β) Όροι απασχόλησης

Οι όροι περιγράφονται στην σύμβαση που υπογράφουν εργοδότης και εργαζόμενος, η οποία μπορεί να έχει και προφορικό χαρακτήρα και να είναι σε οποιαδήποτε γλώσσα. Συνιστάται, σε κάθε περίπτωση, να

είναι γραπτή και στην γερμανική γλώσσα, διότι σε περίπτωση προσφυγής σε Δικαστήριο θα απαιτηθεί επίσημη μετάφραση.

Δεν υπάρχει νομικά οριζόμενο ελάχιστο περιεχόμενο μίας σύμβασης εργασίας. Ωστόσο, περιέχει (ή συνιστάται να περιέχει) προβλέψεις για τα εξής:

- Αντικείμενο εργασίας και γενική περιγραφή καθηκόντων
- Ημερομηνία έναρξης παροχής υπηρεσιών και, αν πρόκειται για σύμβαση ορισμένου χρόνου, ημερομηνία λήξης
- Ημερήσιος ή/και εβδομαδιαίος αριθμός ωρών εργασίας
- Διάρκεια δοκιμαστικής περιόδου
- Συμπεφωνημένη αμοιβή
- Ημέρες αδείας
- Ημέρες αργίας
- Ρήτρες για την περίπτωση παραβίασης των όρων της σύμβασης
- Ρήτρα εμπιστευτικότητας
- Πιθανώς, ρήτρα για τον εργαζόμενο περί μη απασχόλησης του από ανταγωνίστρια εταιρεία, για μία περίοδο 2 ετών μετά την αποχώρησή του

Κατά την πρόσληψη δεν τίθενται, συνήθως, χρονικά όρια, προβλέπεται, ωστόσο, δοκιμαστική περίοδος 6 μηνών.

γ) Αμοιβές

Το γενικό ελάχιστο εγγυημένο ωρομίσθιο ανέρχεται σήμερα (09/2021) σε €9,60/ώρα. Από 1.1.2022 θα αυξηθεί σε €9,82/ώρα και από 1.7.2022 είναι προγραμματισμένο να ανέλθει στα €10,45/ώρα.

Η ελάχιστη προβλεπόμενη αμοιβή δεν επηρεάζει εργασιακές αμοιβές που έχουν συμφωνηθεί κλαδικά, εφόσον αυτές υπερβαίνουν το ελάχιστο εγγυημένο ωρομίσθιο. Για περισσότερες πληροφορίες αναφορικά με τον ελάχιστο εγγυημένο ωρομίσθιο ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας βλ. <https://www.dgb.de/schwerpunkt/mindestlohn/hintergrund/branchenmindestloehne>

Συγκριτικός Πίνακας ελαχίστου εγγυημένου εισοδήματος ευρωπαϊκών χωρών		
Χώρα	Ευρώ	ισοτιμία αγοραστικής δύναμης
Βέλγιο	1.593,81	1.625,72
Βουλγαρία	311,89	332,34
Τσεχία	574,62	596,36
Δανία	:	:
Γερμανία	1.584,00	1.585,00
Εσθονία	584,00	584,00
Ιρλανδία	1.656,2	1.723,80
Ελλάδα	758,33	758,33
Ισπανία	1.050,00	1.108,33
Γαλλία	1.539,42	1.554,58
Κροατία	546,07	564,32
Ιταλία	:	:
Κύπρος	:	:
Λεττονία	430,00	500,00
Λιθουανία	607,00	642,00
Λουξεμβούργο	2.141,99	2.201,93
Ουγγαρία	487,1	476,00
Μάλτα	777,1	784,68
Ολλανδία	1.635,6	1.701,00
Αυστρία	:	:
Πολωνία	610,79	619,46
Πορτογαλία	740,83	775,83

Ρουμανία	466,23	466,72
Σλοβενία	940,58	1.024,24
Σλοβακία	580,00	623,00
Φινλανδία	:	:
Σουηδία	:	:

Πηγή: DESTATIS – Ιούλιος 2021

δ) Ωράρια

Σύμφωνα με το γερμανικό εργατικό δίκαιο (Arbeitsrecht), οι εργαζόμενοι επιτρέπεται να εργάζονται έως 48 ώρες εβδομαδιαίως και έως 48 εβδομάδες/ έτος αφού τέσσερις εβδομάδες προβλέπονται ως χρόνος αδείας. Το Σάββατο θεωρείται κανονική εργάσιμη ημέρα, ενώ η Κυριακή ημέρα αργίας. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι με υπαλληλική σχέση απασχολούνται από Δευτέρα έως Παρασκευή, ενώ οι εργαζόμενοι στο λιανικό εμπόριο και την μεταποίηση εργάζονται και το Σάββατο.

Υπό προϋποθέσεις, είναι δυνατή η απασχόληση 60 ώρες εβδομαδιαίως ή 10 ώρες ημερησίως επί 6 ημέρες. Για επί πλέον ώρες απασχόλησης πρέπει να δίνεται αντίστοιχος χρόνος αδείας. Η καταβολή υπερωριών είναι δυνατή αλλά όχι υποχρεωτική.

Ο αριθμός και η διάρκεια των διαλειμμάτων εξαρτάται από τον συνολικό αριθμό των ημερησίων ωρών εργασίας. Για εργασία 6 έως 9 ωρών ημερησίως προβλέπεται διάλειμμα 30', ενώ για εργασία άνω των 9 ωρών προβλέπεται διάλειμμα 45'. Μεταξύ δύο βαρδιών, πρέπει να παρέλθουν υποχρεωτικώς τουλάχιστον 11 ώρες ανάπαυλας.

Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης (ήτοι τουλάχιστον 6 μήνες ετησίως) και πενθήμερης εργασίας, δικαιούνται αδείας μετ' αποδοχών τουλάχιστον 20 εργάσιμων κατ' έτος, ενώ οι εργαζόμενοι εξάμηρης απασχόλησης αντιστοίχως 24 εργάσιμων ημερών μετ' αποδοχών.

Κατά την διάρκεια της εξάμηνης δοκιμαστικής περιόδου, ο εργαζόμενος δεν δικαιούται αδείας. Εάν οι εργαζόμενοι εργάζονται λιγότερο από 6 μήνες ετησίως, η διάρκεια της αδείας τους μειώνεται αναλόγως.

ε) Άδειες

i. Κανονική άδεια

Προβλέπεται ελάχιστος χρόνος άδειας 24 ημερών το χρόνο για εξαήμερη εργασία και 20 ημέρες για πενθήμερη εργασία. Παρ' όλα αυτά, πολλές συλλογικές συμβάσεις και εργασιακές συμβάσεις ξεπερνούν αυτό το όριο και παρέχουν μεγαλύτερο αριθμό ημερών διακοπών επί πληρωμή.

ii. Άδεια κύησης

Η περίοδος προστασίας της εγκύου αρχίζει 6 εβδομάδες προ της αναμενόμενης ημερομηνίας τοκετού και τελειώνει 8 εβδομάδες μετά τον τοκετό. Κατά την περίοδο αυτή, οι εργαζόμενες δικαιούνται αμοιβή ίση με την μέση αμοιβή τους κατά τους 3 τελευταίους μήνες προ της αδείας, η οποία καταβάλλεται από κοινού από το Ασφαλιστικό Ταμείο και τον εργοδότη.

iii. Αναρρωτική άδεια

Σε περίπτωση απουσίας λόγω ασθένειας, οι εργαζόμενοι οφείλουν να ειδοποιούν άμεσα τον εργοδότη τους, υποχρεωτικώς κατά την πρώτη ημέρα απουσίας, δηλώνοντας κατά το δυνατόν την εκτιμώμενη διάρκειά της. Εάν η απουσία υπερβεί τις 3 ημέρες, απαιτείται δικαιολογητικό ιατρού, το οποίο ο εργοδότης μπορεί να ζητήσει ανά πάσα στιγμή, ακόμη και από την πρώτη ημέρα απουσίας.

Οι εργαζόμενοι δικαιούνται το 100% της κανονικής τους αμοιβής, ωστόσο η απουσία τους δεν μπορεί να υπερβεί τις 6 εβδομάδες. Σε περιπτώσεις μακροχρόνιας ασθένειας, οι εργαζόμενοι δικαιούνται έως και το 70% της καθαρής τους αμοιβής, πληρωτέο από το Ασφαλιστικό Ταμείο, μέχρι και ενάμιση έτος συνολικά.

iv. Γονική άδεια

Οι εργαζόμενοι με παιδιά δικαιούνται, τέλος, 10 εργάσιμες ημέρες αδείας άνευ αποδοχών ανά τέκνο και όχι περισσότερες από 20 συνολικά κατ' έτος, λόγω ασθένειας τέκνου. Σε περιπτώσεις μονογονεϊκών

οικογενειών, τα όρια αυτά διπλασιάζονται. Σύμφωνα με την συνήθη πρακτική, οι αμοιβές καταβάλλονται κανονικά σε περιπτώσεις ασθένειας τέκνου έως 5 ημερών, ενώ πέραν αυτών ο εργαζόμενος δικαιούται να αιτηθεί αποζημίωσης από το Ασφαλιστικό του Ταμείο.

στ) Αναζήτηση εργαζομένων

Η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Απασχόλησης (Bundesagentur für Arbeit) διαθέτει δωρεάν καταλόγους των απόμων που αναζητούν εργασία ανά κλάδο (στα γερμανικά) www.arbeitsagentur.de/

Ιδιωτικές εταιρείες εργατικού δυναμικού. Οι εταιρείες αυτές συνήθως λαμβάνουν αμοιβή είτε από τον εργοδότη ίση με 1,5—2 ακαθάριστους μισθούς του εργαζομένου, είτε από τον εργαζόμενο, η οποία δεν υπερβαίνει τις €2.000. www.bza.de/ (Ένωση Γερμανικών Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης)

Μέσω διαφημιστικών καταχωρήσεων στον τύπο, σε κλαδικά περιοδικά, στις ιστοσελίδες των εταιρειών τους ή σε εξειδικευμένους δικτυακούς τόπους ανεύρεσης υπαλληλικού ή εργατικού προσωπικού

Κατά την επιλογή προσωπικού δεν πρέπει να γίνεται διάκριση βάσει φυλής, εθνότητας, φύλου, θρησκείας, ιδεολογίας (Weltanschauung), ηλικίας, αναπηρίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

B.2 Στρατηγική Εισόδου στην Αγορά της Γερμανίας

B.2.1 Αναζήτηση συνεργασίας με εταιρείες/αντιπροσώπους/δίκτυα διανομής

Σημαντικό είναι το εύρος των υπηρεσιών που προσφέρει το ελληνογερμανικό επιμελητήριο (Deutsch-Griechische Industrie- und Handelskammer) σε ελληνικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν στην γερμανική αγορά (<https://griechenland.ahk.de/gr/>).

Η ιστοσελίδα του Συνδέσμου Γερμανών Εμπορικών Αντιπροσώπων (CDH www.cdh.de, e-mail: centralvereinigung@cdh.de) προσφέρει δυνατότητες ανάπτυξης συνεργασίας με ειδικευμένο εμπορικό αντιπρόσωπο. Δυνατότητα συνεργασίας με Γερμανό εμπορικό αντιπρόσωπο προσφέρεται μέσω της ιστοσελίδας του Συνδέσμου, www.handelsvertreter.de.

Επίσης πληροφορίες για το επιχειρηματικό περιβάλλον στη Γερμανία προσφέρει η διαδικτυακή πύλη <http://www.ixpos.de>, στην οποία μία εταιρεία δύναται να δηλώσει το ενδιαφέρον της για συνεργασία με γερμανικές εταιρείες: www.ixpos.de/IXPOS/Navigation/EN/Community/business-inquiries.html.

Σημειώνεται επίσης ότι ελληνικές επιχειρήσεις, αλλά και επαγγελματίες διαφόρων ειδικοτήτων, προβάλλονται στο δίκτυο των Ελλήνων στην Γερμανία, υπό http://www.ellindex.de/el_GR/ (Ελληνικά, Γερμανικά και Αγγλικά).

B.2.2 Προώθηση - Διαφήμιση

Η διαφήμιση και προώθηση μιας εταιρείας στην Γερμανία δύναται να επιτευχθεί, επίσης, μέσω διάφορων ιστοσελίδων διαδικτυακής προβολής, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα αυτή μέσω εγγραφής, είτε δωρεάν (βασικό «πακέτο» υπηρεσιών), είτε με συνδρομή, η οποία κυμαίνεται μεταξύ €50 και €300. Δύο από τις σημαντικότερες γερμανικές ιστοσελίδες εταιρικής καταχώρησης/προβολής και online marketing είναι οι: <https://www.wlw.de/en/home> (Γερμανικά και Αγγλικά, με δωρεάν και συνδρομητική εγγραφή) και <https://de.kompass.com/en> (συνδρομητική Βάση Δεδομένων και online marketing, Γερμανικά και Αγγλικά), ενώ υπό <http://www.internetagentur-ranking.de/> δύναται να ανευρεθεί κατάταξη των μεγαλύτερων εταιρειών διαδικτυακής προβολής και μάρκετινγκ, για το 2017, που δραστηριοποιούνται στην Γερμανία.

Παγίως, η συμμετοχή σε Διεθνείς Εκθέσεις αποτελεί κρίσιμο παράγοντα δημιουργίας δικτύου επαφών και ανάπτυξης πελατολογίου στην εκάστοτε χώρα ενδιαφέροντος. Άλλωστε, στην Γερμανία διοργανώνονται ετησίως μερικές από τις κορυφαίες Διεθνείς Εκθέσεις του κόσμου, σε διάφορους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, με μακρά παράδοση και έντονο ενδιαφέρον, τόσο από τον Διεθνή Τύπο, όσο και από τις πολιτικές ηγεσίες. Ενδεικτικά αναφέρονται:

-**Anuga**, διετής Διεθνής Έκθεση Τροφίμων και Ποτών, Κολωνία

-**Hannover Messe**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Βιομηχανικού Κλάδου, Αννόβερο

-**ITB**, ετήσια Διεθνής Έκθεση του Τουριστικού Κλάδου, Βερολίνο

-**IFA**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Καταναλωτικών Ηλεκτρικών και Ηλεκτρονικών Ειδών, Βερολίνο

-**Frankfurter Buchmesse**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Βιβλίου, Φραγκφούρτη (α. Μ.)

-**Fruit Logistica**, ετήσια Διεθνής Έκθεση Νωπών Φρούτων και Οπωροκηπευτικών, Βερολίνο

Στις ιστοσελίδες των τριών Γραφείων Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Γερμανίας (Βερολίνου, Μονάχου και Ντύσσελντορφ), στην πύλη επιχειρηματικής πληροφόρησης του Υπουργείου Εξωτερικών www.agora.mfa.gr, αναρτάται ετησίως, επικαιροποιημένο πρόγραμμα Διεθνών Εκθέσεων που λαμβάνουν χώρα στην Γερμανία (<http://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/823> για τις Διεθνείς Εκθέσεις αρμοδιότητας Γραφείου ΟΕΥ Βερολίνου).

B.2.3 Έλεγχος αξιοπιστίας εταιριών/πρακτικές οδηγίες

Ο έλεγχος φερεγγυότητας των συνεργατών και των επιχειρηματικών εταίρων είναι σημαντική παράμετρος επιτυχούς επιχειρηματικής δραστηριοποίησης σε κάθε ξένη αγορά και το αυτό ισχύει και για την γερμανική.

Συνιστάται προς τις ελληνικές εταιρείες, πριν την οριστικοποίηση οιασδήποτε παραγγελίας με επιχείρηση με την οποία δεν έχουν στο παρελθόν συνεργασθεί, να συμβουλευονται λεπτομερώς το επιχειρηματικό της προφίλ και να επιδιώκουν οπωσδήποτε απευθείας τηλεφωνική επικοινωνία με την δηλούμενη εταιρεία, προκειμένου να διασταυρώνεται η ταυτότητα του παραγγελιοδόχου και να διευκρινίζονται οι ακριβείς όροι συναλλαγής. Επιπλέον, συνιστάται να μην προχωρούν σε πληρωμές προκαταβολών, εφ' όσον δεν διαθέτουν διασταυρωμένα, πλήρη στοιχεία του εντολοδόχου εκτέλεσης της παραγγελίας.

Θα πρέπει, επίσης, να επιμένουν να τους παρέχεται ο Αριθμός Εγγραφής της εταιρείας στο Ομοσπονδιακό Μητρώο Επιχειρήσεων (στα Γερμανικά με τα αρχικά HRB), καθώς και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (στα Γερμανικά USt-Id: DE ακολουθούμενο από 9ψήφιο αριθμό), στοιχεία τα οποία, συνήθως, παρέχονται από όλες τις νομίμως λειτουργούσες γερμανικές εταιρείες και, μάλιστα, παρατίθενται στις οικίες ιστοσελίδες.

Τέλος, εφιστάται ιδιαίτερος η προσοχή έναντι εταιριών παραπλανητικής παροχής «υπηρεσιών» εγγραφής(συμπλήρωσης ή διόρθωσης) και καταχώρησης των εταιρικών στοιχείων σε καταλόγους τύπου «Ευρωπαϊκός Επιχειρηματικός Αριθμός» (“European Business Number”), οι οποίοι ουδεμία σχέση έχουν με επιχειρηματικούς καταλόγους της ΕΕ. Οι εν λόγω εταιρείες μετέρχονται αθέμιτων πρακτικών, όπως η αναγραφή των όρων της «διαφημιστικής καταχώρησης» με μικρότερους χαρακτήρες εντός μιας μεγαλύτερης παραγράφου, επιδιώκοντας να αποσπάσουν την ενυπόγραφη αποστολή των εντύπων από πλευράς των ελληνικών εταιριών. Στη συνέχεια, εκλαμβάνομενα τα ενυπόγραφα έντυπα ως συμβατική υποχρέωση παροχής διαφημιστικών υπηρεσιών, αξιώνεται η πληρωμή σχετικών τιμολογίων, επισειομένης χρήσεως ενδίκων μέσων στην Γερμανία, οι εν λόγω γερμανικές εταιρείες αρνούνται την μονομερή ακύρωση των «συμβολαίων».

Συνιστάται, εν κατακλείδι, σε ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες προτίθενται να συνάψουν νέα συνεργασία με αντίστοιχες γερμανικές, για τις οποίες δεν διαθέτουν ακριβή και διασταυρωμένα στοιχεία, όπως επίσημη ιστοσελίδα, διεύθυνση, σταθερό τηλέφωνο, εταιρικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΑΦΜ κλπ., να επιδιώκουν προηγουμένως επικοινωνία με τα Γραφεία ΟΕΥ Βερολίνου, Μονάχου, Ντύσσελντορφ.

B.3 Καταναλωτικά Πρότυπα

Σύμφωνα με στοιχεία της Γερμανικής Στατιστικής Αρχής (Destatis) για το 2020, το μεγαλύτερο ποσοστό των συνολικά 40,5 εκατ. γερμανικών νοικοκυριών, ήτοι 59,4% αφορούσε νοικοκυριά δύο και περισσότερων ατόμων, ενώ 40,6% νοικοκυριά ενός ατόμου. Παράλληλα, εκ των 21,4 εκ. καταγεγραμμένων ζευγαριών στην Γερμανία, το 2020, τα 11,7 εκ. έχουν τουλάχιστον ένα τέκνο. Ο αριθμός των μονογονεϊκών οικογενειών το 2020 ήταν 2,5 εκατ.

Ο Πίνακας που ακολουθεί απεικονίζει την διαστρωμάτωση των γερμανικών νοικοκυριών.

Νοικοκυριά	40,5 εκατ.
Ενός ατόμου	16,5 εκατ. (40,6%)
>Ενός ατόμου	24,0 εκατ. (59,4%)
Ζευγάρια (έγγαμα/σύμφωνο συμβίωσης/ομόφυλα)	21,4 εκατ.
Ζευγάρια άνευ Τέκνου/Τέκνων	9,7 εκατ.
Ζευγάρια με Τέκνο/Τέκνα	11,7 εκατ.
Μονογονεϊκές Οικογένειες	2,5 εκατ.

Πηγή: Γερμανική Στατιστική Αρχή/Destatis

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2019), το **μέσο μηνιαίο (μικτό) εισόδημα** (Haushaltsbruttoeinkommen) ανά γερμανικό νοικοκυριό ανήλθε σε **€4.734**, το οποίο προέκυψε: κατά 64,7% (ή €3.063) από παραγωγικές δραστηριότητες (μισθωτή εργασία, ελεύθερη επαγγελματική ή επιχειρηματική δραστηριότητα), 21,8% (ή €1.031) από δημόσιες ασφαλιστικά προγράμματα (συντάξεις, επιδόματα τέκνων, ανεργίας κλπ.), 8,53% (ή €404) από προσόδους ακινήτων, ομολόγων κλπ. και, τέλος, 5,0% (ή €236) από ιδιωτικά ασφαλιστικά προγράμματα (πχ. κλαδικά ασφαλιστικά προγράμματα κλπ.).

Η **μέση μηνιαία δαπάνη** (private Konsumausgaben) των γερμανικών νοικοκυριών ανήλθε σε **€2.574**, εκ των οποίων €890, ήτοι 34,6% για ενοίκια, θέρμανση και συντήρηση κατοικίας, €356 μηνιαίως (13,8%) για τρόφιμα, €106 (4,1%) για ένδυση, €351 (13,6%) για μετακινήσεις, €284 (11%) για διασκέδαση και €587 (22,9%) για δαπάνες όπως υγεία, εκπαίδευση, τηλεπικοινωνιακά κόστη, διαμονή/φιλοξενία κ.ά..

Η ανάπτυξη του **εξ αποστάσεως εμπορίου** (ταχυδρομική αποστολή/mail order και ηλεκτρονικό εμπόριο/e-commerce) στην Γερμανία συνεχίστηκε και το 2020, σύμφωνα με την ετήσια έρευνα της Ομοσπονδιακής Ενώσεως Ηλεκτρονικού και Ταχυδρομικού Εμπορίου Γερμανίας (Bundesverband E-Commerce und Versandhandel/ BEVH).

Το BEVH αναφέρει ανάπτυξη 23,2% για ολόκληρο το πρώτο εξάμηνο του 2021 (από €36,7 δισ το εξάμηνο του 2020 σε €45,2 δισ το εξάμηνο 2021). Χάρis στην καλή εξέλιξη των πωλήσεων προϊόντων, το ηλεκτρονικό εμπόριο βρίσκεται στον αναπτυξιακό δρόμο που προβλέπεται από την κυβέρνηση και θα μπορούσε να ξεπεράσει τις πωλήσεις των €100 δισ. για πρώτη φορά φέτος.

Αντίθετα, ηλεκτρονικό εμπόριο υπηρεσιών μειώθηκε το 1^ο εξάμηνο του 2021 κατά 36,6% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2020 και συγκεκριμένα από €5,25 εκ. σε €3,33 εκ.

Οι σημαντικότερες κατηγορίες προϊόντων που διακινήθηκαν μέσω ηλεκτρονικού εμπορίου (e-commerce) το δεύτερο τρίμηνο του 2021, εν συγκρίσει με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020, καθώς και η τάση, αποδίδονται δια των ακόλουθων στοιχείων:

Κύκλος Εργασιών εξ αποστάσεως εμπορίου (δισ Ευρώ)			
Κατηγορία Προϊόντων	Β' Τρίμηνο 2020	Β' τρίμηνο 2021	Τάση
Ένδυση	3,7	4,4	19,1%
Ηλεκτρονικές & Τηλεπ/κές Συσκευές	3,57	3,93	10,2%
Η/Υ, Περιφερειακά, Παιχνίδια κλπ.	1,76	2,18	23,7%
Οικιακές Ηλεκτρικές Συσκευές	1,34	1,62	21,3%
Έπιπλα, Είδη φωτισμού	1,4	1,8	27,4%
Υποδήματα	1,06	1,22	15,4%
Βιβλία	0,98	1,07	9,6%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Ένωση Ηλεκτρονικού και Ταχυδρομικού Εμπορίου Γερμανίας/ Bundesverband E-Commerce und Versandhandel

Ειδικού ενδιαφέροντος για τους Έλληνες παραγωγούς και εξαγωγείς τροφίμων, αποτελεί η διαπίστωση ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο τροφίμων/ποτών παρουσιάζει την μεγαλύτερη εξαμηνιαία αύξηση, ήτοι +34,9% μεταξύ των δύο εξαμήνων. Το α' εξάμηνο 2021 ο κύκλος εργασιών ανήλθε σε €1,04 δις, έναντι €0,77 δις το αντίστοιχο α' εξάμηνο του 2020.

B.4 Βιομηχανική ιδιοκτησία

Το Γερμανικό Γραφείο Ευρεσιτεχνιών και Σημάτων (Deutsches Patent- und Markenamt/DPMA, www.dpma.de) αποτελεί τον αρμόδιο γερμανικό φορέα για την κατοχύρωση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας (Patent), υποδείγματος χρήσης (Gebrauchsmuster), σημάτων (Marke), σχεδίων (Design) και τοπογραφιών (Topografien) εντός Γερμανίας. Πιο συγκεκριμένα: Ευρεσιτεχνία (Patent) δικαιούμενη προστασίας συνιστά η τεχνική επινοήση (υπό μορφή αντικειμένου ή διαδικασίας) που διαθέτει καινοτομία, εφευρετικότητα και δυνατότητα εμπορικής αξιοποίησης².

Παρόμοια αλλά με λιγότερες προϋποθέσεις είναι και η δυνατότητα προστασίας του υποδείγματος χρήσης (Gebrauchsmuster) ενός αντικειμένου ή διαδικασίας³.

Ως σήμα (Marke) ορίζεται κάθε σημείο (πχ λέξη, γράμματα, αριθμοί, απεικονίσεις, χρώματα, ολογράμματα, ήχοι κα) ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από εκείνα άλλων επιχειρήσεων⁴.

Επίσης, όσο οι ουσιαστικές, λειτουργικές διαφορές μεταξύ των προϊόντων μειώνονται, τόσο μεγαλύτερη σημασία αποκτούν η εξωτερική εμφάνιση και το σχέδιο (Design) ενός προϊόντος για την διάκριση του από άλλα παρόμοια στα μάτια του καταναλωτή⁵.

Οι τοπογραφίες (Topografien) αφορούν τέλους τρισδιάστατες δομές ηλεκτρονικών ημιαγωγών.

Η σχετική προστασία που παρέχεται συνοψίζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

²βλ. «Patentgesetz» και «Patentverordnung»

³βλ. «Gebrauchsmustergesetz» και «Gebrauchsmusterverordnung»

⁴βλ. «Markengesetz» και «Markenverordnung»

⁵βλ. «Designgesetz» και «Designverordnung»

	Πατέντα	Υπόδειγμα Χρήσης	Σήμα	Σχέδιο	Τοπογραφία
Αντικείμενο προστασίας	Τεχνικές επινοήσεις (φυσικά αντικείμενα και διαδικασίες)	Τεχνικές επινοήσεις (πλην διαδικασιών)	Διακριτή επισήμανση προϊόντων ή υπηρεσιών μιας εταιρείας	Χρωματισμός και σχήμα οιοδήποτε βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων	Τρισδιάστατες δομές μικροηλεκτρονικών ημιαγωγών
Προϋποθέσεις	Καινοτόμα Εφευρετική Εμπορικά αξιοποιήσιμη υλοποιήσιμη	Καινοτόμα Εφευρετική Εμπορικά αξιοποιήσιμη υλοποιήσιμη	Όχι μόνον περιγραφή του προϊόντος ή υπηρεσίας Δυνατότητα διαφοροποίησης	Καινοτομία και ιδιαιτερότητα	Ιδιαιτερότητα. Όχι μόνον αντιγραφή μιας άλλης τοπογραφίας
Έναρξη προστασίας	Με την δημοσίευση της χορήγησης του διπλώματος στο δελτίο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας	Με την καταχώρηση στο σχετικό μητρώο	Από την ημέρα της δήλωσης, η οποία συμπύπτει με την καταχώρηση στο σχετικό μητρώο	Με την καταχώρηση στο σχετικό μητρώο	Εξαρτάται από το κατά πόσο η τοπογραφία έχει τύχει επιχειρηματικής αξιοποίησης
Διάρκεια προστασίας	20 έτη	10 έτη	Απεριόριστη (ανανεώσιμη κάθε 10 έτη)	25 έτη	10 έτη

Πηγή: https://www.dpma.de/service/schutzrechte_kurz_erklaert/index.html

Πέραν της ως άνω κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας στην Γερμανία υφίσταται και η δυνατότητα κατοχύρωσης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο με βάση τη Συμφωνία για το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Αρμόδιο είναι το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (Europäisches Patentamt) με έδρα το Μόναχο. Η προστασία που παρέχεται στην περίπτωση αυτή δεν είναι ενιαία ούτε αυτόματη σε όλες τις 38 ευρωπαϊκές χώρες – μέλη της Συμφωνίας αλλά κατανέμεται στην εκάστοτε συγκεκριμένη εθνική προστασία που παρέχει κάθε χώρα-μέλος που επιλεγεί ο ενδιαφερόμενος⁶.

Δυνατότητα προστασίας με βάση την εθνική νομοθεσία του εκάστοτε επιλεγθέντος από τον ενδιαφερόμενο κράτους – μέλους της Συνθήκης για τα Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας παρέχει και η σχετική «διεθνής καταχώρηση» ευρεσιτεχνίας⁷.

Εκτεταμένη δυνατότητα προσωπικής έρευνας αναφορικά με την προστασία δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας εντός Γερμανίας αλλά και διεθνώς παρέχουν οι εξής ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι:

<https://register.dpma.de/DPMAreister/pat/einsteiger?lang=en>

<https://register.dpma.de/DPMAreister/marke/einsteiger>

<https://register.dpma.de/DPMAreister/geo/liste/doFetchGeoDataList>

<https://register.dpma.de/DPMAreister/gsm/einsteiger>

<https://euipo.europa.eu/eSearch/>

<https://www3.wipo.int/designdb/hague/en/>

<https://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome#/dsview>

<https://www3.wipo.int/designdb/en/index.jsp>

Υπεύθυνος φορέας για την προστασία από την εισαγωγή παραποιημένων και απομιμητικών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ) στην Γερμανία είναι το Τελωνείο. Η υποβολή των σχετικών αιτημάτων από τους ενδιαφερομένους λαμβάνει χώρα ηλεκτρονικά μέσω του Κεντρικού Συστήματος Δεδομένων για την Προστασία των Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας (**ZentralesDatenbanksystemzumSchutz GeistigerEigentumsRechteonline. ZGR-online**).

⁶βλ. <https://www.epo.org/>

⁷βλ <https://www.wipo.int/pct/de/index.html>

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Γ.1 Συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολογίας

Η Ελλάδα έχει υπογράψει με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (Σ.Α.Δ.Φ.) από το 1966, η οποία κυρώθηκε με τον Α.Ν. 52/1967 (Φ.Ε.Κ. 134/4.8.1967, τεύχος Α') και η οποία ρυθμίζει ζητήματα αποφυγής διπλής φορολογίας και φορολόγησης εισοδήματος, κεφαλαίου και φόρου επιτηδεύματος.

Γ.2 Φορολογία φυσικών προσώπων

Φόρος Εισοδήματος

Πλήρως υπόχρεος φόρου εισοδήματος είναι κάθε φυσικό πρόσωπο με μόνιμη κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Γερμανία για τα εγχώρια εισοδήματα, όπως αυτά ορίζονται στον σχετικό νόμο (Einkommensteuergesetz/EStG). Φυσικά πρόσωπα χωρίς μόνιμη κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Γερμανία έχουν περιορισμένη υποχρέωση καταβολής φόρου για τα εισοδήματα που προκύπτουν στην Γερμανία, π.χ. από αυτοαπασχόληση, εξαρτημένη εργασία, αποδόσεις κεφαλαίου κλπ (βλ. §1(4), §49 EStG). Ο φόρος που προκύπτει παρακρατείται κατά κανόνα στην πηγή.

Η ταυτοποίηση των φορολογικά υπόχρεων, φυσικών προσώπων, γίνεται μέσω ενός μοναδικού, 11ψήφιου Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Steueridentifikationsnummer/IdNr).

Το οικονομικό έτος στην Γερμανία συμπίπτει με το ημερολογιακό (έναρξη: 1 Ιανουαρίου).

Ο γερμανικός Φορολογικός Κώδικας (Einkommensteuergesetz/EStG) «αναγνωρίζει» 7 πηγές εισοδήματος:

- γεωργία και δασοκομία
- εμπόριο ή επιχειρήσεις
- αυτοαπασχόληση
- απασχόληση
- κεφαλαιουχικά περιουσιακά στοιχεία (μετοχές, μερίσματα κλπ.)
- ενοίκια
- Άλλα (π.χ. εισόδημα από σύνταξη)

Οι φορολογικοί συντελεστές εισοδήματος (Einkommensteuergesetz/EStG) παραμένουν σταθεροί τα τελευταία χρόνια. Αυτό που αλλάζει ωστόσο από χρόνο σε χρόνο είναι τα εκάστοτε όρια εισοδήματος επί των οποίων εφαρμόζονται. Η φορολογία φυσικών προσώπων στη Γερμανία, το 2021, διαμορφώθηκε ως εξής:

1. Ετήσια εισοδήματα έως €9.744, αφορολόγητο
2. Ετήσια εισοδήματα από €9.745 έως €14.254, κλιμακωτός συντελεστής από 14% έως 24%
3. Ετήσια εισοδήματα από €14.255 έως €57.918, κλιμακωτός συντελεστής από 24% έως 42%
4. Ετήσια εισοδήματα από €57.919 έως €274.612, σταθερός συντελεστής 42%
5. Ετήσια εισοδήματα από €274.613 και άνω, σταθερός συντελεστής 45%

Στις κοινές φορολογικές δηλώσεις εγγάμων (Splitting), ο κοινός φόρος συνιστά το διπλάσιο του φόρου που προκύπτει κατά τον ως άνω τρόπο επί του μισού του αθροίσματος των εισοδημάτων των συντρόφων.

Στην ετήσια φορολογική επιβάρυνση των φυσικών προσώπων, προστίθεται η ετήσια Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag) 5,5% επί του καταβλητέου φόρου εισοδήματος. Τα όρια απαλλαγής από την εισφορά αλληλεγγύης ανέρχονται στα €972 για τα άτομα και €1.413 για τα ζευγάρια του καταβλητέου φόρου εισοδήματος.

Γ.3 Φορολογία Επιχειρήσεων

- Φόρος επί των πωλήσεων (για κεφαλαιουχικές εταιρείες) ύψους 15% ή φόρος εισοδήματος (για προσωπικές εταιρείες ή αυτοαπασχολούμενους) ύψους 14% για έσοδα άνω των €9.000 (Einkommensteuer/ ESt)
- Εταιρικός φόρος ύψους 15% (Körperschaftsteuer/ KSt)
- Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag), ύψους 5,5%
- Φόρος Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer/ GStG) συνιστά φόρο της τοπικής αυτοδιοίκησης και επιβάλλεται επί των κερδών από την άσκηση του επιτηδεύματος βάσει:

- Του βασικού φορολογικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται από τον γερμανικό φορολογικό νόμο και ανέρχεται σε 3,5% για όλες τις εταιρείες, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, και

- Του συντελεστή φορολογικής επιβάρυνσης, όπως προσδιορίζεται αυτόνομα από κάθε τοπική αυτοδιοίκηση, αποκαλούμενο και Δημοτικό Συντελεστή (Hebesatz).

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής (3,5%), πολλαπλασιαζόμενος επί τον δημοτικό συντελεστή, δίνει τον συνολικό Φόρο Επιτηδεύματος. Για τις Προσωπικές Εταιρείες προβλέπεται αφορολόγητο όριο κερδών ύψους €24.500, ενώ για ορισμένες κατηγορίες νομικών προσώπων (βάσει προνοιών του Φορολογικού Κώδικα) φοροαπαλλαγή ύψους €3.900.

Παράδειγμα:

Εταιρεία “X” (Προσωπική Εταιρεία), έδρα Βερολίνο	
Ετήσια φορολογητέα κέρδη	€50.000
Σύνολο ελαφρύνσεων/επιβαρύνσεων (τόκοι δανείων, μερίσματα Σιωπηρών Εταίρων, αποσβέσεις κ. ά.)	€1.000
Σύνολο φορολογητέας ύλης	€51.000
Αφορολόγητο εφάπαξ ποσό για Προσωπικές Εταιρείες	€24.500
Καθαρή φορολογητέα ύλη (€51.000-€24.500)	€26.500
Καθαρή φορολογητέα ύλη επί βασικού φορολογικού συντελεστή 3,5% (€26.500 X 3,5%)	€927,50
Σύνολο Φόρου Επιτηδεύματος (βασικό ποσό X δημοτικό συντελεστή, 410% για το Βερολίνο)	€3.802,75

Δεδομένου ότι στις προσωπικές εταιρείες, τόσον τα κέρδη προς διανομή, όσον και τα διακρατούμενα υπόκεινται σε φορολόγηση με κλιμακούμενο φορολογικό συντελεστή, ο νομοθέτης δίνει δύο δυνατότητες ελάφρυνσης της φορολογίας:

Συμψηφισμό του Φόρου Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer) με τον φόρο ατομικού εισοδήματος.

Προβλέπεται συντελεστής 3,8. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι ο φόρος προσωπικού εισοδήματος μπορεί να μειωθεί κατά ποσό ίσο με τον φόρο που προκύπτει από το βασικό φορολογικό ποσοστό, επί 3,8.

Επί παραδείγματι, στην ως άνω Προσωπική Εταιρεία “X”, η φορολογική επιβάρυνση που προκύπτει από τον βασικό φορολογικό συντελεστή (3,5%) είναι €927,50. Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφισθεί με τον φόρο που αναλογεί επί του ατομικού εισοδήματος του εταίρου, με συντελεστή 3,8 (€927,50 X 3,8 = €3.524,50). Άρα η εταιρεία μπορεί να συμψηφίσει (μειώσει) τον φόρο ατομικού εισοδήματος των εταίρων της κατά €3.524,50.

Εάν οι εταίροι Προσωπικών Εταιρειών δεν επιθυμούν να υπόκεινται στον κλιμακούμενο φορολογικό συντελεστή επί ατομικών εισοδημάτων (Einkommensteuer), δύνανται να επιλέξουν την φορολόγηση των κερδών με ενιαίο φορολογικό συντελεστή, ο οποίος μαζί με τον πρόσθετο φόρο αλληλεγγύης ανέρχεται τελικά σε περίπου 30%, ποσοστό όμοιο με αυτό που καλούνται να καταβάλουν οι μη προσωπικές εταιρείες.

Υποκαταστήματα

Τα Υποκαταστήματα υπόκεινται σε φόρο στην Γερμανία, εφόσον έχουν μόνιμο χαρακτήρα, σύμφωνα με τις κατά περίπτωση ισχύουσες Συμφωνίες Αποφυγής Διπλής Φορολογίας. Κάθε μόνιμη εγκατάσταση

αλλοδαπής εταιρείας στην Γερμανία φορολογείται βάσει του ισχύοντος γερμανικού φορολογικού δικαίου, υπόκειται δηλαδή σε Φόρο Εταιρικού Εισοδήματος (Körperschaftsteuer), τοπικό Φόρο Επιτηδεύματος (Gewerbesteuer), καθώς και στην επονομαζόμενη Εισφορά Αλληλεγγύης (Solidaritätszuschlag).

Γ.4 Ειδικοί Φόροι

1. Φόρος επί των Κερδών από Κεφαλαιουχικά Περιουσιακά Στοιχεία

(παλαιότερα γνωστός ως φόρος υπεραξίας) π.χ. τόκοι, μερίσματα, μετοχές, έσοδα από επενδυτικά προγράμματα κλπ (Abgeltungsteuer ή παλαιότερα Kapitalertragssteuer)

Εν λόγω φόρος ανέρχεται σε 25% και επιβάλλεται σε εισοδήματα από μερίσματα ή μετοχές, τόκους. Στο εισόδημα από αυτές τις πηγές επιβάλλεται, επίσης, εισφορά αλληλεγγύης, (με αποτέλεσμα η τελική φορολογική επιβάρυνση να ανέρχεται σε 26,4%). Ο εν λόγω φόρος παρακρατείται κατά κανόνα στην πηγή (SteuerabzuganderQuelle).

2. Φόρος Ιδιοκτησίας

Όλοι οι ιδιοκτήτες ακινήτων υποχρεούνται στην καταβολή Φόρου Ιδιοκτησίας (Grundsteuer). Ο φόρος ακινήτου συνιστά φόρο της τοπικής αυτοδιοίκησης που στόχο έχει την χρηματοδότηση υποδομών (σχολείων, δρόμων κλπ). Είναι ετήσιος φόρος, ο οποίος καταβάλλεται ανά τρίμηνο.

Τα ακίνητα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

Ακίνητα τύπου «Α», όταν πρόκειται για αγροτική ή δασική χρήση

Ακίνητα τύπου «Β», εάν πρόκειται για ακίνητα επί των οποίων δύναται να ανεγερθούν κτίρια (υπερδομές) ή υφίστανται ήδη κατασκευές.

Το ύψος του αναλογούντος φόρου υπολογίζεται βάσει 3 στοιχείων:

- Ενιαία Τιμή Ακινήτου (Einheitswert)

Καθορίζεται από τις Φορολογικές Αρχές βάσει του Γερμανικού Κώδικα Εκτίμησης Ακινήτων (Bewertungsgesetz). Για τον υπολογισμό της ενιαίας τιμής στην δυτική και ανατολική Γερμανία λαμβάνονται υπ' όψιν οι αξίες των ακινήτων κατά τα έτη 1964 και 1935 αντίστοιχα⁸.

- Φορολογικό συντελεστή (Steuermesszahl)

Ο φορολογικός συντελεστής είναι ενιαίος σε όλη την επικράτεια. Εξαρτάται από τον τύπο του ακινήτου. Ανέρχεται σε:

2,6‰ για μονοκατοικίες έως τα €38.346,89 της ενιαίας τιμής και 3,5‰ για το υπόλοιπο.

3,1‰ για διπλοκατοικίες και

3,5‰ για τα λοιπά ακίνητα και

6‰ για ακίνητα/αγροτεμάχια αγροτικής και δασοκομικής χρήσης

- Δημοτικός συντελεστής (Hebesatz).

Καθορίζεται αυτόνομα από κάθε Δήμο. Ο συντελεστής δύναται να διαφέρει μεταξύ ακινήτων τύπου «Α» και «Β», συνήθως όμως για τα τύπου «Β» είναι υψηλότερος. Για περισσότερες πληροφορίες: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Staat/Steuern/Hebesaetze.html>.

⁸Η διαφορετική εξέλιξη των τιμών των ακινήτων από τότε μέχρι σήμερα έχει ως αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις την άνιση φορολογική μεταχείριση ακινήτων σε βαθμό που, σύμφωνα με το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο (Απρίλιος 2018), δεν συνάδει πλέον με την ίδια την νομοποιητική βάση του φόρου ιδιοκτησίας. Κατόπιν τούτου, η γερμανική κυβέρνηση ψήφισε νέο νόμο, ο οποίος θα ισχύσει από 1.1.2025. Ο υπολογισμός του φόρου θα προκύπτει και πάλι σε τρία βήματα:

1^ο Βήμα: Υπολογισμός της τιμής του ακινήτου βάσει της επιφάνειας, της αντικειμενικής τιμής του τετραγωνικού (Bodenrichtwert) (βλ. <https://www.bodenrichtwerte-boris.de/borisde/?lang=de>) και της τοπικά ισχύουσας μέσης στατιστικής τιμής του καθαρού ενοικίου για κατοικία εξαιρουμένου του κόστους ηλεκτρισμού/θέρμανσης (Nettokaltmiete). Ο υπολογισμός της τιμής στα επαγγελματικά ακίνητα επίσης απλοποιείται και δεν λαμβάνεται υπ' όψιν η στατιστική τιμή του ενοικίου. Στα αγροτικά τεμάχια παραμένει το κριτήριο της απόδοσης για τον υπολογισμό της τιμής του ακινήτου.

2^ο Βήμα: Αντιστάθμιση ενδεχόμενης αύξησης της τιμής του ακινήτου σε σχέση με τις από 1964 και 1935 ισχύουσες τιμές μέσω της μείωσης κατά 1/10 του ισχύοντος συντελεστή.

3^ο Βήμα: Αναπροσαρμογή των δημοτικών συντελεστών προς συγκράτηση τυχόν υπερβολικής απόδοσης των δημοτικών εσόδων συνολικά. Οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης αποκοτούν με βάση το νέο νόμο επίσης την δυνατότητα να επιβάλλουν μεγαλύτερους δημοτικούς συντελεστές (GrundsteuerC) ως κίνητρο για την οικοδόμηση οικοπέδων.

3. Φόρος Μεταβίβασης Ακινήτου

Η απόκτηση ή μεταβίβαση ακινήτου στην Γερμανία φορολογείται, εφόσον η αξία συναλλαγής υπερβαίνει τα €2.500, ενώ οι φορολογικοί συντελεστές κυμαίνονται, ανάλογα με το Ομοσπονδιακό Κρατίδιο, μεταξύ 3,5% και 6,5%. Ο Φόρος Μεταβίβασης (Grunderwerbsteuer) καταβάλλεται άπαξ και, κατά κανόνα, από τον αγοραστή.

Φορολογικοί συντελεστές μεταβίβασης ακινήτων, ανά Ομοσπονδιακό Κρατίδιο

Βαυαρία, Σαξονία	3,5%
Αμβούργο	4,5%
Βάτη-Βυρτεμβέργη, Βρέμη, Κάτω Σαξονία, Ρηνανία-Παλατινάτο, Σαξονία-Άνχαλτ	5,0%
Βερολίνο, Έσση, Μεκλεμβούργο-Δυτική Πομερανία	6,0%
Βραδεμβούργο, Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, Σαρλάνδη, Σλέσβιχ-Χόλσταϊν, Θουριγγία	6,5%

4. Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Η εν γένει λειτουργία του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) (Umsatzsteuer/Mehrwertsteuer) είναι ίδια με τα ισχύοντα στην Ελλάδα. Οι εταιρείες οφείλουν να προσθέτουν τον ΦΠΑ στην αξία πώλησης των προϊόντων και υπηρεσιών τους, ο οποίος επιβαρύνει τον τελικό αγοραστή των προϊόντων ή υπηρεσιών. Οι εταιρείες αποδίδουν τον ΦΠΑ στις φορολογικές αρχές ανά μήνα, τρίμηνο ή έτος, αναλόγως του κύκλου εργασιών τους.

Ο γενικός συντελεστής ανέρχεται σε 19%. Χαμηλότερος συντελεστής 7% επιβάλλεται σε προϊόντα και υπηρεσίες που είναι απαραίτητες σε καθημερινή βάση, όπως τρόφιμα, βιβλία και οι εφημερίδες, αλλά και τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Ορισμένες υπηρεσίες, στις οποίες περιλαμβάνονται οι τραπεζικές εργασίες, οι υπηρεσίες υγείας και οι υπηρεσίες που δεν στοχεύουν στο κέρδος, εξαιρούνται από την επιβολή ΦΠΑ.

Η ταυτοποίηση των φορολογικά υπόχρεων, φυσικών προσώπων, γίνεται μέσω του 9ψήφιου Αριθμού Φορολογικού Μητρώου ΦΠΑ (UmsatzsteuerIdentifikationsnummerUSt-IdNr).

Δυνατότητα επιβεβαίωσης του αριθμού φορολογικού μητρώου ΦΠΑ μιας γερμανικής επιχείρησης προσφέρεται μέσω της ιστοσελίδας: <https://evat.bff-online.de/evat/>

Για την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών από ιδιώτες στη Γερμανία, ο ΦΠΑ καταβάλλεται από τον αποστολέα έως ένα συγκεκριμένο όριο (Lieferschwelle) αξίας των αγαθών ετησίως (π.χ. Γερμανία €100.000). Η υπέρβαση του ορίου αυτού υποχρεώνει την (ελληνική) εταιρεία αποστολέα να καταχωρηθεί και να καταβάλει τον ΦΠΑ στην Γερμανία.⁹ Το ίδιο ισχύει και για την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών από ορισμένες κατηγορίες τελικών καταναλωτών πχ μικρές επιχειρήσεις (§19 παρ. 1 UstG) έως ένα συγκεκριμένο όριο (Erwerbsschwelle) αξίας των αγαθών ετησίως (π.χ. Γερμανία €12.500). Στην περίπτωση που μία γερμανική εταιρεία γίνεται αποδέκτης υπηρεσιών από το εξωτερικό υποχρεούται η ίδια (και όχι η παρέχουσα την υπηρεσία αλλοδαπή εταιρεία) να καταβάλει τον απαιτούμενο ΦΠΑ που ισχύει στην Γερμανία (reverse-charge-system §13b UstG).

Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου αυτού ισχύουν τα περί ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών μεταξύ εταιρειών δηλ. η υποχρέωση καταβολής ΦΠΑ μεταφέρεται στον παραλήπτη των αγαθών στην Γερμανία.

Οδηγία 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας της ΕΕ

Η οδηγία αναδιατυπώνει και καταργεί την έκτη οδηγία περί φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), αποσαφηνίζοντας την ισχύουσα νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τον ΦΠΑ. Οι φορολογητέες πράξεις περιλαμβάνουν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών εντός της

⁹Εξαιρούνται τα καινούρια οχήματα (§ 1b UStG) και προϊόντα στα οποία επιβάλλεται υποχρεωτικά φόρος κατανάλωσης στην χώρα προορισμού πχ ποτά, καπνός (§ 1a παρ. 5 UStG)

ΕΕ, αποκτήσεις αγαθών μεταξύ των χωρών της ΕΕ (αγαθά που παραδίδονται σε μια χώρα της ΕΕ και αποστέλλονται ή μεταφέρονται από επιχείρηση μιας χώρας της ΕΕ σε επιχείρηση μιας άλλης χώρας της ΕΕ) και εισαγωγές αγαθών στην ΕΕ από το εξωτερικό.

Για περαιτέρω πληροφορίες αναφορικά με την υποχρέωση και τις προϋποθέσεις καταβολής ΦΠΑ στη Γερμανία για δραστηριότητες ή υπηρεσίες επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα, αρμόδιος φορέας για όλη την Γερμανία είναι το τοπικό παράρτημα της Εφορίας στην περιοχή Neukölln – Berlin (Δ/νση *Thiemannstr. 1, 12059 Berlin, Tel.: (030) 9024 16-0, Fax: (030) 9024 16-900, email: poststelle@fa-neukoelln.verwalt-berlin.de*)

Γ.5 Ειδικές Οικονομικές ή Ελεύθερες Ζώνες

Οι ελεύθερες ζώνες κατά την έννοια του άρθρου 210 β' του Κανονισμού 952/2013 αποτελούν, όπως οι ελεύθερες αποθήκες, τμήματα του τελωνειακού εδάφους της χώρας, διακριτά από το υπόλοιπο τελωνειακό έδαφος, όπου εμπορεύματα τρίτων χωρών που αποτίθενται σε αυτές θεωρούνται ως προς την εφαρμογή των εισαγωγικών δασμών, φόρων και μέτρων εμπορικής πολιτικής ως μη ευρισκόμενα στο τελωνειακό έδαφος της χώρας. Εγχώρια εμπορεύματα ή εμπορεύματα τελούντα σε ελεύθερη κυκλοφορία, όταν αποτίθενται σε χώρους ελεύθερων ζωνών, προορίζονται κατά κανόνα για εξαγωγή.

Στην Γερμανία (Freizonen) λειτουργούν πλέον μόνον δύο τέτοιες ζώνες:

- στον «ελεύθερο λιμένα» της Βρέμης (Bremerhaven), στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο της Βρέμης
- στον «ελεύθερο λιμένα» του Κουξχάφεν (Cuxhaven), στο Ομοσπονδιακό Κρατίδιο της Κάτω Σαξονίας

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Δ.1 Κίνητρα Επενδύσεων

Μεγάλο τμήμα της χρηματοδότησης επενδύσεων προέρχεται από την ΕΕ. Το μέγεθος αυτής καθορίζεται σε μακροπρόθεσμη βάση (Προγραμματικές Περίοδοι) με ενιαία κριτήρια για όλη την ΕΕ, τηρώντας τους κανόνες ανταγωνισμού. Ομοσπονδία και Κρατίδια διαθέτουν, ωστόσο, επίσης ίδια μέσα χρηματοδότησης επιχειρήσεων.

Οι αρμόδιοι φορείς επενδύσεων σε επίπεδο Ομοσπονδίας και Κρατιδίων διαχειρίζονται όχι μόνον τους εθνικούς πόρους, αλλά και το μεγαλύτερο τμήμα των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Αίτημα πρόσβασης σε χρηματοδοτικά μέσα, των οποίων η διαχείριση λαμβάνει χώρα κεντρικά από την ΕΕ, δέον όπως υποβάλλεται απευθείας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σχετική υποστήριξη προσφέρουν τα «εθνικά σημεία επαφής».

Διακρίνονται οι εξής μορφές δημόσιας χρηματοδότησης:

- Άμεσες Επιχορηγήσεις
- Δάνεια
- Εγγυήσεις
- Συμμετοχές με ίδια ή ενδιάμεσα κεφάλαια

Περισσότερα:

https://www.gtai.de/resource/blob/63830/4f793b2aa3f969ce7fb337b482f3d7a7/20210225_FF_Incentives_WEB.pdf

Δ.1.1 Άμεσες Επιχορηγήσεις

Δ.1.1.α. Γενικές επιχορηγήσεις

Πρόγραμμα «Βελτίωση της Περιφερειακής Οικονομίας» (GRW)

Ένα από τα σημαντικότερα προγράμματα χρηματοδότησης μέσω επιδοτήσεων (συμπεριλαμβανομένης της επιδότησης επιτοκίου), αφορά στη θεματική ενότητα «Βελτίωση της Οικονομίας της Περιφέρειας» (*Gemeinschaftsaufgabe/ GRW*). Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi), σε συνεργασία με τις Κυβερνήσεις των Ομόσπονδων Κρατιδίων, λαμβάνοντας υπόψη το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, ορίζουν ανά τακτά χρονικά διαστήματα τις προϋποθέσεις, τους τομείς και τις περιφέρειες προτεραιότητας, καθώς και τα αντίστοιχα ανώτατα όρια επιδοτήσεων. Εντός του πλαισίου αυτού, τα Κρατίδια δύνανται να προβούν σε περαιτέρω εξειδικεύσεις προϋποθέσεων και στόχων.

Τα ποσοστά επιδότησης κυμαίνονται, ανάλογα με την περιοχή, ως εξής:

α) Προκαθορισμένες περιοχές «Γ», σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (2013/C 209/01), οι οποίες καλύπτουν γεωγραφικά το σύνολο της πρώην Ανατολικής Γερμανίας (με εξαίρεση το Βερολίνο).

β) Μη προκαθορισμένες περιοχές «Γ», οι οποίες επιλέχθηκαν βάση κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων, που επίσης προσδιορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (2013/C 209/01) και

γ) Περιοχές «Δ», οι οποίες προκύπτουν από την οριζόντια εφαρμογή των διατάξεων των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 651/2014 και 1407/2013 της Επιτροπής, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά, κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης.

Στις ως άνω περιοχές, τα ανώτατα ποσοστά ενισχύσεων από 1.1.2018 για τις Μικρές/Μεσαίες/Μεγάλες Επιχειρήσεις στις προκαθορισμένες και μη προκαθορισμένες περιοχές «Γ» είναι 30%/20%/10% αντιστοίχως. Για τις προκαθορισμένες περιοχές ταξινόμησης «Γ» που συνορεύουν με περιοχές της Πολωνίας, τα ως άνω ποσοστά δύνανται να ανέβουν, στο 40%/30%/20%. Στις περιοχές «Δ» η ενίσχυση ανέρχεται, υπό προϋποθέσεις, σε 20%/10%/€200.000 για μικρές/μεσαίες/μεγάλες επιχειρήσεις αντιστοίχως. Η χρηματοδότηση μέσω του ως άνω προγράμματος δύναται να λάβει την μορφή

επιδότησης κεφαλαίου ή κάλυψης του κόστους μισθοδοσίας, στο πλαίσιο υλοποίησης επενδυτικού προγράμματος.

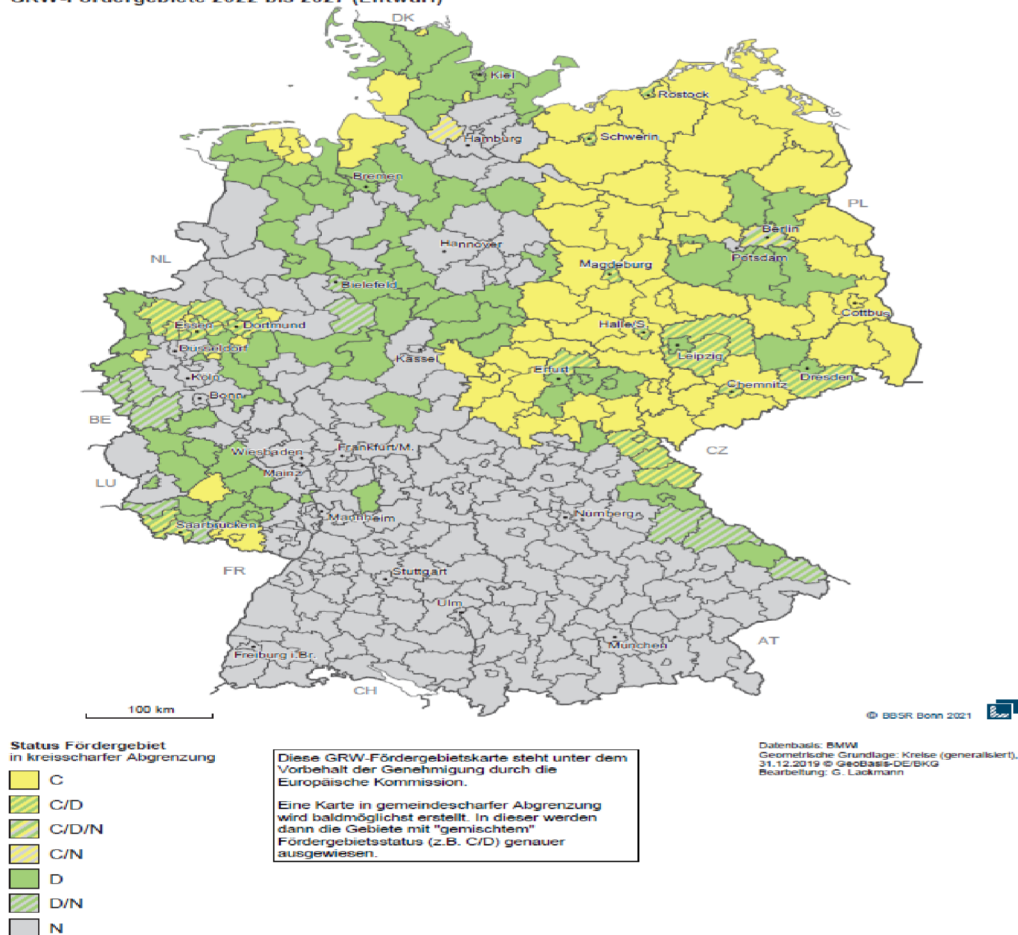
Δικαιούχοι δύνανται να είναι εγχώριες και αλλοδαπές επιχειρήσεις, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλοι μη κερδοσκοπικοί φορείς, ενώ αποκλείονται οι τομείς της αγροτικής και δασικής οικονομίας, αλιείας και ιχθυοκαλλιέργειας, η χαλυβουργία και βιομηχανία παραγωγής σιδήρου, η εξόρυξη και ο τομέας επεξεργασίας πετρωμάτων, η ενέργεια, η διανομή ύδατος για την κάλυψη αναγκών της επιχείρησης, το λιανικό εμπόριο και το εμπόριο δι' αλληλογραφίας, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες αποθήκευσης, τα νοσοκομεία, οι κλινικές, τα κέντρα αποκατάστασης, η βιομηχανία κατασκευής τεχνητού νήματος, η επιδότηση προβληματικής επιχείρησης με εξαίρεση επιδοτήσεων για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, τα αεροδρόμια, οι επιχειρήσεις του χρηματοπιστωτικού και ασφαλιστικού τομέα και οι σύμβουλοι επιχειρήσεων.

Σχετική αίτηση των ενδιαφερομένων εξετάζεται και εγκρίνεται στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, όπως πχ.: δημιουργία νέων πηγών εσόδων και θέσεων εργασίας στην περιφέρεια εγκατάστασης της επιχείρησης, πραγματοποίηση πλέον του 50% του κύκλου εργασιών εκτός περιφέρειας εγκατάστασης, ύψος σχεδιαζόμενης επένδυσης, τουλάχιστον 50% του μέσου όρου των δαπανών αποσβέσεων των τελευταίων τριών ετών, συμβολή στην βελτίωση του περιβάλλοντος κλπ., από την κατά τόπους αρμόδια Αρχή (Bewilligungsbehörde).

Σχετικός σύνδεσμος: <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/regionalpolitik.html>

Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος «Βελτίωση της Περιφερειακής Οικονομίας» το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2020, για την περίοδο 1.1.2022 έως και 31.12.2027, η Ομοσπονδία και τα κρατίδια υιοθέτησαν ομόφωνα έναν νέο χάρτη περιφερειακής ανάπτυξης για την προώθηση των διαρθρωτικά αδύναμων περιοχών στη Γερμανία ως ακολούθως:

GRW-Fördergebiete 2022 bis 2027 (Entwurf)

Επιδότηση για Έναρξη Επαγγέλματος

Η επιδότηση έναρξης επαγγέλματος/επιτηδεύματος (Gründungszuschuss) υποστηρίζει την είσοδο των ανέργων στην αγορά εργασίας. Σχετική αίτηση οφείλει να γίνει πριν την έναρξη της δραστηριότητας, στο κατά τόπους αρμόδιο Γραφείο Εργασίας (Agentur für Arbeit). Για την αποδοχή της αίτησης, απαραίτητη είναι η σχετική γνωμοδότηση Βιομηχανικού και Εμπορικού ή Τεχνικού Επιμελητηρίου, πιστωτικού ιδρύματος κλπ. επί της βιωσιμότητας του επιχειρηματικού σχεδίου του ενδιαφερομένου, καθώς και η απόδειξη της κατοχής των απαραίτητων γνώσεων και ικανοτήτων για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας.

Η επιδότηση δίδεται σε δύο φάσεις: Στην πρώτη φάση, διάρκειας έξι μηνών, αιτούντες λαμβάνουν επιδότηση στο ύψος του τελευταίου επιδόματος ανεργίας. Επίσης δίδεται επίδομα €300 για κοινωνική ασφάλιση. Εφόσον αποδειχθεί ότι η δραστηριότητα συνεχίζεται, η επιδότηση παρατείνεται για άλλους 9 μήνες έως τα €300.

Σχετικοί σύνδεσμοι: <http://www.arbeitsagentur.de> ; <http://www.existenzgruender.de>

Ενίσχυση της Επιχειρηματικής Τεχνογνωσίας

Αρμόδιος φορέας υλοποίησης ως άνω προγράμματος (Förderung unternehmerischen Know-hows) είναι η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Οικονομία και τους Εξαγωγικούς Ελέγχους (Bundesamt für Wirtschaft und Ausfuhrkontrolle - BAFA). Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και απευθύνεται σε ήδη λειτουργούσες επιχειρήσεις. Επιμέρους Ομοσπονδιακά Κρατίδια δύνανται να χορηγούν επιδοτήσεις κάλυψης δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες ή/και δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες, για το στάδιο πριν την ίδρυση εταιρείας.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί να καλύψει το κόστος συμβουλευτικών υπηρεσιών: **α)** επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται για διάστημα μικρότερο των δύο ετών στην αγορά (Jungunternehmen), **β)** επιχειρήσεων που έχουν υπερβεί το τρίτο έτος λειτουργίας (Bestandsunternehmen), και **γ)** επιχειρήσεων με οικονομικά προβλήματα (Unternehmen in Schwierigkeiten), οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις που τίθενται στην υπ' αριθμ. 2014/C 249/01 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικής φύσεως, προβληματικών επιχειρήσεων», που έχουν έδρα την Γερμανία και πληρούν τις προϋποθέσεις του ευρωπαϊκού ορισμού των ΜΜΕ (2003/361/EK). Από την εν λόγω χρηματοδότηση εξαιρούνται επιχειρήσεις του πρωτογενούς γεωργικού τομέα, της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας και τομέων, οι οποίοι δεν δύνανται να λάβουν ενισχύσεις σύμφωνα με τον υπ' αριθμ. 1407/2013/ΕΕ Κανονισμό. Το ποσοστό της επιδότησης εξαρτάται από το κατά τεκμήριο κόστος αυτής και τον τόπο έδρας της επιχείρησης και κυμαίνεται από €1.500 έως €3.200.

Με ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2021 η κατευθυντήρια οδηγία για την ενίσχυση της επιχειρηματικής τεχνογνωσίας, παρατάθηκε για δύο ακόμη χρόνια. Για περισσότερες πληροφορίες:

http://www.bafa.de/DE/Wirtschafts_Mittelstandsfoerderung/Beratung_Finanzierung/Unternehmensberatung/unternehmensberatung_node.html.

Δ.1.1.β. Έρευνα και Ανάπτυξη (E&A)

Η E&A συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων τομέων για την ανάπτυξη της γερμανικής οικονομίας. Η βιομηχανία και ο δημόσιος τομέας έχουν δεσμευτεί να δαπανήσουν περίπου το 3,5 % του εθνικού ΑΕΠ ετησίως σε δραστηριότητες E&A. Αυτό ανήλθε το 2019 σε για δαπάνες ύψους € 103 δις.

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν πολλά και διαφορετικά προγράμματα επιχορηγήσεων, δανείων με μειωμένο επιτόκιο και ειδικά προγράμματα συνεργασίας στον εν λόγω τομέα. Η χρηματοδότηση μπορεί να προέρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τη γερμανική κυβέρνηση και τα μεμονωμένα γερμανικά ομόσπονδα κρατίδια.

Πηγή: Germany Trade and Invest/ GTAI 2021

«Πρόγραμμα Ενίσχυσης Καινοτομίας ΜΜΕ»

Το εν λόγω πρόγραμμα (Zentrales Innovationsprogramm Mittelstand/ZIM) συνιστά το κύριο πρόγραμμα του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) για την χρηματοδοτική υποστήριξη καινοτόμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων του κλάδου της βιοτεχνίας και των ελεύθερων επαγγελματιών.

Χρηματοδοτούνται μεμονωμένες επιχειρήσεις, προγράμματα συνεργασίας δύο και πλέον επιχειρήσεων ή μίας επιχείρησης και ενός ερευνητικού κέντρου, συνεργατικά δίκτυα 6 και πλέον επιχειρήσεων, καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες. Δικαιούχοι της επιδότησης είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (βλ. 2003/361/EK), καθώς και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις με λιγότερους από 500 εργαζόμενους και ετήσιο κύκλο εργασιών έως €50 εκατ., μη κερδοσκοπικά ερευνητικά ιδρύματα εντός συνεργατικών σχημάτων με επιχειρήσεις για την υλοποίηση έργου καθώς και διαχειριστές δικτύων. Ενισχύονται προγράμματα εντός Γερμανίας, υψηλού τεχνολογικού κινδύνου άμεσης προτεραιότητας, που εντάσσονται και πληρούν τις προδιαγραφές συγκεκριμένης επιστημονικής μορφής (Igeartis) και αποσκοπούν στην δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, που υπερέχουν ουσιαστικά των ήδη διατιθέμενων και αντικατοπτρίζουν το παρόν επίπεδο τεχνολογικής εξέλιξης διεθνώς, ενισχύοντας σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Το ποσοστό της ενίσχυσης προς μεμονωμένες επιχειρήσεις και συνεργατικά σχήματα, εξαρτάται από το μέγεθος της επιχείρησης, τον τόπο έδρας και το επιχειρηματικό σχέδιο και κυμαίνεται από 25% έως 60% έως το ποσό των €550.000.

Σχετικοί σύνδεσμοι: www.clusterplattform.de/clustersuche

«Κοινοφελής βιομηχανική έρευνα»

Μέσω του ως άνω προγράμματος (IndustrielleGemeinschaftsforschung/IGF), το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) στηρίζει το ερευνητικό έργο φορέων, οι οποίοι έχουν συσταθεί ως νομικά αυτοτελείς φορείς βιομηχανικής έρευνας κοινοφελούς χαρακτήρα από μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι οποίοι αποτελούν μέλη της κοινοπραξίας για την προώθηση της εφρμοσμένης έρευνας με την επωνυμία „Ottovon Guericke“ e.V. (AiF). Η χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή επιδότησης σε ποσοστό έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών, για μισθούς, εξοπλισμό και υπηρεσίες τρίτων.

Σχετικοί σύνδεσμοι: www.aif.de/igf

«Ανάπτυξη Καινοτομικού Δυναμικού»

Μέσω του ως άνω προγράμματος (Innovationskompetenz/INNO-KOM), το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) στηρίζει την δημιουργία νομικά αυτοτελών φορέων βιομηχανικής έρευνας κοινοφελούς χαρακτήρα, οι οποίοι δεν αποτελούν τμήμα πανεπιστημίων ή άλλης επιστημονικής ένωσης φορέων βιομηχανικής έρευνας, σε αδύναμες οικονομικά περιφέρειες, όπως αυτές ορίζονται στην οδηγία εφαρμογής του προγράμματος «Βελτίωση της Οικονομίας της Περιφέρειας» (Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur), το οποίο περιεγράφη ανωτέρω. Η χρηματοδότηση λαμβάνει τη μορφή επιδότησης:

α) σε ποσοστό έως και 90% των επιλέξιμων δαπανών έως €550.000, στο πλαίσιο του προ-ερευνητικού σταδίου, διάρκειας έως 30 μήνες,

β) σε ποσοστό έως και 70% των επιλέξιμων δαπανών έως €400.000, στο πλαίσιο έρευνας προσανατολισμένης στην αγορά, διάρκειας έως 30 μήνες,

γ) σε ποσοστό έως και 90% των επιλέξιμων δαπανών για επενδυτικά προγράμματα δημιουργίας ερευνητικών φορέων μικρού μεγέθους (με λιγότερο από 50 απασχολούμενους), κατά κανόνα έως €250.000 και για τους λοιπούς φορείς κατά κανόνα έως €500.000, διάρκειας έως 12 μήνες.

Σχετικός σύνδεσμος: <http://www.euronorm.de/euronorm/index.php>

«Συμβουλευτικές Υπηρεσίες Καινοτομίας»

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) χρηματοδοτεί την χρήση από επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων βιοτεχνικών επιχειρήσεων) εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών επί θεμάτων διαχείρισης καινοτομίας. Δικαιούχοι της επιδότησης (Innovationsgutscheine/go-Inno) είναι εντεταλμένες από το Υπουργείο ή από εγκεκριμένο φορέα έργου συμβουλευτικές επιχειρήσεις. Του μέτρου δύνανται να επωφεληθούν επιχειρήσεις (συμπεριλαμβανομένων βιοτεχνικών επιχειρήσεων) με έδρα την Γερμανία και σημαντικές προοπτικές από άποψη τεχνολογίας, με προσωπικό έως 100 εργαζομένους και ετήσιο κύκλο εργασιών έως €20 εκατ. Η επιδότηση ανέρχεται στο 50% των δαπανών για σχετικές συμβουλευτικές υπηρεσίες έως το ποσό των €1.100 την ημέρα για 8-20 ημέρες συνολικά σε διάστημα 3 μηνών έως 1 έτος ανάλογα με τον τύπο της υπηρεσίας.

Σχετικός σύνδεσμος: www.bmwi-innovationsgutscheine.de

Περαιτέρω Επιλογές Χρηματοδότησης Έργου E & A

Δάνεια

Τα δάνεια για E&A μπορούν να είναι μια εναλλακτική λύση στις άμεσες χρηματοδοτήσεις E&A, ενώ η λήψη τους συνοδεύεται από αρκετά πλεονεκτήματα: Συνήθως δεν συνδέονται με συγκεκριμένο τομέα τεχνολογίας, η λήψη τους είναι δυνατή ανά πάσα στιγμή και μπορούν να καλύψουν υψηλότερο κόστος. Τα δάνεια E&A παρέχονται από δημόσιες αναπτυξιακές τράπεζες σε εθνικό και κρατιδιακό επίπεδο. Τα

κεφάλαια προσφέρονται τόσο από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) όσο και από κρατικές ή ιδιωτικές εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων προς εταιρείες με τεχνικό προσανατολισμό.

Νόμος περί φορολογικής πίστωσης

Οι εταιρείες με φορολογική έδρα στη Γερμανία και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της E&A είναι επιλέξιμες για φορολογική πίστωση έως €1 εκ. ετησίως. Επιλέξιμες δαπάνες έως € 4 εκ. είναι τα μισθολογικά κόστη, με την πίστωση φόρου να καθορίζεται στο 25 % των επιλέξιμων δαπανών. Τα έργα είναι επιλέξιμα για πίστωση εφόσον εμπίπτουν σε μία από τις τρεις ευρέως καθορισμένες ερευνητικές κατηγορίες:

- i) Θεμελιώδης Έρευνα: Πειραματική ή θεωρητική εργασία με στόχο την απόκτηση νέων γνώσεων
- ii) Βιομηχανική Έρευνα: Έρευνα με συγκεκριμένο πρακτικό στόχο που αποσκοπεί στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών ή στη βελτίωση των υπαρχόντων
- iii) Πειραματική ανάπτυξη: Έρευνα που στοχεύει στην παραγωγή σχεδίων, σχεδίων και πρωτοτύπων

Οι εταιρείες που επιθυμούν να επωφεληθούν από την πράξη πίστωσης φόρου έρευνας πρέπει να λάβουν πιστοποιητικό από νόμιμο φορέα που καθορίζει εάν ένα έργο είναι επιλέξιμο.

Δ.1.2 Δημόσια Χρηματοδοτικά Εργαλεία για Εκκίνηση και Αρχική Ανάπτυξη

«Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – κεφάλαιο έναρξης»

Η Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) στηρίζει νέους επιχειρηματίες, ελεύθερους επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις μέσω χρηματοδότησης (ERP Gründerkredit–StartGeld), υπό ευνοϊκούς όρους, κεφαλαιουχικών επενδύσεων και απόκτησης εξοπλισμού, έως το ποσό των €125.000, εκ των οποίων τα €50.000 για λειτουργικά κόστη. Δικαιούχοι είναι φυσικά πρόσωπα, ελεύθεροι επαγγελματίες και μικρές επιχειρήσεις (βάσει ορισμού που περιέχεται στην υπ' αριθμ. 2003/361/EK σύσταση της Επιτροπής). Η χρηματοδότηση δίδεται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύναται να καλύψει έως και 100% της ίδιας συμμετοχής και σταθερό επιτόκιο. Σχετικός σύνδεσμος:

[https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Gr%C3%BCnderkredit-StartGeld-\(067\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Gr%C3%BCnderkredit-StartGeld-(067)/)

«Δάνειο ERP για ίδρυση επιχείρησης – γενικού τύπου»

Η Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) στηρίζει επίδοξους επιχειρηματίες, ελεύθερους επαγγελματίες και επιχειρήσεις κατά τη σύσταση, εδραίωση και επέκταση της εταιρείας τους εντός και εκτός χώρας (3-5 έτη λειτουργίας). Η χρηματοδότηση (ERP Gründerkredit–Universell) χορηγείται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύναται να καλύψει έως και 80-90% της ίδιας συμμετοχής, για περίοδο έως 10 έτη (με 2ετή κατ' ανώτατο όριο περίοδο χάριτος) και επιτόκιο από 1% έως 2,12% αναλόγως της κατηγορίας κινδύνου του επιχειρηματικού σχεδίου.

Σχετικός σύνδεσμος: [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Gr%C3%BCnderkredit-Universell-\(073-074-075-076\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Gr%C3%BCnderkredit-Universell-(073-074-075-076)/)

«Επιχειρηματικό Δάνειο»

Μέσω του εν λόγω επιχειρηματικού δανείου (KfW-Unternehmerkredit) της Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW), χρηματοδοτούνται μεσο/μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά σχέδια με ισχυρές πιθανότητες επιτυχίας. Για ΜΜΕ διατίθενται επιπλέον ειδικά χαμηλότοκα δάνεια. Δικαιούχοι είναι εγχώριες και αλλοδαπές επιχειρήσεις, ιδιωτικές κατά πλειοψηφία, ο κύκλος εργασιών των οποίων δεν υπερβαίνει τα €500 εκατ., καθώς και ελεύθεροι επαγγελματίες, οι οποίοι δραστηριοποιούνται ήδη την τελευταία πενταετία στην αγορά. Δικαιούχοι δύνανται επίσης να είναι φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως χρόνου έναρξης της επιχείρησης, οι οποίοι εκμισθώνουν επαγγελματικά ακίνητα.

Χρηματοδότηση δύνανται τέλος να λάβουν γερμανικές επιχειρήσεις και θυγατρικές αυτών, κοινοπραξίες (Joint-Ventures) με ουσιώδη γερμανική συμμετοχή και Γερμανοί ελεύθεροι επαγγελματίες με κύκλο εργασιών έως €500 εκατ., για δραστηριοποίηση στο εξωτερικό. Η χρηματοδότηση χορηγείται υπό μορφή δανείου, το οποίο δύνανται να καλύψει έως και 100% της ίδιας συμμετοχής, έως το ποσό των €100 εκατ. και επιτόκιο από 1% έως 2,12% αναλόγως της κατηγορίας κινδύνου του επιχειρηματικού σχεδίου. Σχετικός σύνδεσμος: [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Erweitern-und-Festigen/F%C3%B6rderprodukte/KfW-Unternehmerkredit-\(037-047\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Erweitern-und-Festigen/F%C3%B6rderprodukte/KfW-Unternehmerkredit-(037-047)/)

«Δάνειο ERP για ψηφιοποίηση καικαινοτομία»

Το ως άνω πρόγραμμα επιδότησης (ERP Digitalisierungs- und Innovationskredit) απευθύνεται σε ήδη εδραιωμένες, νεοσύστατες επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες με έδρα τη Γερμανία ή και θυγατρικές/υποκαταστήματα εταιρειών αλλοδαπών εταιρειών στη Γερμανία. Χρηματοδοτούνται επιχειρηματικά σχέδια ψηφιοποίησης και ανάπτυξης της καινοτομίας, σύμφωνα με συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας. Η χρηματοδότηση έχει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου με σταθερό επιτόκιο μέσω της γερμανικής Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW) και δύνανται να καλύψει έως και 100% του επενδυτικού κόστους από €25.000 κατ' ελάχιστο και έως του ποσού των €25 εκατ. Σχετικός σύνδεσμος:

[https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Digitalisierungs-und-Innovationskredit-\(380-390-391\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Digitalisierungs-und-Innovationskredit-(380-390-391)/)

«Ενδιάμεσο δάνειο ERP για την καινοτομία»

Εν λόγω πρόγραμμα (ERP-Mezzanine für Innovation) παρέχει μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για ερευνητικά προγράμματα ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών. Δικαιούχοι είναι επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται για τουλάχιστον 2 χρόνια στη Γερμανία ή και θυγατρικές/υποκαταστήματα εταιρειών αλλοδαπών εταιρειών στη Γερμανία και με κύκλο εργασιών έως €500 εκατ. Η χρηματοδότηση έχει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου (κανονικής ή χαμηλής προτεραιότητας), με σταθερό επιτόκιο μέσω της γερμανικής Τράπεζας Ανασυγκρότησης (KfW) και δύνανται να καλύψει έως και 100% του επενδυτικού κόστους από €25.000 κατ' ελάχιστο έως €25 εκατ. μέγιστο. Σχετικός σύνδεσμος:

[https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Mezzanine-F%C3%BCr-Innovation-\(360-361-364\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation/F%C3%B6rderprodukte/ERP-Mezzanine-F%C3%BCr-Innovation-(360-361-364)/)

«Κεφάλαια εκκίνησης υψηλής τεχνολογίας»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο (High-Tech Gründerfonds) παρέχει κεφάλαια εκκίνησης (Seedfinanzierung) σε νεοφυείς επιχειρήσεις (Startups), για την δημιουργία πρωτοτύπων ή και την εμπορευματοποίηση αυτών, εξασφαλίζοντας παράλληλα κατάλληλες συμβουλευτικές υπηρεσίες και διαμεσολάβηση. Δικαιούχοι είναι υπό σύσταση ή λειτουργούσες ήδη, ολιγότερον του ενός έτους, μικρομεσαίες εταιρείες. Το ταμείο χορηγεί αρχικά έως € 1 εκ. Κατά κανόνα, διατίθενται έως και € 3 εκ. ανά εταιρεία. Σε πρώτη φάση έως τον Νοέμβριο του 2011, ο όγκος του ταμείου ήταν € 272 εκ. Με το HTGF II χορηγήθηκαν € 304 εκ και το φθινόπωρο του 2017 ξεκίνησε το HTGF III, στο οποίο εκτός από το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) και την KfW, το 1/3 του ποσού των κεφαλαίων ύψους € 319,5 εκατ. προέρχεται από 33 ιδιώτες επενδυτές. Σχετικός σύνδεσμος: <https://high-tech-gruenderfonds.de/en/>

«EXIST»

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi), με την σύμπραξη του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, υποστηρίζουν την ωρίμανση ιδεών, την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων και την δημιουργία προϊόντων που έχουν επινοηθεί και σχεδιαστεί εντός πανεπιστημιακών και ερευνητικών ιδρυμάτων της Γερμανίας. Δικαιούχοι του προγράμματος “EXIST” (Gründerstipendium) είναι πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Το ύψος της επιδότησης καλύπτει έως και 100% των επιλέξιμων

δαπανών, κυρίως μισθολογικών ήτοι €1.000 μηνιαίως για φοιτητές, €2.000 μηνιαίως για τεχνικούς συνεργάτες, €2.500 μηνιαίως για αποφοίτους, €3.000 για κατόχους διδακτορικού. Καλύπτονται, επίσης, λειτουργικές δαπάνες έως €30.000, συμβουλευτικές υπηρεσίες έως €5.000 και εκπονήσεις ερευνών έως €10.000 εφάπαξ. Στη φάση χρηματοδότησης I, μπορούν να χρηματοδοτηθούν έξοδα προσωπικού για έως και τέσσερις θέσεις προσωπικού και δαπάνες υλικού έως 250.000 ευρώ · στη φάση χρηματοδότησης II, δύναται να δοθεί επιχορήγηση έως και € 180.000. Σχετικός σύνδεσμος: www.exist.de.

«INVEST - επιχορήγηση επιχειρηματικού κεφαλαίου»

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWi) υποστηρίζει τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών σε νέες καινοτόμες εταιρείες. Οι επιχειρηματικοί άγγελοι λαμβάνουν επιχορήγηση απόκτησης 20% του επενδυμένου ποσού τους σε καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις. Επιπλέον, τα φυσικά πρόσωπα μπορούν να λάβουν επιδότηση εξόδου εάν πουλήσουν τις μετοχές τους. Η επιδότηση ανέρχεται σε ένα κατ'αποκοπή ποσοστό 25% του κεφαλαιακού κέρδους και καλύπτει κατά προσέγγιση τη φορολογική επιβάρυνση για το κεφαλαιακό κέρδος. Οι μετοχές πρέπει να διατηρούνται για τουλάχιστον τρία χρόνια. Και οι δύο επιχορηγήσεις είναι αφορολόγητες για τον επενδυτή. Το επιλέξιμο ποσό επένδυσης ανά επενδυτή ανέρχεται έως € 500.000 ευρώ. Το ανώτατο όριο ανά εταιρεία είναι το πολύ 3 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για επιλέξιμες επενδύσεις. Οι επενδύσεις μπορούν να γίνουν ως φυσικά πρόσωπα ή μέσω μιας εταιρείας επενδύσεων. Επιλέξιμες είναι και οι επόμενες χρηματοδοτήσεις για μετοχές που έχουν ήδη χρηματοδοτηθεί από το INVEST, καθώς και η συμμετοχή μέσω μετατρέψιμων δανείων. Σχετικός σύνδεσμος: <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Dossier/invest.html>

«Mikromezzaninfonds»

Ξεκίνησε το 2013 και χρηματοδοτεί απόκτηση μετοχών κατ' ανώτατο όριο έως 50.000 ευρώ σε μεμονωμένες μικρομεσαίες και νεοσύστατες επιχειρήσεις, και κατ' ανώτατο όριο έως 150.000 ευρώ σε ομίλους, οι οποίοι διοικούνται από γυναίκες ή άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο ή ανέργους. Το ταμείο χρηματοδοτείται από ταμεία του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου EIF και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανασυγκρότησης ERP. Ο όγκος του πρώτου ταμείου ήταν € 74,5 εκ. Το τρέχον ταμείο (MMF II) διαθέτει € 153,2 εκ. Σχετικός σύνδεσμος: <https://www.mikromezzaninfonds-deutschland.de/start.html>

«Coparion»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο δημιουργήθηκε με κονδύλια που προήλθαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανασυγκρότησης ERP και την Γερμανική Τράπεζα Ανασυγκρότησης (KfW) και απευθύνεται σε νέες μικρομεσαίες επιχειρήσεις τεχνολογίας, με κύκλο εργασιών έως €50 εκ., που απασχολούν έως 250 εργαζόμενους και έχουν έδρα την Γερμανία. Βασική προϋπόθεση είναι η συμμετοχή στην χρηματοδότηση ενός επιπλέον –στον ρόλο του κύριου- επενδυτή (lead investor), επί ίσοις όροις (paripassu). Η συμμετοχή αποσκοπεί στην κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών επιχείρησης, για την ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση σαφώς βελτιωμένων καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών. Το ύψος της συμμετοχής ανέρχεται έως του ποσού των €10 εκατ. Σχετικός σύνδεσμος: www.coparion.de

«ERP/EIF Venture Capital-Dachfonds»

Εν λόγω χρηματοδοτικό ταμείο δημιουργήθηκε με κονδύλια που προήλθαν από το Ευρωπαϊκό Επενδυτικό Ταμείο EIF και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανασυγκρότησης ERP και συμμετέχει, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις (paripassu) με άλλους ιδιωτικούς επενδυτές, σε κεφάλαια υψηλού κινδύνου (Wagniskapital-Fonds) που επενδύονται στην Γερμανία. Χρηματοδοτούνται κυρίως η αρχική μεταφορά τεχνολογίας (techtransfer) ή/και η μετέπειτα ανάπτυξη και επέκταση της δραστηριότητας. Δικαιούχοι είναι επενδυτές κεφαλαίων υψηλού κινδύνου (Venture – CapitalFonds) που επενδύουν στην Γερμανία σε μικρομεσαίες εταιρείες τεχνολογίας. Η συμμετοχή δεν δύναται να υπολείπεται του 10% ή να υπερβαίνει το 70% του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου. Σχετικός σύνδεσμος: www.eif.org

«Πιστωτικό Ταμείο Ανάπτυξης ERP/EIF (Wachstumsfazilität)»

Εν λόγω χρηματοδοτικό εργαλείο, όπως και το προηγούμενο, συντίθεται από χρήματα του Ευρωπαϊκού Επενδυτικού Ταμείου EIF και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανασυγκρότησης ERP, τα οποία συνδυάζονται με άλλα κεφάλαια υψηλού κινδύνου για την στήριξη επιχειρήσεων τεχνολογίας κατά το κρίσιμο στάδιο της ανάπτυξης. Δικαιούχοι είναι διαχειριστές κεφαλαίων υψηλού κινδύνου με επίκεντρο την Γερμανία. Η συμμετοχή δέον όπως κυμαίνεται μεταξύ €20 εκατ. και €60 εκατ. και να μην υπερβαίνει το 1/3 του συγκεντρωθέντος κεφαλαίου. Σχετικός σύνδεσμος: www.eif.org

«European Angels Fund Germany (EAF)»

Το εν λόγω Ταμείο συγχρηματοδοτεί τις επενδύσεις επιλεγμένων και έμπειρων επιχειρηματικών αγγέλων σε καινοτόμες εταιρείες. Με αυτόν τον τρόπο, το ταμείο αυξάνει την οικονομική ευρωστία των επενδυτών και υποστηρίζει τη χρηματοδότηση καινοτόμων εταιρειών στη φάση εκκίνησης και αρχικής ανάπτυξης. Το επίπεδο συμμετοχής εξαρτάται από το προβλεπόμενο ποσό επένδυσης από τον επιχειρηματία και είναι συνήθως μεταξύ € 250.000 και 5 εκ. Τα ταμεία του ERP/EIF παρέχουν επίσης χρηματοδότηση ύψους € 400 εκ για το EAF. Σχετικός σύνδεσμος: <https://www.fuergruender.de/kapital/eigenkapital/business-angels/european-angels-fund/>

«Αντεγγυήσεις (Rückgarantien)»

Χορηγούνται από την Ομοσπονδιακή και Ομόσπονδες Κυβερνήσεις ως ενίσχυση της βάσης μετοχών των ΜΜΕπχειρήσεων. Υποστηρίζουν χρηματοδοτικά εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε μεμονωμένα ομόσπονδα κράτη και οι οποίες επενδύουν σε ΜΜΕπχειρήσεις - κυρίως με τη μορφή συμμετοχών στο εταιρικό κεφάλαιο (σιωπηλές συνεργασίες). Σε αντάλλαγμα, οι επενδυτικές εταιρείες λαμβάνουν εγγυήσεις από τράπεζες, οι οποίες με τη σειρά τους υποστηρίζονται από το κράτος κατ' ανώτατο ύψος € 1,25 εκ. (σε εξαιρετικές περιπτώσεις € 2,5 εκ.). Σχετικός σύνδεσμος:

<https://www.foerderdatenbank.de/FDB/Content/DE/Foerderprogramm/Bund/BMWi/rueckgarantien-laender-bund.html>

«Χρηματοδότηση ανάπτυξης τεχνολογίας (Venture Tech Growth Financing)»

Με το πρόγραμμα «Venture Tech Growth Financing» η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση και της Αναπτυξιακής Τράπεζας KfW προωθούν τη χρηματοδοτική ενίσχυση νέων τεχνολογικών εταιρειών. Το πρόγραμμα αποτελεί μέρος της πρωτοβουλίας Tech Growth Fund της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης, η οποία αποσκοπεί στην παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κεφαλαίου, ιδίως σε νεοσύστατες επιχειρήσεις στη φάση ανάπτυξης. Το πρόγραμμα προσφέρεται σε τεχνολογικά καινοτόμες και ταχέως αναπτυσσόμενες εταιρείες που έχουν στη διάθεσή τους ένα ανθεκτικό και πολλά υποσχόμενο επιχειρηματικό μοντέλο για να χρηματοδοτήσουν μεταγενέστερα την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Η KfW θα παράσχει έως και € 250 εκ. για αυτό έως το 2022. Η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση αναλαμβάνει 95% προστασία έναντι των κινδύνων. Η χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Venture Tech Growth Financing» πραγματοποιείται από κοινού με ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος οφείλει να συμμετέχει σε ποσοστό 50%, ενώ το ιδιωτικό επιχειρηματικό του κεφάλαιο πρέπει να είναι ήδη επενδυμένο στην εταιρεία. Τα κεφάλαια διατίθενται απευθείας στην εταιρεία, ενώ η συμμετοχή της KfW πραγματοποιείται κατόπιν πρόσκλησης του ιδιώτη επενδυτή. Σχετικός σύνδεσμος: [https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation-Digitalisierung/F%C3%B6rderprodukte/Venture-Tech-Growth-Financing-\(851\)/](https://www.kfw.de/inlandsfoerderung/Unternehmen/Innovation-Digitalisierung/F%C3%B6rderprodukte/Venture-Tech-Growth-Financing-(851)/)

Δ.1.3 Εξασφάλιση τραπεζικών δανείων με δημόσιες εγγυήσεις

Οι δημόσιες εγγυήσεις (Bürgschaften) χρησιμεύουν ενθαρρύνουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (δηλαδή τις εμπορικές τράπεζες) να προσφέρουν δάνεια σε εταιρείες. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι δημόσιες εγγυήσεις δεν παρέχουν υποστήριξη σε μετρητά ή οποιοδήποτε είδος πίστωσης. Η διάρκεια της εγγύησης είναι γενικά 15 έτη και 8 έτη στην περίπτωση δανείων κεφαλαίου κίνησης και έχουν τα εξής πλεονεκτήματα:

- Διευκόλυνση χορήγησης δανείων σε περίπτωση ανεπαρκών ιδιωτικών εγγυήσεων
- Κάλυψη έως 80% του ποσού δανείου
- Διατίθεται μέσω διαφορετικών προγραμμάτων και ιδρυμάτων ανάλογα με το ποσό του δανείου που θα εξασφαλιστεί

Οι εγγυήσεις συνιστούν μορφή ασφάλισης δανείου. Ομοσπονδία και Κρατίδια παρέχουν, ενίοτε, εγγυήσεις δανείων σε επιχειρήσεις «εξαιρετικού δημοσίου συμφέροντος», για ποσά από €1,25 εκατ. έως €10 εκατ. στα Ομοσπονδιακά Κρατίδια της πρώην Αν. Γερμανίας και χωρίς ανώτατο όριο στην υπόλοιπη Γερμανία. Την τελική απόφαση λαμβάνει ο Υπουργός Οικονομικών εκάστου Κρατιδίου, κατόπιν σχετικής εισήγησης ειδικής επιτροπής και ενημέρωσης της αρμόδιας Δ/σης Ανταγωνισμού της ΕΕ. Πλην των εγγυήσεων δημοσίου, υπάρχουν και εγγυήσεις τραπεζών και ιδιωτών. Οι τράπεζες παρέχουν εγγυήσεις σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατά κανόνα έως το ποσό των €1,25 εκατ.

Σχετικός σύνδεσμος: Verband Deutscher Bürgschaftsbanken e.V. (VDB): www.vdb-info.de/

Δ.1.4 Εταιρείες Συμμετοχών

Οι εν λόγω εταιρείες δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Ομοσπονδιακού Κρατιδίου και συμμετέχουν στο ιδρυτικό κεφάλαιο μικρομεσαίων εταιρειών, με ποσά που κυμαίνονται συνήθως από €50.000 έως €2,5 εκατ. και για διάστημα έως 15 έτη. Σχετικός σύνδεσμος: Bundesverband Deutscher Kapitalbeteiligungsgesellschaften: <http://www.bvkap.de/>

Περαιτέρω (στα γερμανικά):

https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/U/ueberblick-zu-foerderinstrumenten-zur-gruendungs-und-wachstumsfinanzierung.pdf?__blob=publicationFile&v=25

Δ.2 Διαγωνισμοί

Οι διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις στη Γερμανία διεξάγονται βάσει εθνικών κανόνων, οι οποίοι είναι εναρμονισμένοι με την κείμενη ενωσιακή νομοθεσία, δηλαδή διεξάγονται με όρους διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων επιχειρήσεων και εγγύησης του ανταγωνισμού. Για συμβάσεις μεγαλύτερης αξίας (βλ. κατώτατα όρια ανάθεσης ΕΕ), οι κανόνες αυτοί βασίζονται στους γενικούς κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, ενώ οι σχετικές προκηρύξεις δημοσιεύονται, κατά κανόνα, στην ηλεκτρονική έκδοση του συμπληρώματος της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης - την πύλη [Tenders Electronic Daily](http://www.ted.europa.eu) (TED) <http://www.ted.europa.eu>.

Σημειώνεται ότι στη Γερμανία δεν υφίσταται υποχρέωση καταχώρησης των προκηρύξεων/διακηρύξεων (tenders) των δημοσίων συμβάσεων σε μία και μόνο ηλεκτρονική πλατφόρμα. Δεδομένου του μεγάλου όγκου των δημοσίων συμβάσεων που αναρτώνται σε καθημερινή βάση στη Γερμανία, σας παραθέτουμε ακολούθως διευθύνσεις των διαδικτυακών τόπων από τις οποίες οι ελληνικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στη Γερμανία, δύνανται να αντλήσουν πληροφορίες.

α) οι δημόσιοι διαγωνισμοί που προκηρύσσονται **σε ομοσπονδιακό επίπεδο**, δημοσιεύονται στην επίσημη διαδικτυακή πύλη της γερμανικής Ομοσπονδιακής Διαχειριστικής Αρχής (Bundesverwaltungsamt):

https://www.service.bund.de/Content/DE/Ausschreibungen/Suche/Formular.html;jsessionid=B166C9696C0A3871032CB56C1C03E744.1_cid367?view=processForm&nn=4641514

β) **σε αποκεντρωμένο επίπεδο**, υφίσταται η υποχρεωτική ανάρτηση των προκηρύξεων των δημοσίων διαγωνισμών σε κάποια Ομόσπονδα Κρατίδια (όχι σε όλα), σε ένα δεδομένο ηλεκτρονικό μέσο πληροφόρησης και σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα. Επίσης, η υποχρεωτική ανάρτηση δεν αφορά όλες τις αναθέτουσες αρχές (π.χ. μπορεί οι υπηρεσίες της κεντρικής κυβέρνησης των Ομόσπονδων Κρατιδίων να έχουν υποχρέωση ανάρτησης, όχι όμως και οι ΟΤΑ).

Ομόσπονδο Κρατίδιο	Μέσο πληροφόρησης
BADE BYRTEMBERI	https://www.service-bw.de/ausschreibungen
BAYARIA	https://www.vergabe.bayern.de/veroeffentlichungen/index.html
BEROLINO	https://service.berlin.de/ausschreibungen/
BRADEMBOPYPO	https://vergabemarktplatz.brandenburg.de/VMPCenter/company/welcome.do
EZSH	http://www.had.de/
KATW SAEONIA	https://vergabe.niedersachsen.de/Satellite/company/welcome.do
BOPEIA PHNANIA-BECTΦAΛIA	https://www.evergabe.nrw.de/VMPCenter/company/welcome.do
PHNANIA-IIAΛAΓINATO	https://www.vergabe.rlp.de/VMPCenter/company/welcome.do
	https://rlp.vergabekommunal.de/Satellite/company/welcome.do
ΣAAPΛANT	http://www.amtsblatt.saarland.de/jportal/portal/page/fpverksl.psmi
ΣAEONIA	https://www.rechnungshof.sachsen.de/index.html
ΣAEONIA-ANXAAIT	https://evergabe.sachsen-anhalt.de/
ΣAEZBIX-XOΛCTAIN	https://www.schleswig-holstein.de/DE/Service/Unternehmen/Ausschreibungen/ausschreibungen_node.html
ΘOYPIITIA	https://verwaltung.thueringen.de/evergabe

γ) πληροφορίες για τους δημόσιους διαγωνισμούς ανά Ομόσπονδο Κρατίδιο, διατίθενται και από τα κατά τόπους Βιομηχανικά και Εμπορικά Επιμελητήρια, των οποίων οι διαδικτυακοί τόποι παρατίθενται στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://auftragsberatungsstellen.de/>.

Τέλος, σημειώνουμε ότι λειτουργούν συνδρομητικές ιστοσελίδες οι οποίες προσφέρουν στους εγγεγραμμένους χρήστες πληροφορίες και εξειδικευμένες υπηρεσίες αναζήτησης και ενημέρωσης για διαγωνισμούς δημοσίων συμβάσεων.

Όσον αφορά τις δυνατότητες χρηματοδότησης των έργων, σημειώνουμε ότι γενικά ισχύουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία των χωρών κ.μ. της ΕΕ.

Δ.3 Πιστοληπτική Ικανότητα Χώρας – Κίνδυνοι/προοπτικές

Την αξιολόγηση της πιστοληπτικής ικανότητας της Γερμανίας στην κατηγορία AAA επιβεβαιώνουν διαχρονικά διεθνείς οίκοι αξιολόγησης, δεδομένου ότι κρίνεται πώς η γερμανική οικονομία παραμένει σε θέση να αντέξει τους κραδασμούς σε οικονομικό και χρηματοπιστωτικό επίπεδο.

Συνολικά για το 2020 η κρίση του κορωνοϊού και τα συνεχή αυστηρά μέτρα περιορισμού της πανδημίας οδήγησαν τη γερμανική οικονομία σε μία από τις βαθύτερες κρίσεις της μεταπολεμικής περιόδου.

Η κρίση της πανδημίας κατέδειξε με τον πλέον σαφή τρόπο πόσο ευάλωτη είναι η γερμανική οικονομία λόγω της παγκόσμιας δικτύωσής της μέσω των αλυσίδων εφοδιασμού. Από τη μία πλευρά ο παγκόσμιος ανταγωνισμός έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Από την άλλη, οι μεγάλες διεθνείς εμπορικές εκθέσεις, οι οποίες είναι σημαντικές για τις πωλήσεις των γ/προϊόντων, πιθανότατα δεν θα είναι σε θέση να πραγματοποιηθούν με τον συνηθισμένο τρόπο για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα. Ως εκ τούτου δεν είναι τυχαίο ότι τους τελευταίους μήνες καταβάλλονται προσπάθειες ‘επανεθνικοποίησης’ των αλυσίδων εφοδιασμού και της βιομηχανικής παραγωγής σε νευραλγικούς τομείς της οικονομίας της χώρας.

Την ώρα που η συνεχιζόμενη κρίση της πανδημίας απειλεί την επιβίωση του 15% των γερμανικών επιχειρήσεων η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση της Γερμανίας στο τέλος Οκτωβρίου 2020 προχώρησε στην άμεση λήψη επιπρόσθετων μέτρων οικονομικής στήριξης, τα οποία παρατάθηκαν στις αρχές Φεβρουαρίου τ.έ. προκειμένου να παρέχει εκτεταμένη και στοχευμένη βοήθεια σε εταιρείες, εργαζόμενους και αυτοαπασχολούμενους που πλήττονται άμεσα από τα μέτρα που εγκρίθηκαν για τον περιορισμό του νέου κύματος της πανδημίας.

Για το 2021 συνολικά προβλέπεται αύξηση του ΑΕΠ της τάξης του 3,3% και 4,3% για το 2022. Συνολικά οι οικονομολόγοι εκτιμούν ότι η κρίση του κορωνοϊού θα οδηγήσει τη γερμανική οικονομία σε απώλειες ύψους € 382 δις έως το 2022, έτη κατά τα οποία προ της πανδημικής κρίσης αναμενόταν ετήσια αύξηση κατά 1,2%.

Στα θετικά των οικονομικών προβλέψεων για το 2021 καταγράφεται η πορεία σημαντικών για την ανάκαμψη της γερμανικής οικονομίας κλάδων, όπως η φαρμακευτική βιομηχανία, η αυτοκινητοβιομηχανία και η χημική βιομηχανία, οι οποίοι δείχνουν να έχουν ήδη προσαρμόσει την παραγωγή τους στις απαιτήσεις των νέων συνθηκών που δημιούργησε η πανδημία. Ωστόσο η πλειοψηφία των κλαδικών ενώσεων της χώρας αναμένει ότι εντός του έτους αρκετές ΜμΕ στη Γερμανία θα παγώσουν τις δραστηριότητές τους, με τις πρώτες εκτιμήσεις να αναφέρουν μέχρι και 50.000 πτωχεύσεις έως το τέλος του 2021. Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Απασχόλησης το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά 7% τον Ιανουάριο τ.έ. σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο 2020 και κατά 19,5% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρσι., στοιχείο το οποίο αναμένεται να ανατραπεί έως τα τέλη του 2021, οπότε και αναμένεται μείωση της ανεργίας κατά 12,5% σε σύγκριση με τα τέλη του 2020, οπότε και η χώρα βρισκόταν εν μέσω ενός πολύ σκληρού δεύτερου lockdown.

Λόγω των χαμηλότοκων επιτοκίων και της υψηλής ζήτησης για εύρεση κατοικίας σε ολόκληρη τη χώρα, οι επενδύσεις στις κατασκευές συνεχίζουν να αυξάνονται με πολύ υψηλό ρυθμό. Ωστόσο μετά από μία πολύ δυναμική χρονιά το 2019, το 2020 μειώθηκε ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης στον κλάδο των κατασκευών, ενώ για το 2021 αναμένεται αύξηση των επενδύσεων στις κατασκευές κατά 1,4% και για το 2022 κατά 2,8%. Οι κρατικές δαπάνες βαίνουσες αυξανόμενες θα συνεχίσουν να υποστηρίζουν τη ζήτηση για τα επόμενα δύο έτη (2021: + 5,2%, 2022: + 0,3%), ενώ για το 2022, μετά από δύο έτη συνεχούς αύξησης αναμένεται ελαφρά μείωση των κρατικών επενδύσεων (2021: + 6,0%, 2022: -2,1%).

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της γερμανικής Κυβέρνησης, η εγχώρια οικονομία δεν αναμένεται να επανέλθει στα προ κρίσης κορωνοϊού επίπεδα απόδοσης πριν τα τέλη του 2022. Πιο συγκεκριμένα στην εαρινή του πρόβλεψη το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας και Ενέργειας (BMWT) ανέμενε για το 2021 αύξηση του εποχιακά προσαρμοσμένου ΑΕΠ κατά 3,5% και 3,6% για το 2022, εξαιτίας της χαλάρωσης των περιορισμών που έχουν αρχίσει ήδη να λαμβάνουν χώρα, της εκτεταμένης οικονομικής ενίσχυσης προς τους ελεύθερους επαγγελματίες και των επιχειρήσεων η χορήγηση της οποίας έχει επεκταθεί έως τον Σεπτέμβριο 2021, αλλά κυρίως λόγω της ισχυρής ανάκαμψης των παραγγελιών στον κλάδο της βιομηχανίας, της αύξησης της ιδιωτικής καταναλωτικής δαπάνης και της ανάκαμψης των εξαγωγών υψηλής έντασης κεφαλαίου με τις οποίες συνδέονται στενά οι επενδύσεις σε εξοπλισμό.

Ο ΟΟΣΑ προβλέπει για τη γερμανική οικονομία το 2021 μικρότερη -από την αρχικώς αναμενόμενη- ανάπτυξη λόγω των συμφορήσεων που συνεχίζουν να σημειώνονται στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες. Η μέση πρόβλεψη του ΟΟΣΑ για ανάπτυξη του γερμανικού ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος μειώθηκε στο 2,9%, εξαιτίας του ότι συνεχίζουν να πλήττονται η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία και η μεταποιητική βιομηχανία. Ενθαρρυντικό είναι ωστόσο το στοιχείο ότι η ζήτηση για γερμανικά βιομηχανικά προϊόντα παραμένει ισχυρή, κάτι το οποίο αναμένεται να οδηγήσει κατά το δ' τρίμηνο σε σταδιακή επίλυση των προβλημάτων παράδοσης και στη συνέχεια σε ισχυρότερη ανάκαμψη.

Ε. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ελληνικές Αρχές		
Πρεσβεία της Ελλάδας www.mfa.gr/germany/el	Τηλ. +49-30-20626-0	gremb.ber@mfa.gr
Προξενικό Γραφείο <i>Περιοχή Αρμοδιότητας Προξενικού Γραφείου:</i> <i>Βερολίνο (Berlin), Βρανδεμβούργο (Brandenburg), Μεκλεμβούργο-Πρόσσο (Meklemburg-Vorpommern), Σαξωνία (Sachsen), Σαξωνία-Άνχαλτ (Sachsen-Anhalt), Θουριγγία (Thüringen)</i>	Τηλ. +49-30-2137033	grcon.ber@mfa.gr
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων	Τηλ. +49-30-236099-0 www.agora.mfa.gr/62	ecocom-berlin@mfa.gr
Γραφείο Τύπου	Τηλ. +49-30-20612900	pdo.ber@mfa.gr
Γραφείο Ακολούθου Άμυνας	Τηλ. +49-30-20451110	defatt@greek-embassy.de
Γραφείο Συντονιστή Εκπαίδευσης	Τηλ. +49-30-88917727	se-berlin@griechische-botschaft.de
Γενικό Προξενείο Αμβούργου <i>Περιοχή Αρμοδιότητας: Αμβούργο (Hamburg), Βρέμη (Bremen), Κάτω-Σαξωνία (Niedersachsen), Σλέσβιχ-Χόλσταϊν (Schleswig-Holstein)</i>	Τηλ. +4940 4132430	grgencon.ham@mfa.gr
Γενικό Προξενείο Μονάχου <i>Περιοχή Αρμοδιότητας: Βαυαρία (Bayern)</i>	Τηλ. +4989 998867-222,-23,-14	grgencon.mun@mfa.gr
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων	Τηλ. +49 89 99886718	ecocom-munich@mfa.gr
Γενικό Προξενείο Ντύσσελντορφ <i>Περιοχή Αρμοδιότητας: Βόρεια Ρηνανία-Βεσφαλία (Nordrhein-Westfalen)</i>	Τηλ. +49211 6878500	grgencon.ddf@mfa.gr
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων	+49211 68785015	ecocom-dusseldorf@mfa.gr
Γενικό Προξενείο Στουτγάρδης <i>Περιοχή Αρμοδιότητας: Βάδη-Βυρτεμβέργη (Baden-Württemberg)</i>	Τηλ. +49711 22298713 - 4	grgencon.stu@mfa.gr
Γενικό Προξενείο Φρανκφούρτης <i>Περιοχή Αρμοδιότητας: Ρηνανία Παλατινάτο (Rheinland-Pfalz), Έσση (Hessen), Σ' Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων άαρλαντ (Saarland)</i>	Τηλ. +49 69 9799120 / 97991211/15	grgencon.fra@mfa.gr
Γραφείο ΕΟΓ Φρανκφούρτης	Τηλ. +49 69 2578270	

Γερμανικές Αρχές

Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση/ Καγκελαρία	Τηλ. +49-30-182720 www.bundesregierung.de	internetpost@bundesregierung.de
Υπουργείο Εξωτερικών Γερμανίας	Τηλ. +49-30-18170 Τηλ. γραμμή για πολίτες: +49-30-1817-2000 www.auswaertiges-amt.de	poststelle@auswaertiges-amt.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Γερμανίας	Τηλ. +49-30-186820 www.bundesfinanzministerium.de	buergerreferat@bmf.bund.de
Τελωνεία	Γενικές Πληροφορίες Ιδιωτών: Τηλ: + 49 351 44834-510 Νομικά και Εξειδικευμένα Θέματα: Τηλ: + 49 351 44834-520 Γενική Διεύθυνση Τελωνείων Δ/ση Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας Τηλ.: + 49 (0) 89 – 59 95 – 2315 www.zoll.de	Γενικές Πληροφορίες Ιδιωτών: info.privat@zoll.de Νομικά και Εξειδικευμένα Θέματα: info.gewerblich@zoll.de Δ/ση Προστασίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας DVIA24.gzd@zoll.bund.de
Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία (Destatis)	Τηλ: +49 611 75 2405 www.destatis.de	poststelle@destatis.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας & Ενέργειας Γερμανίας	Τηλ. +49-30-186150 www.bmwi.de	info@bmwi.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Διατροφής & Εργασίας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 /1 85 29 – 0 www.bmel.de	poststelle@bmel.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης & Προστασίας Καταναλωτή Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 580-0 www.bmjv.de	poststelle@bmj.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Περιβάλλοντος, Προστασίας της Φύσης & Ασφάλειας Αντιδραστήρων Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 305-0 www.bmu.de	service@bmu.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων Γερμανίας	Τηλ: + 49 3018 527-0 www.bmas.de	info@bmas.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18441-0 www.bmg.bund.de	poststelle@bmg.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Μεταφορών & Ψηφιακών Υποδομών Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 300-0 www.bmvi.de	buergerinfo@bmvi.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας & Έρευνας Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 57-0 www.bmbf.de	Information@bmbf.bund.de
Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης Γερμανίας	Τηλ: + 49 30 18 535-0 www.bmz.de	poststelle@bmz.bund.de
Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Οικονομία και τον Έλεγχο των Εξαγωγών	Τηλ: +49 6196 908-0 www.bafa.de www.beratungsfoerderung.info	foerderung@bafa.bund.de poststelle@bafa.bund.de
Οργανισμός Εμπορίου & Επενδύσεων Γερμανίας (Germany Trade & Invest)	Τηλ: +49 30 200 099-0 www.gtai.de	office@gtai.com
Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Εργασίας	Τηλ: +49 30 911/179-0 https://www.arbeitsagentur.de/	zentrale@arbeitsagentur.de

Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια / Industrie- und Handelskammern (IHK)

Ένωση Γερμανικών Βιομηχανικών & Εμπορικών Επιμελητηρίων/ Deutscher Industrie- und Handelskammertage.V.	Τηλ.: +49-30 20308-0 www.dihk.de	info@dihk.de Εύρεση επιμελητηρίων www.dihk.de/ihk-finder
--	--	--

Πιστωτικά Ιδρύματα

Τράπεζα Πειραιώς Υποκατάστημα Φραγκφούρτης	Τηλ.: +49-69-2400110 www.piraeusbank.de	info@piraeusbank.de
Γερμανική Ομοσπονδιακή Τράπεζα /	Τηλ.: +49 69 9566-3512	info@bundesbank.de

Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de	
Σύνδεσμος Γερμανικών Τραπεζών/ Bundesverband Deutscher Banken	www.bankenverband.de	
Σύνδεσμος Ξένων Τραπεζών στη Γερμανία/ Verband der Auslandsbanken in Deutschland e.V.	www.vab.de/English/Home	
Σύνδεσμος Κρατικών Τραπεζών/ Bundesverband Öffentlicher Banken Deutschlands, VÖB, e.V.	www.voeb.de	

Διοργανωτές Εκθέσεων / Messen

Επιτροπή Εκθέσεων της Γερμανικής Οικονομίας / AUMA (Ausstellungs- und Messe-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft e.V.)	Τηλ.: +49 30 24000-0 www.auma.de	info@auma.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Αμβούργου / Hamburg Messe und Congress GmbH	Τηλ.: +49 40 3569 – 0 www.hamburg-messe.de	info@hamburg-messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Αννόβερου / Hannover Messe	Τηλ.: +49 511 89-0 www.hannovermesse.de	info@messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Βερολίνου/ Messe Berlin GmbH	Τηλ.: +49-30-30380 www.messe-berlin.de	central@messe-berlin.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Βρέμης / Messe Bremen & ÖVB-Arena	Τηλ.: +49 421 3505- 0 www.messe-bremen.de	info@messe-bremen.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Δρέσδης / Messe Dresden GmbH	Τηλ.: +49-351-4458-0 www.messe-dresden.de	info@messe-dresden.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Λειψίας / Leipziger Messe GmbH	Τηλ.: +49 341 678-0 www.leipziger-messe.de	info@leipziger-messe.de
Εκθεσιακός Οργανισμός Φραγκφούρτης / Messe Frankfurt GmbH	Τηλ.: +49 69 75 75-0 www.messefrankfurt.com	info@messefrankfurt.com

Διπλωματικές Αποστολές

Διπλωματικές και Προξενικές Αρχές στην Γερμανία

www.auswaertiges-amt.de/DE/Laenderinformationen/VertretungenFremderStaatenA-Z-Laenderauswahlseite_node.html

Σύνδεσμοι, Ομοσπονδίες, Ιδρύματα

Ελληνική Κοινότητα Βερολίνου

Τηλ. +49-30-7929587

info@gr-gemeinde.de

<http://www.gr-gemeinde.de/de/>

Ελληνογερμανικό Βιομηχανικό και Εμπορικό Επιμελητήριο

Deutsch- Griechischelndustrie- und Handelskammer

Δορυλαίου 10-12 115 21 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 6419 000

e-mail: ahkathen@mail.ahk-germany.de

<http://griechenland.ahk.de>

Γερμανοελληνική Επιχειρηματική Ένωση- Deutsch-Hellenische Wirtschaftsvereinigung DHW

Bonnerstr. 536,D- 50698 Köln

Τηλ.: +49 221 39 79 776

e-mail: info@dhvw.de

www.dhvw.de

Σύνδεσμος Ελλήνων Επιχειρηματιών

Verband Hellenischer Unternehmer e.V. - VHU

Mercedesstraße 7, D-70372 Stuttgart

Tel: +49 711 561044

e-mail: info@vhu-online.de

<http://www.vhu-online.de>

Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων Ο.Δ. Γερμανίας

Mühlenstraße 40, D-51443 Köln

Τηλ: +49 2203 9883540

e-mail: info@oek-germany.de

<http://www.oekg.de>

Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού
Am Monbijouplatz 12, D-101 78 Berlin
Τηλ.: +49 30 3091521809
e-mail: info@griechische-kultur.de
<http://www.griechische-kultur.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικής Βιομηχανίας (BDI-Bundesverband der Deutschen Industrie)
Breite Straße 29 D-10178 Berlin
Tel.: +49 30 2028-0
e-mail: info@bdi.eu
www.bdi.eu

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (BVMW – Bundesverband mittelständische Wirtschaft)
Leipziger Platz 15, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30 533206-0
e-mail: info@bvmw.de

Γερμανική Σύννομοσπονδία Βιοτεχνών (ZDH - Zentralverband des Deutschen Handwerks)
Mohrenstraße 20/21, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30-206190
e-mail: info@zdh.de
www.zdh.de

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικών Τραπεζών (Bundesverband Deutscher Banken)
Burgstraße 28, D-10178 Berlin
Τηλ.: +49 30 16 63-0
e-mail: <https://bankenverband.de/kontakt/e-mail-an-den-bankenverband/>
<https://bankenverband.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Γερμανικού Χονδρικού και Εξωτερικού Εμπορίου και Παροχής Υπηρεσιών
(BGABundesverband Großhandel, Außenhandel, Dienstleistung e.V.)
Am Weidendamm 1A, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30 59 00 99 5-0
e-mail: info@bga.de
<http://www.bga.de/start/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Ενεργειακής Οικονομίας και Διαχείρισης Υδάτινων Πόρων (BDEW)
Bundesverband der Energie- und Wasserwirtschaft e.V.)
Reinhardtstr. 32, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30 / 300 199-0
e-mail: info@bdew.de
<https://www.bdew.de>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Φαρμακευτικής Βιομηχανίας (BPI Bundesverband der Pharmazeutischen Industrie e.V.)
Friedrichstraße 148, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 (30) 27 909 - 0
e-mail: info@bpi.de
<http://www.bpi.de>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Ψηφιακής Οικονομίας (BVDW Bundesverband Digitale Wirtschaft e.V.)
Berliner Allee 57, D-40212 Düsseldorf
Τηλ.: +49 211 600456-0
e-mail: info@bvdw.org
<http://www.bvdw.org/>

Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικών Σωματείων Εργοδοτών (Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände)
Breite Straße 29, D-10178 Berlin
Τηλ.: +49 30 2033-0
e-mail: bda@arbeitgeber.de
<http://www.arbeitgeber.de>

Ομοσπονδιακή Ένωση Γερμανικής Βιομηχανίας Διατροφής (BVE Bundesvereinigung der Deutschen Ernährungsindustrie e.V.)
Claire-Waldoff-Straße 7, D-10117 Berlin
Τηλ.: +49 30 200786-0

e-mail: bve@bve-online.de
www.bve-online.de

Κεντρικός Σύνδεσμος Γερμανικής Οικοδομικής Βιομηχανίας (Hauptverband der Deutschen Bauindustrie e.V.)

Kurfürstenstraße 129, D-10785 Berlin

Τηλ.: +49 30 21286-0

e-mail: info@bauindustrie.de

<http://www.bauindustrie.de/>

Ομοσπονδιακός Σύνδεσμος Υλικών, Προμηθειών και Εφοδιαστικής Αλυσίδας (Bundesverband Materialwirtschaft, Einkauf und Logistik e.V. - BME)

Bolongarostraße 82, 65929 Frankfurt

Τηλ. +49 69 30838-0

e-mail: info@bme.de

Website: www.bme.de

Έλληνες/Ελληνόφωνοι Δικηγόροι Βερολίνου

Επωνυμία	Διεύθυνση	Τηλ (+49-30.)	Web	E-Mail
Bograkos, Chris	AmBorsigturm 17 13507 Βερολίνο	209 67 57 50	www.bograkos.de	sekretariat@bograkos.de
Dietz&Dietz	Wulffstr. 7 12165 Βερολίνο	3 91 80 77	www.dietz-berlin.de	kanzlei@ra-sdd.de
Fortsas, Liza	TheodorHeuss Platz 4 14052 Βερολίνο	28386870		
Funck, Alexandros	Dirckensenstr. 52 10178 Βερολίνο	20054606	www.ra-funck.de	kanzlei@ra-funck.de
Grosse, Gudrun	Regensburger Str. 4 10777 Βερολίνο	21477732	www.Rain-Grosse.de	info@Rain-Grosse.de
Kleani, Efterpi	Heimstraße 22 10965 Βερολίνο	44706382		euterpik@gmail.com
Krestas, Petra- Margareta	Kurfürstendam m 97-98 10709 Βερολίνο	327 69 510	www.krestas.de	kanzlei@krestas.de
Kyriakopoulou, Ourania LL.M.	Stargarderstr. 54, 10437 Βερολίνο	49917700	http://kanzlei-berlinathen.de/de/kontakt	ok@kanzlei-berlinathen.de
Leptokaridou Eleftheria	Unter den Linden 10 10117 Βερολίνο	88702382	https://www.leptokaridou.com/el/	berlin@leptokaridou.com
Lazos Ioannis	PotsdamerPlatz 9 10117 Βερολίνο	887754-0	https://michel-notare.de/en/michel-partner-notare-rechtsanwaelte.html	info@michel-notare.de
Ortulidu, Anatoli	Hiddenseer Straße 1 A 10437 Βερολίνο	12084457	-	lizzdou@hotmail.com
Siochou, Vasiliki	Oranienburgers tr. 69 10117 Βερολίνο	27874046	www.streifler.de	siochou@streifler.de

STENNER (ZosiEleni)	Fasanenstr. 77 10623 Βερολίνο	8562120	www.stenneronline.de	ez@stenner-partner.de
Tassi Dr., Smaro LL.M.	Stettiner Straße 57 13357 Βερολίνο	53016486	www.kanzlei-tassi.de	kontakt@kanzlei-tassi.de
Zaimis, Ioannis	Sächsische Straße 70 10707 Βερολίνο	88727480	http://ioanniszaimis.com/	ioannis.zaimis@roermann.com
Ziervogel, Cornelia	Bölschestraße 27 12587 Βερολίνο	88471430	www.kanzlei- ziervogel.de	info@kanzlei-ziervogel.de

Έλληνες Φοροτεχνικοί στο Βερολίνο

Εταιρεία Alpha

Alfa Steuerberatungsgesellschaft mbH
Knesebeckstr. 55 10719
Τηλ.: +49 (0) 30/2100930

Εταιρεία Proti

Proti Steuerberatungsgesellschaft mbH
Lindenstraße 76, D-10969 Berlin
Τηλ.: +49 (0) 30 - 319 863 200
e-Mail: info@proti.de

Ελληνικά Λογιστικά Γραφεία στο Βερολίνο

Vournouris Georgios Büroservice u. Unternehmensberatung

Savignyplatz 6, 10623 Berlin
Τηλ.: +49(0) 30 2012933
Άτομο επικοινωνίας: Vournouris Georgios

Ελληνικά Γραφεία Οικονομικών Συμβούλων στο Βερολίνο

ASSOS Unternehmensberatung UG

Mohriner Allee 18B, 12347 Berlin,
Τηλ.: +49 (0)70 13 29 93,
Άτομο επικοινωνίας: AnastasiaBatsilas

Ομογενειακά Μέσα Ενημέρωσης στη Γερμανία

Griechenland Zeitung (εβδομαδιαίο)

Herausgeber: HellasProductsGmbH, RobertStadler
Γερανίου 41, 10431, Αθήνα
Tel.: 210-6560989
E-mail: info@hellasproducts.com
Url: www.griechenland.net

Enimerosi (3μηνιαίο)

Herausgeber: Diamantis Gikas
Warmbrunnerstr. 14, 90473 Nürnberg
Tel: 0049 911 8938256/0049 172 1013223
E-mail: info@enimerosi.de,
Url: www.enimerosi.de

EllinikiGnomi (Μηνιαία)

Grolmanstr. 28, 10623. Βερολίνο
Tel: 0030-24330-31226
Handy: 0030-6944061282
0049-(0151)26168736
E-mail: info@elliniki-gnomi.eu
WebSite: www.elliniki-gnomi.eu
Εκδότης: Έφοργια Κωστακοπούλου

Europolitis (Μηνιαία)

Europolitis Verlag Hager Weg 36, D-47798 Krefeld

Tel.: +49 2151 4548270

Fax: +49 2151 3264212

E-mail: info@europolitis.eu

Web Site: www.europolitis.eu

Εκδότης: Vasilios Voulgaris

TRIGONO (Μηνιαία)

Gkikas Verlag

Am Plärrer 9, 90443, Nürnberg

Tel: 0049 0911 264354

E-mail: kostas@gkikas.net

www.trigono.info

Εκδότης: Gkikas Konstantin

PHILIA

Εξαμηνιαίο γερμανο ελληνικό Περιοδικό για τον Πολιτισμό και την Αρχαιολογία

Europäisches Zentrum für wissenschaftliche, ökumenische und kulturelle Zusammenarbeit. V. - Griechisch-Deutsche Initiative

Maxstr. 2, D-97070 Würzburg

Tel.: +49 931 16929

Email: euro-initiative@web.de

Web Site: www.europa-zentrum-wuerzburg.de

Εκδότης: Prof. Dr. Evangelos Konstantinou

NEA FONI Magazin

Das deutschsprachige Magazin für griechische Kultur (εξαμηνιαίο)

Dimitrios Pergialis

El Politismos

Ringstr. 139, D- 71364 Winnenden

E-mail: info@fotopedia.de

Web Site: www.griechische-kultur.eu/magazine/neafoni.html

Εκδότης: EL POLITISMOS Medien Agentur

Αρχισυντάκτης: Dimitrios Pergialis

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ- WEB ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Deutsche Welle, Griechisches Programm

Kurt-Schumacher-Str. 3, D-53113 Bonn

Tel : +49 228 429-0,

E-mail : info@dw.com

Web Site: www.dw-world.de/greek

Radiopolis - Funkhaus Europa

Westdeutscher Rundfunk – WDR

WDR-Funkhaus

50600 Köln

Tel.: +49 0221/220 - 0

Email: redaktion@wdr.de

Web Site: www.funkhauseuropa.de/sendungen/radiopolis

Επικοινωνία: Tom Buhrow

Σύνταξη: Miltiadis Oulios - Ioannis Skouras

Elliniko Randevou - Funkhaus Europa

Rundfunk Berlin-Brandenburg RBB

Masurenallee 8-14

14057 Berlin

Tel.: +49 30 97 99 3 - 35 640

Web Site: www.funkhauseuropa.de/sendungen/elliniko_randevou

Σύνταξη: Andrea Mavroidis - Vassili Vougiatzis

«Radio 92,5 FM: Το Ελληνικό»

Josef-Brix- Strasse 47, D-65187 Wiesbaden

Tel: +49 178 211 3114

E-mail: radio@hellenictime.de

Web Site: www.hellenictime.de

Σύνταξη: Sofia Karipidou

Internetradio GR4U

Ελληνόφωνο Πρόγραμμα

GR4U Media Group, Bismarckstraße 104, D-40210 Düsseldorf

Tel.: +49 211 17639363

E-mail: info@GR4U.eu

Web Site: <https://el-gr.facebook.com/gr4u.eu/>

EroRadio

Διαδικτυακό ραδιόφωνο για Έλληνες μετανάστες

Krischerstr. 3, D-40789 Monheim a. Rh.

Tel.: +49 2173 932120

E-mail: info@ero-radio.de

Web Site: www.ero-radio.de

Επικοινωνία: Platon&CharalambosSavvidis

0211media.com

Διαδικτυακό Ραδιόφωνο

Adlerstraße 42 40211 Düsseldorf

Tel: 0211 938 92 300

E-mail: info@nullzwoelf.media

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.doryforos.org/ DORYFOROSOnline

OnlineΠεριοδικό

Parkstr 17, 80 339 München

E-mail: doryforos@email.de

Επικοινωνία: Tatsis Konstantinos

www.ellasnet.de/ ELLASNET

Ellasnet

E-Mail: redaktion@ellasnet.de

Tel.: 0234-7732015

Url: <http://www.ellasnet.de/>

www.griechische-kultur.eu

GRIECHISCHE KULTUR / POLITISMOS Portal

Διαδικτυακό Περιοδικό για Πολιτισμό, Λογοτεχνία, Τουρισμό, Φύση και Επικαιρότητα

EL Politismos GmbH

Medien & Werbe Agentur

Ringstraße 139

D-71364 Winnenden

E-Mail: info@fotopedia.de

Web Site: www.griechische-kultur.eu, www.politismos.eu, www.politistika.gr

Αρχισυντάκτης: Dimitrios Pergialis